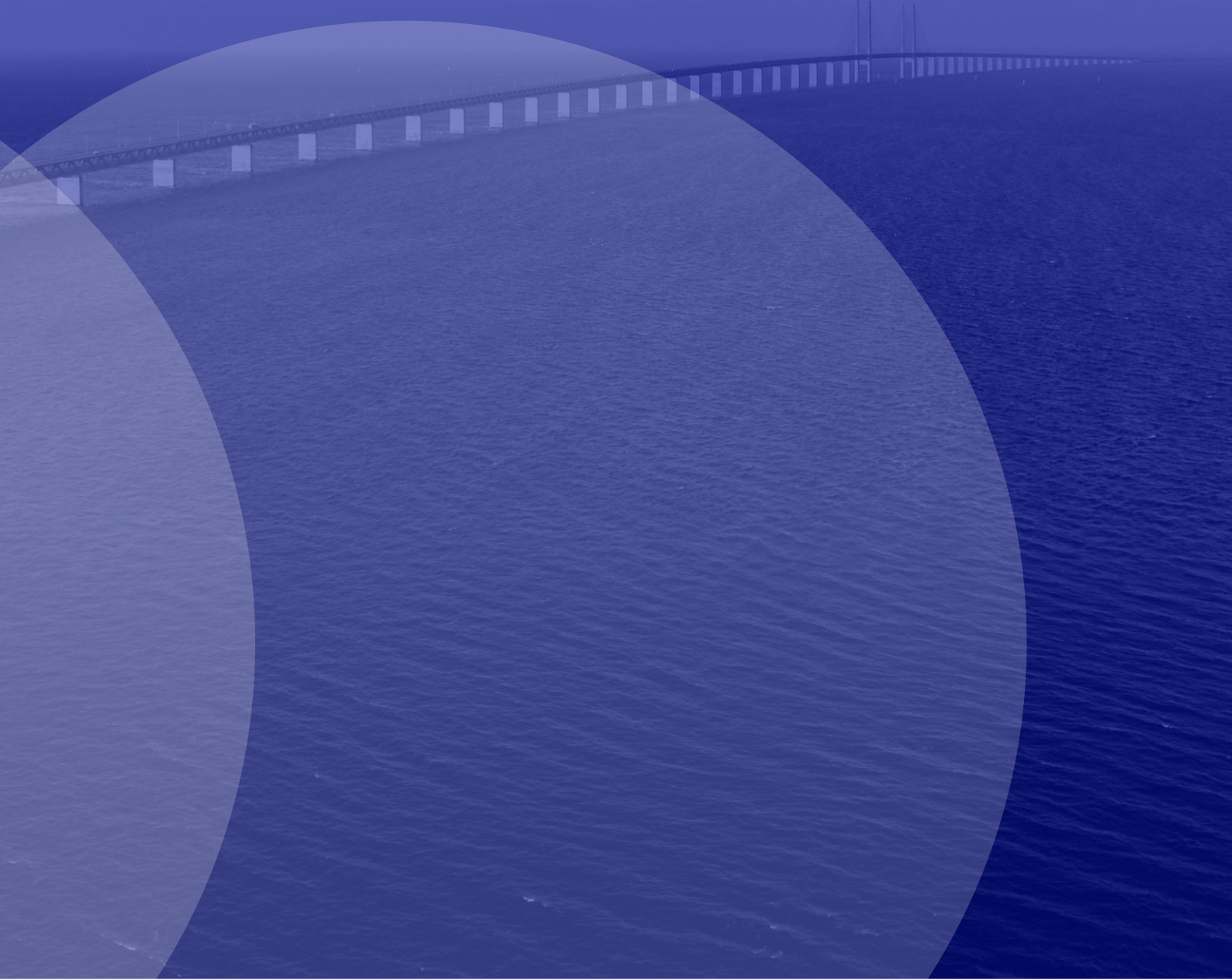

Utvärdering av Interreg Öresund-Kattegat Skagerrak 2014–2020

Slutrapport

Knowledge for a better society

Oxford Research tar fram kunskapsbaserade beslutsunderlag åt kunder i offentlig sektor.

Vi är specialister på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier med fokus på två breda områden: regional utveckling och näringslivsutveckling samt välfärd (arbetsmarknad, hälsa, omsorg och utbildning)

Vi arbetar tvärvetenskapligt och kombinerar tre kompetenser: akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt förmåga att kommunicera på ett effektivt och tydligt sätt.

Våra kunder finns framför allt inom offentlig sektor på lokal, regional, nationell, nordisk och europeisk nivå. Oxford Research är en del av Oxford Group och European Network for Social and Economic Research (ENSR).

Oxford Research AB

Norrlandsgatan 11
111 43 Stockholm
Sweden
(+46) 8 24 07 00
office@oxfordresearch.se
www.oxfordresearch.se

Uppdragsgivare

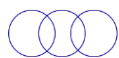
Tillväxtverket

Utvärdering av Oxford Research AB

Ylva Grauers Berggren
ylva.grauers@oxfordresearch.se
+46 (0) 702 96 54 49

Roe Langaas
roe.langaas@oxfordresearch.se

Thomas Westerberg
Angelica Åström
Jennie Persson

The venn-diagram is a stylistic representation of Oxford Research's efforts to combine competences in research, strategy and communication, in providing knowledge for a better society.

Sammanfattning

Oxford Research har under april 2020 till februari 2023 haft i uppdrag av Tillväxtverket att utvärdera Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak (ÖKS) 2014–2020. Denna slutrapport är den tredje och sista rapporten inom utvärderingsuppdraget. Rapporten redogör för vår bedömning av de samlade resultaten från 85 av 88 genomförandeprojekt som beviljats medel under programperioden. För att samla in underlag för bedömning har vi använt oss av intervjuer med projektrepresentanter, en enkät riktad till projektens målgrupper, dokumentstudier, fallstudier samt intervjuer med regionala företrädare. Nedan sammanfattar vi våra bedömningar för programmet som helhet.

Projektens samlade resultat har bidragit till en hög måluppfyllelse

Vår analys visar att projekten inom Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak presterat resultat som bidragit till en hög måluppfyllelse för programmet som helhet och inom respektive insatsområde (*Innovation, Grön ekonomi, Transport och Sysselsättning*). Vad gäller programmets mål för aktivitetsindikatorerna har dessa, med några undantag, uppnåtts och i flera fall överträffats med råge. Projekten har emellertid inte fullt ut uppnått sina egna uppsatta mål och det finns för enskilda specifika mål ganska stora variationer sett till hur hög måluppfyllelsen är. Sett till måluppfyllelse av aktivitetsindikatorer i förhållande till projektens egna målsättningar är denna högst inom insatsområdet *Innovation*, följt av *Grön ekonomi, Transport* och *Sysselsättning*.

Projektens bidrag till målgrupperna är främst kortsiktiga

Vad gäller de bidrag projekten haft till målgruppernas utveckling – och som gått att mäta inom ramen för den här utvärderingen – är dessa framför allt kortsiktiga i form av (1) stärkta nätverk, (2) ökad kunskap samt (3) ökade kontakter och utbyten med andra aktörer. Dessa resultat går i linje med resultaten från den enkät som programorganisationen låtit genomföra med projektrepresentanter. De insatsområdesspecifika och mer långsiktiga resultaten på målgrupperna är mer begränsade, vilket inte är förvånande eftersom mätningarna genomfördes i samband med projektslut. De uppmätta kortsiktiga resultaten kan samtidigt tänkas bidra till mer långsiktiga resultat på sikt.

Det gränsregionala mervärdet i projekten är genomgående högt

Den gränsregionala dimensionens bidrag till projektens resultat är genomgående hög inom samtliga insatsområden. Resultaten visar samtidigt att projekten inom insatsområdena *Sysselsättning* och *Innovation* uppskattat det gränsregionala mervärdet som större än projekt inom *Grön ekonomi* och *Transport*. Några exempel på gränsregionala mervärden som bidragit till projektens uppnådda resultat är kompletterande forskningskompetenser i de olika länderna, kritisk massa av deltagare i

forskningsstudier och utvecklingsinsatser och ett ömsesidigt lärande mellan projektparter och deltagare i projektaktiviteter.

Projektens resultat har påverkats av externa omständigheter

Vår analys pekar på att projektens samlade bidrag till resultat och måluppfyllelse sannolikt påverkats av ett antal externa omständigheter. Några exempel på sådana omständigheter är att:

- Covid-19-pandemin och restriktionerna för att minska smittspridningen i samhället.
- Rysslands invasion av Ukraina, med ökade energipriser och turbulens på världsmarknaden som följd.
- Den norska medfinansieringen som drogs tillbaka under 2017–2018, vilket begränsade norska aktörers möjligheter att delta i programmet.

Implementeringen av resultat har varit utmanande för projekten

Vår uppfattning är att många projekt, trots den höga måluppfyllelsen, haft svårt att främja implementeringen av resultat i målgruppernas verksamheter. Detta gäller framför allt för projekt inom insatsområdena *Innovation* och *Grön ekonomi* som utvecklat kunskaper, metoder och tekniker som ska lämnas över till målgrupper för implementering. Det gäller även projekt inom samtliga insatsområden som utvecklat kunskaper i syfte att påverka och åstadkomma förändring i form av politiska beslut om ekonomiska investeringar eller lagstiftning. Bland projekten finns emellertid exempel på framgångsrika strategier för att främja implementeringen av resultat i målgrupper, exempelvis att (1) knyta målgrupperna till genomförandet av projekten, (2) integrera målgrupperna i projektorganisationen och (3) inrätta mottagar-team i målgruppernas organisationer.

Projekten har haft svårt att tillvarata projektresultat

Vi uppfattar att många projekt har haft svårt att hitta effektiva strategier för att tillvarata och vidareutveckla projektresultat. Det absolut vanligaste sättet att tillvarata projektpartnerskap och vidareutveckla projektresultat har varit att söka ny Interreg-finansiering för ÖKS-programmet. Hela 22 procent av projekten som beviljats medel under programperioden är pärlbandsprojekt. Flera av de intervjuade projektrepresentanterna ger uttryck för att Interreg-finansiering är enda sättet att tillvarata projektresultat och säkerställa att projektpartnerskapet består. Det finns emellertid ett antal strategier som partnerskap använt för att undvika ett allt för stort beroende av Interreg-finansiering. Ett exempel är att i samband med projektslut knoppa av delar av projekten som bäst finansieras av nationella forsknings- och utvecklingsmedel. Ett annat är att projekt redan från början arbetar strategiskt utifrån en tanke att resultat vid en given tidpunkt ska kunna överlämnas till målgrupper.

Projektens resultat har bidragit till programmets syfte

Vår samlade bedömning är att projekten adresserar gemensamma utmaningar och/eller realiserar ömsesidig strategisk potential i programgeografin. Projekten har styrts mot Europa 2020-strategin och de tematiska målen inom EU:s regionalfond. Vidare är vår bedömning att programmet har bidragit till men inte aktivt styrts mot Agenda 2030. För att stärka genomslaget mot Agenda 2030 menar vi att Agenda 2030-ramverket behöver integreras i både utformning, genomförande och uppföljning.

Programmet har haft genomslag på programgeografin

Projektens utfall på aktivitetsindikatorer och dokumenterade kortsiktiga resultat är konkreta exempel på hur Interreg ÖKS bidragit till utveckling i programgeografin. Ytterligare exempel finns i den enkätundersökning som programmet låtit utföra vid upprepade tillfällen under programperioden.

Projektens bidrag till programgeografin har bestått av både en direkt inverkan på målgrupper och olika typer av kapacitetsstärkande och strukturpåverkande resultat som kan bidra till utveckling på längre sikt.

För kommuner och regioner innebär Interreg ÖKS en möjlighet att skala upp lokala och regionala strategiska satsningar. Vad gäller den geografiska fördelningen av projekt och projektmedel har flest projekt omfattat Öresundsregionen och Västra Götalandsregionen. På det stora hela finns emellertid en god spridning av projekt till hela programgeografin.

Pärlbandsprojekten är värdeskapande så länge de får rätt vägledning

Vår analys visar att pärlbandsprojekt (cirka 1/5 av projekten som beviljades medel under programperioden) kan vara värdeskapande så länge programorganisationen ställer rätt krav och ger vägledning till projektpartnerskapen för att säkerställa att det finns en progression mellan projekten. Givet att rätt krav ställs och partnerskapen får den vägledning de behöver har pärlbandsprojekten potential att vara (1) relevanta, (2) genomföras effektivt, (3) åstadkomma goda resultat och (4) ge förutsättningar för bestående gränsregionala strukturer.

Mot bakgrund av ovanstående lämnar vi i *avsnitt 1.3* (se avsnittet **Utvärderingens slutsatser och rekommendationer**) ett antal rekommendationer till genomförandet av nästa programperiod inom Interreg ÖKS.

Innehållsförteckning

Figur- och tabellförteckning	5
1. Inledning	6
1.1 Interreg ÖKS 2014–2020	6
1.2 Uppdraget.....	8
1.3 Utvärderingens slutsatser och rekommendationer	14
2. Resultat och måluppfyllelse för programmet som helhet	19
2.1 Vilka samlade resultat har programmet uppnått?	19
2.2 I vilken utsträckning har resultaten bidragit till programmets syfte?	27
2.3 Vilket genomslag har programmet fått på programgeografin?	29
2.4 Hur värdeskapande är pärlbandsprojekten?	33
3. Resultat och måluppfyllelse per insatsområde	37
3.1 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet <i>Innovation</i>	37
3.2 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet <i>Grön ekonomi</i>	46
3.3 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet <i>Transport</i>	53
3.4 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet <i>Sysselsättning</i>	59
Bilagor	66
Fallstudier	66
Analysramverk.....	96
Metoder och material.....	97

Figur- och tabellförteckning

Figur 1: Beviljade medel (EUR) fördelat på insatsområde och specifikt mål.	7
Figur 2: Modell för förändringsteori.	10
Figur 3: Modell för gränsregionalt samarbete.	11
Figur 4: Måluppfyllelse för programmet totalt och per insatsområde.	20
Figur 5: Resultat på målgrupper för programmet som helhet.	22
Figur 6: Gränsregionalt mervärde för programmet totalt och per insatsområde.	24
Figur 7: Förutsättningsskapande respektive realiserande projekt.	31
Figur 8: Antal projekt fördelat på geografi.	32
Figur 9: Andel pärlbandsprojekt för programmet totalt och per insatsområde.	33
Figur 10: Måluppfyllelse inom insatsområdet Innovation per specifikt mål.	38
Figur 11: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Innovation.	40
Figur 12: Måluppfyllelse inom insatsområdet Grön ekonomi per specifikt mål.	47
Figur 13: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Grön ekonomi.	49
Figur 14: Måluppfyllelse inom insatsområdet Transport per specifikt mål.	54
Figur 15: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Transport.	55
Figur 16: Måluppfyllelse inom insatsområdet Sysselsättning per specifikt mål.	60
Figur 17: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Sysselsättning.	61
Figur 18: Förändringsteoretisk modell för Game Hub Scandinavia-processen.	67
Figur 19: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och GHS-projekt.	71
Figur 20: Förändringsteoretisk modell för Science for Society-processen.	75
Figur 21: Förändringsteoretisk modell för Öresundsmetro-processen.	82
Figur 22: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och Öresundsmetro-projekt.	85
Figur 23: Förändringsteoretisk modell för ReproUnion-processen.	90
Figur 24: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och ReproUnion-projekt.	93
Tabell 1: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Innovation.	38
Tabell 2: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Grön Ekonomi.	48
Tabell 3: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Transport.	54
Tabell 4: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Sysselsättning.	60
Tabell 5: Projektparter i Game Hub Scandinavia-processen.	66
Tabell 6: Projektparter i Science for Society-processen.	74
Tabell 7: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och Science for Society-projekt.	78
Tabell 8: Projektparter i ReproUnion-processen.	89
Tabell 9: Mål och utvärderingsfrågor samt metoder och material på insatsområdesnivå.	96
Tabell 10: Analysfrågor samt metoder och material för programövergripande nivå.	97

1. Inledning

1.1 Interreg ÖKS 2014–2020

EU:s sammanhållningspolitik vägleds under 2014–2020 av Europa 2020-strategins prioritering om en *smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla*. I strategin formuleras de överordnade målen för samtliga europeiska struktur- och investeringsfonder. Det territoriella samarbetet inom EU:s sammanhållningspolitik finansieras genom den Europeiska regionala utvecklingsfonden som är en av struktur- och investeringsfonderna.

Interreg ÖKS är ett territoriellt samarbetsprogram mellan två EU-länder: Sverige och Danmark samt ett icke-EU-land: Norge. Syftet med programmet är skapa samarbete över gränser för att hantera de utmaningar som länderna står inför. Programmet finansierar insatser inom fyra insatsområden som tar avstamp i sammanhållningspolitikens tematiska mål:

- Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation (**Innovation**).
- Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer (**Grön ekonomi**).
- Att främja hållbar och kvalitativ sysselsättning och arbetskraftens rörlighet (**Sysselsättning**).
- Att främja hållbara transporter och att få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur (**Transport**).

Programområdet omfattar elva regioner: de danska regionerna Hovedstaden, Midtjylland, Nordjylland och Sjælland, de svenska regionerna Halland, Skåne och Västra Götaland samt de norska fylkena Agder, Oslo, Vestfold og Telemark och Viken.

När programmet skrevs fram hade det en viktig funktion i att knyta samman Europa 2020-strategin med nationella och regionala utvecklingsstrategier. Sedan dess har Agenda 2030 och FN:s globala mål ökat i betydelse och allt fler aktörer på såväl lokal, regional, nationell som EU-nivå styr numera mot de globala hållbarhetsmålen snarare än Europa 2020-strategin. Av bland annat den anledningen har Interreg-programmet kopplat resultaten till följande globala mål:

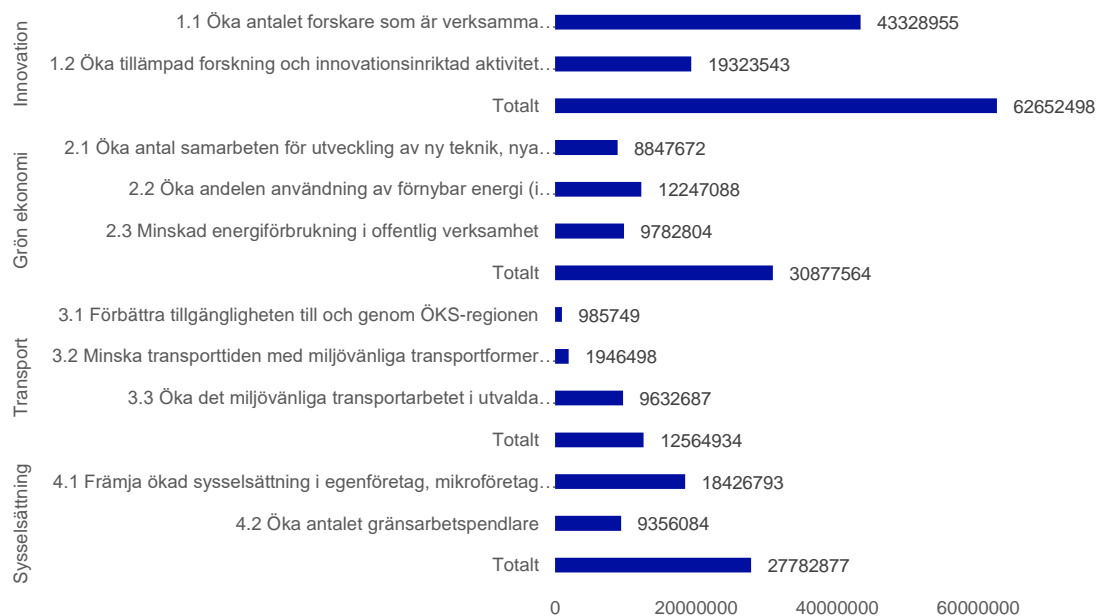
- Mål 3 – God hälsa och välbefinnande.
- Mål 7 – Hållbar energi för alla.
- Mål 8 – Anständig arbetsvillkor.
- Mål 11 – Hållbara städer och samhällen.

Interreg ÖKS styrs och genomförs i en gränsöverskridande flernivåsamverkan. Övervakningskommittén har tillsammans med förvaltande myndighet det samlade ansvaret för programmets genomförande, inklusive utvärderingsarbetet. Därtill har en referensgrupp tillsatts för utvärderingens genomförande. Beslut om medel från programmet till enskilda projekt fattas dels av programmets två styrkommittéer, dels av övervakningskommittén. Operativt genomförs programmet genom ett gemensamt sekretariat med kontor i Köpenhamn och Göteborg, och förvaltande myndighet i Malmö. All personal i Sverige tillhör Tillväxtverket och i Norge är Viken fylkeskommune förvaltningsorganisation.

Interreg ÖKS har under programperioden 2014–2020 finansierat 88 genomförandeprojekt. Projektportföljen omfattar cirka 137 miljoner euro i EU-finansiering, ej inräknat förprojekt.

Figuren nedan ger en översikt av programmets insatsområden, de specifika målen inom varje insatsområde samt fördelningen av projekt och medel per specifikt mål.

Figur 1: Beviljade medel (EUR) fördelat på insatsområde och specifikt mål.

Det är framför allt danska organisationer som har varit lead partners inom programmet, 64 procent. Vanligast har varit att den stödsökande organisationen är någon form av främjandeaktörer (inkubator, science park eller liknande), med hela 30 av de 88 projekten som har haft en främjandeaktör som lead partner. Andra vanliga aktörstyper bland lead partners har varit universitet/högskola (18 projekt), region (16 projekt) och kommun (15 projekt). Det har emellertid skilt sig åt mellan insatsområdena. Inom *Grön ekonomi* har

det exempelvis varit vanligast att kommuner är lead partners. Inom *Sysselsättning* har den största spridningen av aktörstyper funnits.

Projektens huvudsakliga målgrupp enligt vad som anges i ansökan under ”specificera målgrupp” har oftast varit offentlig sektor. Hela 27 av 88 projekt har haft offentlig sektor som huvudsaklig målgrupp. Andra vanliga målgrupper har varit universitet, högskolor och forskningsinstitut samt näringslivet med 11 projekt vardera. Även sett till målgrupper har det funnits skillnader mellan insatsområdena med störst spridning inom *Sysselsättning* och mer specifika målgrupper inom både *Sysselsättning* och *Transport* i form av nystartade företag respektive transportaktörer.

1.2 Uppdraget

Oxford Research har under april 2020 till april 2023 i uppdrag av Tillväxtverket att:

- 1) **Utvärdera** Interreg ÖKS 2014–2020 med fokus på de finansierade projektens resultat och bidrag till mål på olika nivåer.
- 2) Följa upp på programmets **resultatindikatorer** baserat på de beslutade definitionerna.

Den här rapporten är slutleverans från det första deluppdraget¹.

1.2.1 Utvärderingens syfte och frågor

Syftet med utvärderingen har dels varit att följa upp och utvärdera de samlade resultaten och måluppfyllelsen inom Interreg ÖKS 2014–2020, dels att bidra med lärdomar till genomförandet av Interreg ÖKS 2021–2027.

Utvärderingen ska ytterst ge svar på följande fråga:

- Hur bidrar programmets resultat till en hållbar samhällsutveckling via Europa 2020-strategin och FN:s globala mål utifrån såväl insatsområden, specifika mål som programmets resultatarbete?

För programmet som helhet ska utvärderingen besvara följande utvärderingsfrågor:

- 1) Vilka samlade resultat har programmet uppnått?
- 2) I vilken utsträckning har resultaten bidrag till programmets övergripande syfte?
- 3) Vilket genomslag har programmet fått på programgeografin?

¹ Förväntat datum för slutleverans inom det andra deluppdraget är i mars-april 2023.

I tillägg till ovanstående frågor har vi sökt svar på om pärlbandsprojekten² som programmet finansierat är mer eller mindre värdeskapande än andra projekt.

För vart och ett av de fyra insatsområdena har utvärderingen sökt svar på följande:

- 4) Vilka resultat har uppnåtts inom insatsområdet?
- 5) I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla de specifika målen?
- 6) I vilken utsträckning och på vilka sätt har den gränsregionala dimensionen bidragit till resultaten?
- 7) Vilka förväntade resultat har inte uppnåtts? Vilka lärdomar går att dra om detta?
- 8) Vad har hänt med projektresultat efter projektslut? Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

De programövergripande frågorna (1–3) besvarar vi i **Kapitel 2** och de insatsområdesspecifika frågorna besvaras i **Kapitel 3**.

1.2.2 Utvärderingens genomförande

Utvärderingen har genomförts i tre faser som var och en har bestått av datainsamling, analys och rapportering som följer:

- Vi lämnade en första delrapport i januari 2021 och en andra delrapport i januari 2022. Båda delrapporterna redogjorde för preliminära resultat.
- I februari 2021 kompletterade vi den andra delrapporten med en promemoria med reflektioner om lärdomar från andra Interreg-program och liknande program.
- I november 2022 höll vi i ett fördjupat lärpass med uppdragsgivaren om pärlbandsprojekt.

Ett utkast på slutrapport presenterades på ett möte med övervakningskommittén i Horsens, Danmark, den 13 december 2022. Utkastet diskuterades därefter med representanter för programorganisationen på ett möte i januari 2023. Det här är den slutliga versionen av rapporten i vilken vi arbetat in synpunkter från uppdragsgivaren och utvärderingens referensgrupp.

1.2.3 Utvärderingens utgångspunkter

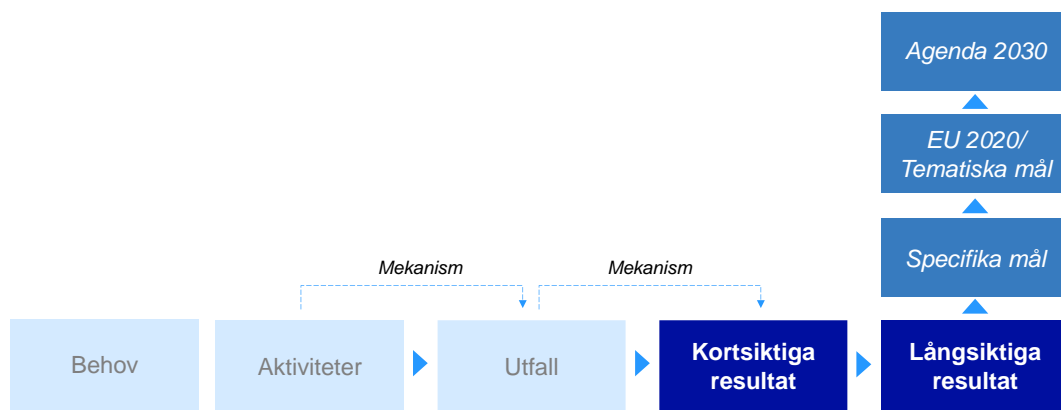
För att kunna följa upp och utvärdera resultat och måluppfyllelse inom Interreg ÖKS 2014–2020 har vi utgått från ett antal teoretiska och konceptuella utgångspunkter som vi redogör för nedan.

² En enkel definition av *pärlbandsprojekt* är ”en rad projekt som följer på varandra och där tidigare erfarenheter tas tillvara”. I utvärderingen har vi både utgått från den klassificering av pärlbandsprojekt som projektrådgivarna på projektorganisationen gjort och en snävare definition av pärlbandsprojekt som återfinns i litteraturen.

Förändringsteori för att utvärdera resultat på olika nivåer

På grund av bristande tillgång till data har det inte varit möjligt att genomföra en kontrafaktisk effektutvärdering av programmet. Utvärderingen har därför utgått från en förändringsteoretisk ansats till hur förändringar på projektparter, målgrupper och inom programgeografin inträffar på olika lång sikt. Vi har även använt förändringsteori som ett ramverk för att kunna föra analytiska resonemang om projektens bidrag till de specifika och tematiska målen samt till FN:s globala mål. Figuren nedan visar den modell för förändringsteori vi utgått från.

Figur 2: Modell för förändringsteori.

Kopplat till de olika nivåerna i förändringsteorin finns indikatorer som ingår i programmets egna ramverk för uppföljning. Dels genom aktivitetsindikatorerna som används för att mäta antalet genomförda aktiviteter, direkta utfall av aktiviteter och – i enstaka fall – kortsiktiga resultat på målgrupper, dels genom resultatindikatorer som visar på den långsiktiga utvecklingen i programgeografin.

Genom de kvalitativa och strukturerade data vi samlat in har vi försökt spåra de *mekanismer* som möjliggör förändring från en nivå till en annan i förändringsteorin. Det kan till exempel handla om att deltagande i projektaktiviteter tillskansar sig nya kunskaper eller förmågor (*mekanism*) och att detta i sin tur leder till beteendeförändringar i form av investeringar eller ändrade arbetssätt (*mekanism*).

Förutsättningsskapande och realiserande projekt

Kopplat till ovanstående modell för förändringsteori har vi i analysen av projekt och projektresultat gjort en distinktion mellan direkta och indirekta resultat på målgrupper. De direkta resultaten på målgrupper följer logiskt av det vi kallar *realiserande* projektaktiviteter. Det kan till exempel handla om projekt som tillhandahållit företagsrådgivning och som haft direkt inverkan på att företagets omsättning och/eller antal anställda ökat. Det kan också handla om projekt som genomfört energibesparande

aktiviteter hos målgrupper och där energibesparingar varit det direkta utfallet av dessa aktiviteter.

De indirekta resultaten följer av det vi kallar *förutsättningsskapande* aktiviteter, som på olika sätt påverkar strukturerna runt målgrupperna och/eller bygger kapacitet i de stödjande strukturerna. Det kan till exempel handla om investeringar i forskningsinfrastruktur, vilket stärker forskningsaktörernas kapacitet att arbeta med forskning- och innovation. Det kan också handla om projekt som bedriver varumärkesbyggande aktiviteter eller påverkansarbete för att influera politiska beslut om finansiering eller lagstiftning. Dessa resultat är indirekta i bemärkelsen att de först på lång sikt gynnar medborgare och organisationer i programgeografin.

Fem nivåer av gränsregionalt mervärde

För att analysera och utvärdera projektens gränsregionala mervärden har vi använt oss av den modell för gränsregionalt samarbete som programmet tagit fram (se figuren nedan).

Figur 3: Modell för gränsregionalt samarbete.

Modellen för gränsregionalt samarbete beskriver utvecklingen från att projektparterna lär känna varandra, knyter nya eller stärker befintliga kontakter i steg 1, till att de skapar en gemensam lösning på gränsregionala problem och där samarbetet är helt nödvändigt i steg 5. Samarbetstrappan lägger ingen normativ värdering i att alla projekt ska nå upp till nivå 5. Däremot kan modellen användas för att styra mot och/eller följa upp på progression i förhållande till de olika nivåerna. Den kan även användas för att resonera kring den gränsregionala dimensionens bidrag till de uppnådda resultaten.

1.2.4 Utvärderingens metoder

För att besvara utvärderingsfrågorna har vi samlat in, triangulerat och analyserat en rad olika data som vi redogör för nedan.

Semistrukturerade intervjuer med projektrepresentanter med flera

Den huvudsakliga metoden vi använt oss av för att samla in data har varit semistrukturerade intervjuer med representanter för stöd- och medsökande organisationer. Syftet med intervjuerna har dels varit att validera och fördjupa den information som framgår i projektansökningar och slutrapporter, dels att samla in projektrepresentanternas uppfattningar om genomförandet, de uppnådda resultaten och dragna lärdomar. Sammanlagt har intervjuer genomförts med 73 projekt och över 90³ personer. I tillägg har vi genomfört 5 intervjuer med representanter för regioner i programgeografin och 4 sonderande intervjuer med personer i programorganisationen och i utvärderingens referensgrupp. En tabell med projekt som intervjuats återfinns i avsnittet **Metoder och material** i kapitlet med bilagor.

Enkäter med deltagare i projektaktiviteter och mottagare av resultat

Enkäter har genomförts med 137 representanter för målgrupper som deltagit i projektaktiviteter eller som på annat sätt utgjort målgrupp för projekt. Inräknat de svar som inte är fullständiga (23) är svarsfrekvensen på enkäten 59 procent. Målgruppsrepresentanter från 46 av programmets 88 projekt omfattas av enkäterna. Syftet med enkäterna har varit att samla in målgruppernas uppfattningar om vilka resultat projekten haft på kort och lång sikt i enlighet med nivåerna i förändringsteorin. I de figurer vi presenterar i rapporten med resultat från enkäten redovisas de fem främsta resultaten från enkätundersökningen.

Dokumentanalyser av projekt- och programdokumentation

Dokumentanalyser har genomförts av projektansökningar och slutrapporter från 85 genomförandeprojekt. Syftet med dokumentanalyserna har varit tudelat: dels att sammanställa projektens måluppfyllelse i förhållande till aktivitetsindikatorerna, dels att analysera de förväntade kortsiktiga resultaten i ansökningarna mot de dokumenterade resultaten i slutrapporterna. I tillägg till att studera ansökningar och slutrapporter gjorde vi inför den andra delrapporten en fördjupad studie av externa utvärderingsrapporter som också ligger till grund för bedömningarna i den här rapporten. Kompletterande dokumentstudier har gjorts av programdokumentet och andra rapporter som varit relevanta för att besvara utvärderingsfrågorna. En lista på dokument som studerats återfinns i avsnittet **Metoder och data** i kapitlet med bilagor.

³ Inklusiva personer som medverkat i fokusgruppsintervjuer till fallstudierna av pärlbandsprojekt.

Fallstudier av pärlbandsprojekt

Fördjupade fallstudier har genomförts av fyra pärlbandsprojekt. Syftet med fallstudierna har varit att öka kunskapen om vilka mervärden pärlbandsprojekt bidrar till och vilka potentiella nackdelar som kan finnas med pärlbandsprocesser. Fallstudierna bygger på fokusgruppintervjuer med 2–4 projektrepresentanter per projekt, analyser av projektansökningar, slutrapporter, externa utvärderingsrapporter och projektens hemsidor. Fallstudierna utgör underlag för analysavsnittet **Hur värdeskapande har pärlbandsprojekten varit?** och återges i sin helhet i avsnittet **Fallstudier** i kapitlet med bilagor.

Kontinuerlig dialog med uppdragsgivaren och referensgruppen

Under och mellan samtliga faser i genomförandet har vi haft en nära dialog med uppdragsgivaren och återkommande avrapporterat till utvärderingens referensgrupp. Dialogen och avrapporteringarna har gett möjlighet för uppdragsgivaren och referensgruppen att komma med inspel som vi kunnat använda för att justera i insamlingen av data och de analyser vi gjort. På så sätt har vi kunnat styra utvärderingen mot de kunskapsbehov som olika mottagare av utvärderingsresultaten haft vid olika tidpunkter under uppdragets genomförande

1.2.5 Utvärderingens begränsningar

Det finns några begränsningar som läsaren av rapporten bör känna till. För det första har utvärderingen avgränsats till genomförandeprojekt, vilket innebär att det tekniska stödet till programorganisationen och förprojekten inte ingår i utvärderingsresultaten. När vi i rapporten pratar om samlade resultat och samlad måluppfyllelse är det alltså resultat och måluppfyllelse från genomförandeprojekten vi syftar på.

För det andra har utvärderingsuppdraget inriktats mot projektnivån och de genomförda projektens resultat och måluppfyllelse. Att utvärdera strukturer och processer i genomförandeorganisationen har inte ingått i utvärderingsuppdraget. Detta begränsar våra möjligheter att komma med rekommendationer och förslag på hur genomförandeorganisationen kan förbättras.

För det tredje bedömer vi att validiteten och pålitligheten i de inrapporterade aktivitetsindikatorerna stundtals brister. Det gäller särskilt för de indikatorer som förutsätter att projekten samlar in egna data genom exempelvis enkätundersökningar eller mätningar. Exempel på detta återfinns inom insatsområdena *Sysselsättning* och *Grön ekonomi*. Projektens förutsättningar att samla in data har dessutom försämrats av covid-19-pandemin som gjort att det inte gått att visas i offentliga och privata lokaler.

För det fjärde har våra egna analyser av projektens måluppfyllelse i förhållande till kortsiktiga resultat försvårats av att projekten inte alltid rapporterar om resultaten i sina

slutrapporter. I genomsnitt har 1,5 förväntade resultat per projekt inte rapporterats i slutrapporterna. Enstaka projekt har inte rapporterat på 5–10 av de förväntade resultaten. Vi menar ändå att de uppmätta resultaten säger något om programmets måluppfyllelse för projektportföljen som helhet.

Vad gäller enkäten med målgrupper har det varit tidskrävande att samla in respondenter. Respondenterna har inrapporterats av projektrepresentanterna, vilket gör att det sannolikt finns en snedvridning i svaren. Detta är svårt att undvika när programorganisationen inte kräver att projekten ska rapportera in kontaktuppgifter till de deltagande organisationerna. Från våra utvärderingar av de nationella struktur- och investeringsfonderna vet vi att det är mycket resurskrävande att manuellt samla in dessa uppgifter, vilket inte låtit sig göras i det här uppdraget. Det ska även poängteras att flera av respondenterna har ingått i projektpartnerskapen och har därmed befunnit sig i ett gränsland mellan alla vara projektpart och målgrupp. Eftersom det inte funnits förutsättningar att genomföra en kontrafaktisk effektutvärdering bedömer vi ändå att enkäten är vår bästa metod och källa till data för att uppskatta resultat på målgrupperna.

1.3 Utvärderingens slutsatser och rekommendationer

Utvärderingen ska ytterst svara på hur resultaten från Interreg ÖKS 2014–2020 bidragit till en hållbar samhällsutveckling via Europa 2020-strategin och FN:s globala mål utifrån såväl insatsområden, specifika mål som programmets resultatarbete.

Vår slutsats är att programmet uppnått goda resultat, som med råge överträffat programmets målsättningar för aktivitetsindikatorerna, och även bidragit till att i stor utsträckning uppfylla projektens egna mål för aktivitetsindikatorer och kortsiktiga resultat. De goda resultaten och den höga måluppfyllelsen kan delvis förklaras av att projekten adresserat reella gränsregionala problem, fått gott stöd från projektrådgivarna på sekretariatet och att projektpartnerskapen – med några undantag – haft tidigare erfarenhet av att genomföra den här typen av utvecklingsprojekt. Den höga måluppfyllelsen kan även delvis förklaras av de mål som var satta, hur dessa tolkats och hur projekten gått tillväga för att följa upp på måluppfyllelsen.

Det gränsregionala bidraget till resultaten är genomgående högt, om än något högre inom insatsområdena *Sysselsättning* och *Innovation* än inom *Grön ekonomi* och *Transport*. I projekt som arbetat med gränsarbetspendling (*Sysselsättning*) och gränsöverskridande transporter (*Transport*) har den gränsregionala dimensionen varit helt nödvändig.

De projekt som genomförts under och efter 2020 har i stor utsträckning påverkats av covid-19-pandemin och restriktionerna för att minska smittspridningen i samhället. Vår

bedömning är att resultaten från flera av dessa projekt har både fördröjts och hämmats även om vi har svårt att finna stöd för den slutsatsen när vi jämför projektens måluppfyllelse.

Eftersom det inte funnits förutsättningar att genomföra en kontrafaktisk utvärdering är det svårt för oss att uttala oss om i vilken utsträckning programmet bidragit till en hållbar samhällsutveckling i programgeografin. De resultat vi kunnat uppmäta på målgrupperna består framför allt av stärkta nätverk, ökad kunskap samt stärkta kontakter och utbyte med andra aktörer. Dessa resultat är instrumentella i sin karaktär och bidrar därmed till bättre förutsättningar för utveckling inom programgeografin i framtiden.

Programmets styrning mot Europa 2020-strategin och de tematiska målen inom EU:s regionalfond har varit stark och projekten har sålunda bidragit till strategins tre prioriteringar om smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla. Vad gäller Agenda 2030 har programorganisationen, vid flera tillfällen under programperioden, låtit genomföra en enkätuppföljning som illustrerar projektens konkreta resultat i linje med globalt mål 3, 7, 8 och 11. Vi ser positivt på att en sådan uppföljning görs men menar också att den skulle bli mer meningsfull – och programmets bidrag till de globala målen stärkas – om Agenda 2030 integrerades även i utformningen och genomförandet av programmet.

Många av projekten har uppnått sina mål men vi uppfattar ändå att projekten generellt haft svårt att implementera och skala upp resultat i deltagande målgrupper. Projekt inom samtliga insatsområden har även haft svårt att tillvarata aktiviteter och projektpartnerskap efter att Interreg-finansieringen upphört.

Mot bakgrund av ovanstående utmaningar och andra iakttagelser vill vi lämna rekommendationer till genomförandet av nästa programperiod inom Interreg ÖKS (2021–2027). För att stärka styrning, uppföljning och utvärdering rekommenderar vi programorganisationen att:

- Undersöka möjligheter att integrera Agenda 2030 och de globala målen i flera delar av programmets utformning, genomförande och uppföljning. Detta för att stärka styrningen mot målen och harmonisera kommunikationen om uppnådda resultat.
- Utveckla förändringsteorier för programmet som helhet och för respektive insatsområde. Förändringsteorierna kan med fördel komplettera det av EU-kommissionen redan godkända programmet och bör – för att vara användbara – vara så detaljerade som möjligt om de olika nivåerna av utfall, resultat och effekter som programmet ska uppnå samt om vilka förutsättningar, antaganden och mekanismer som möjliggör förändring i linje med uppsatta mål.
- Använda förändringsteorierna för att:

- Strukturera och systematisera dokumentation, uppföljning och utvärdering i exempelvis lägesrapporter, slutrapporter och externa utvärderingsrapporter.
- Stärka det kollegiala lärandet mellan projekten, exempelvis genom att vidareutveckla nätverksträffarna och fokusera dessa på liknande projekt och/eller projekt som står inför samma utmaningar.
- Synliggöra hur långt projektens inflytandes sträcker sig i förhållande till implementeringen av resultat i målgrupper. Vanligt är att skilja mellan (1) de led i förändringsteorin som projekt har *direkt kontroll* över (aktiviteter och utfall, projektets "sphere of control"), (2) de led i projektlogiken som projekten *kan påverka* (resultat, kortsiktiga effekter, projektets "sphere of influence"), samt (3) de led i projektlogiken som projekt har *ett intresse av att påverka* eller bidra till (långsiktiga effekter, projektets "sphere of interest").
- Stärka komplementariteten och utforska synergimöjligheterna mellan insatsområdena i programmet. Förändringsteori kan fungera som ett verktyg för att synliggöra skillnader mellan insatsområden och visa var det finns både tematiska och logiska beröringspunkter utifrån hur projekten är utformade och genomförs.

För att adressera några av de utmaningar vi identifierat rekommenderar vi att sekretariatet vidareutvecklar rådgivningen till projekt avseende:

- Största möjliga potential i pärlbandsprojekt utifrån relevans, effektivitet, effekt och hållbara gränsregionala strukturer, inklusive att ställa krav på progression mellan projekten.
- Långsiktiga finansieringsstrategier, särskilt i projekt som arbetar med förutsättningsskapande verksamhet.
- Strategier för hur resultat ska implementeras i målgrupper, exempelvis genom att uppmuntra projekten att ha referensgrupper, arbeta med mottagarteam eller genom att ge extra stöd till målgrupper som väljer att investera ekonomiskt i projekten.
- Projektorganisationer som främjar intern samstämmighet mellan projektparter och arbetspaket. Detta gäller särskilt för komplexa projekt med stor budget och många deltagande parter.

Vad gäller gränsregionala mervärden rekommenderar vi programorganisationen, särskilt projektrådgivarna på sekretariatet, att:

- Fortsätta använda samarbetstrappan och att uppmuntra projekten att använda samarbetstrappan som ett verktyg för att styra mot större gränsregionalt mervärde.

- Utveckla gränsregionala mervärdestyper för respektive insatsområde, som komplement till samarbetstrappan, och för att vägleda projekten mot större gränsregionalt mervärde. Inom insatsområdet *Innovation* kan det exempelvis handla om att synliggöra potentialen i (1) kompletterande forskningskompetenser, (2) ökad tillgång till forskningsinfrastruktur och (3) en kritisk massa av forskare och (4) deltagare i forskningsprojekt. Inom andra insatsområden kan mervärdestyperna ta sig andra uttryck. Dessa mervärdestyper skiljer sig från, och kompletterar, samarbetstrappan, som visar på en progression i den gränsregionala relationen över tid.
- Uppmuntra projektparterna att dela på det praktiska ansvaret för projektledarskapet, använda sig av nationella koordinatörer och att styra mot gränsregionala samarbeten inom så många arbetspaket som möjligt.

Vi rekommenderar de som fattar formella beslut om medel att:

- Fortsätta ställa frågor om och skarpa krav på projektpartnerskap och projektansökningar avseende:
 - Projektens strategiska förankring i exempelvis regionala utvecklings- och innovationsstrategier, samt de strategiska mervärdena som projekten bidrar med i förhållande till regional och nationell finansiering.
 - Projektens strategier för att implementera resultat i målgrupper.
 - Projektens strategier för att ta tillvara och långsiktigt finansiera utvecklingsarbetet och samarbetet i partnerskapen.

Vad gäller utvärderingar under nästa programperiod rekommenderar vi att:

- Utvärderingen av programmet utgår från de förändringsteorier vi föreslår att programorganisationen tar fram.
- Utvärderingen genomförs löpande eller i flera faser under programmets hela genomförande.
- Fortsätta låta åtminstone en utvärdering omfatta hela eller delar av medlen för tekniskt stöd (TA-medel) i form av strukturer och processer inom programorganisationen, inte bara projekten och projektresultaten.
- Ställa krav på att representanter från regionerna involveras i valideringen och förankringen av utvärderingsresultat. Detta skulle stärka kopplingen mellan uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet och den gränsregionala dimensionen av utvecklingsarbete som Interreg bidrar med. Exempelvis kan valideringsseminarium hållas med regionala strateger, utvärderare och analytiker i samband med att slututvärderingen läggs fram.
- Koppla utvärderingen av projektresultat till uppföljningen av resultatindikatorer.
- Hämta inspiration från utvärderingar av andra Interreg-program.

- Tillgängliggöra kontaktuppgifter till stöd- och medsökande organisationer så att enkäter kan skickas ut till dessa.
- Överväga om intervjuer behöver genomföras med alla projekt eller om det räcker med ett representativt urval.
- Fortsätta ställa krav på extern projektutvärdering i projekt som är strategiskt viktiga för regionerna och andra aktörer med strategiskt ansvar för utvecklingspolitiken.

2. Resultat och måluppfyllelse för programmet som helhet

I det här kapitlet presenterar vi våra bedömningar av programmets samlade resultat och måluppfyllelse utifrån alla insatsområden samt resultatens bidrag till programmets syfte och till utvecklingen i programgeografin. Vi resonerar även kring pärlbandsprojektens mervärden och hur dessa kan stärkas under nästa programperiod.

2.1 Vilka samlade resultat har programmet uppnått?

Vår samlade bedömning är att:

- Projektens resultat har bidragit till att uppfylla i princip alla mål på programnivå och i stor utsträckning, om än inte fullständigt, bidragit till att uppfylla projektens egna mål för aktivitetsindikatorer och kortsiktiga resultat.
- De resultat på målgrupperna som gått att uppmäta är framför allt kortsiktiga och består av ökade kunskaper, stärkta nätverk och ökade kontakter och utbyten med andra aktörer.
- Det gränsregionala mervärdet är genomgående högt samtidigt som det är relativt högre inom *Innovation* och *Sysselsättning* än inom *Grön ekonomi* och *Transport*.
- Programmet har bidragit på konkreta sätt till men inte aktivt styrt mot Agenda 2030 och de globala målen.
- Projekten har haft svårt att säkerställa att resultaten lämnas över och implementeras i målgruppernas organisationer.
- Tillvaratagandet av projektresultat har varit en utmaning för många projektpartnerskap – som ofta ser ny Interreg-finansiering som det enda sättet att fortsätta samarbeta.

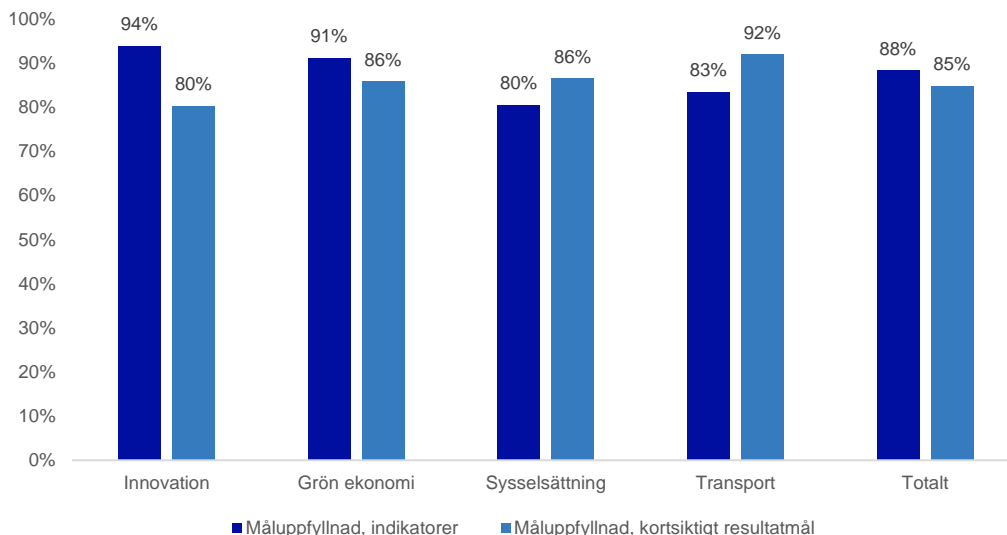
2.1.1 Projektens resultat har bidragit till en hög måluppfyllelse

Vår analys visar att projekten inom Interreg ÖKS presterat resultat som bidragit till en hög måluppfyllelse för programmet som helhet och inom respektive insatsområde. Vad gäller programmets mål för aktivitetsindikatorerna har dessa, med några undantag, uppnåtts och i flera fall överträffats med råge. Projekten har emellertid inte fullt ut uppnått sina egna uppsatta mål och det finns för enskilda specifika mål ganska stora variationer sett till hur hög måluppfyllelsen är.

Figuren nedan visar måluppfyllelsen för programmet totalt och per insatsområde i förhållande till projektens egna mål. Figuren visar att måluppfyllelsen är genomgående

hög men inte fullständig. Måluppfyllelsen är marginellt högre för aktivitetsindikatorerna än för de kortsiktiga resultaten, 88 procent respektive 85 procent. Det skiljer sig samtidigt något åt mellan insatsområdena med en relativt högre måluppfyllelse för de kortsiktiga resultatmålen inom både *Sysselsättning* och *Transport*.

Figur 4: Måluppfyllelse för programmet totalt och per insatsområde.

I förhållande till de av programorganisationen uppsatta målnivåerna är måluppfyllelsen generellt mycket hög. Nästan samtliga specifika mål har uppnåtts och i de flesta fall även överträffats med råge. Allra mest har projekten överträffat målen inom insatsområdet *Sysselsättning*. I första hand gäller det för antalet samarbeten, nätverk, avtal och strategier som etablerats inom det specifika målet 4.2 *öka antalet gränsarbetspendlare*. Programmets mål för indikatorn var 4 och projekten har rapporterat in 140 etablerade samarbeten, nätverk, avtal och strategier, det vill säga 35 gånger fler än programmets mål. I andra hand gäller det för antal deltagande företag inom det specifika målet 4.1 *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag* där projekten rapporterat in över tio gånger fler deltagande företag än programmets målsättning (2 670 jämfört med 250).

Lägst är måluppfyllelsen för insatsområdet *Transport*s specifika mål 3.1 *förbättra tillgängligheten till och genom ÖKS-regionen* och aktivitetsindikatorn om antalet samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier. Här uppnåddes 1 av programmets målsättning om 3 samarbeten, nätverk, avtal, planer och strategier. Värt att notera är att det endast är ett projekt som arbetat mot det specifika målet.

Ett annat mål som inte uppnåtts är det specifika målet 1.2 inom insatsområdet *Innovation* om att *öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området* och aktivitetsindikatorn om antal företag som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller

interregionala forskningsprojekt. Här nådde projekten upp till 53 företag som deltog i gränsöverskridande, transnationella eller interregala forskningsprojekt av programmets mål om 100 företag.

Vår bedömning är att det finns flera faktorer som kan förklara den höga måluppfyllelsen samt de variationer som förekommer mellan olika indikatorer och kortsiktiga resultat. En sådan faktor, som bidragit till en generellt hög måluppfyllelse, är att projekten adresserat reella gränsregionala problem i programgeografin. En annan faktor, som gäller projektens utformning, är det stöd som projekten fått av projektrådgivarna i ansökningsfasen. Vår uppfattning är att stödet, som projekten uppskattat och krediterat i intervjuerna, bidragit till att lägga en god grund för projektens framgångar i genomförandet.

Det finns även faktorer kopplade till målens utformning och de satta målvärdena som kan ha betydelse för den höga måluppfyllelsen och de variationer som förekommer. Det skulle dels kunna vara så att programmets mål var för moderat satta, dels att projektens egna mål varför ambitiöst satta i ljuset av flera av projekten inte nådde upp till de uppsatta målen. En annan aspekt av målens utformning knyter an till hur de ska tolkas, följas upp på och – i vissa fall – utvärderas. I intervjuerna med projektrepresentanter blir det tydligt att projekten gjort olika tolkningar av hur målen ska förstås och följas upp på samt även av hur viktiga målen är att följa upp på. Medan vissa projekt lagt mycket tid och kraft på att genomföra pålitliga uppföljningar av sina aktivitetsindikatorer har andra projekt varit mindre ambitiösa i sin datainsamling och i stället byggt uppföljningen på estimat.

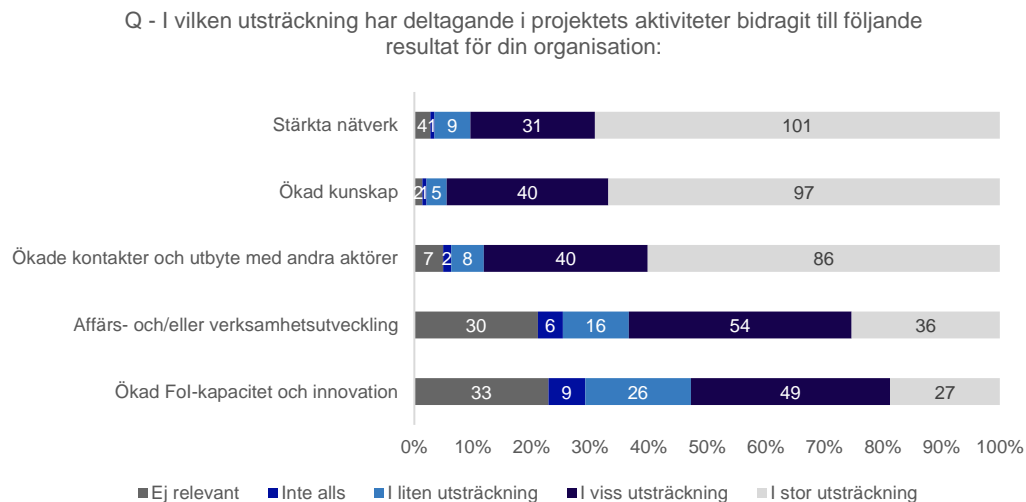
2.1.2 Projektens bidrag till målgrupperna är främst kortsiktiga

Vad gäller de bidrag projekten haft till målgruppernas utveckling, utifrån vad som gått att mäta inom ramen för den här utvärderingen, är dessa framför allt kortsiktiga i form av stärkta nätverk, ökad kunskap samt ökade kontakter och utbyten med andra aktörer. De insatsområdesspecifika och mer långsiktiga resultaten på målgrupperna är mer begränsade. Att de mer långsiktiga resultaten är mer begränsade är inte förvånande eftersom mätningarna genomfördes direkt efter att projekten avslutats. De uppmätta kortsiktiga resultaten i form av ökad kunskap, kontakter och nätverk kan på sikt tänkas bidra till mer långsiktiga resultat, som dock är svåra att mäta och isolera från andra former av inflytande på målgrupperna. Flera av de långsiktiga resultaten är dessutom specifika för de olika insatsområdena och det är därför färre målgrupper som angett att de varit aktuella för de aktiviteter de deltagit i.

Sammantaget svarar 70 procent av målgruppsrepresentanterna att aktiviteterna i stor utsträckning motsvarat deras behov. 23 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga. Figuren nedan visar de främsta resultaten som projekten bidragit till på målgrupperna sett till samtliga fyra insatsområden. Figuren visar att (1) stärkta nätverk, (2) ökad kunskap

samt (3) ökade kontakter och utbyte med andra aktörer är de främsta resultaten på målgrupperna sett till alla projekt som finansierats under programperioden.

Figur 5: Resultat på målgrupper för programmet som helhet.

Gemensamt för de mest omfattande resultaten på målgrupperna är att de är kortsiktiga och kan betraktas som direkta utfall av att målgrupperna deltagit i en eller flera projektaktiviteter. *Affärs- och/eller verksamhetsutveckling* och *ökad FoI-kapacitet och innovation* är betydande resultat på målgrupperna som är av mer långsiktig karaktär. Ur ett förändringsteoretiskt perspektiv följer dessa resultat logiskt av de mer kortsiktiga resultaten, som att målgrupperna fått ökade kunskaper, stärkta nätverk och ökade utbyten med andra aktörer.

Jämför vi resultaten mellan målgruppstyperna *offentlig sektor, privata företag* och *forskning- och innovationsaktörer* så är skillnaderna små. För samtliga målgrupper är just ökad kunskap, stärkta nätverk och ökade kontakter och utbyte med andra aktörer de tre främsta resultaten. För offentlig sektor och forskning- och innovationsaktörer är ökad FoI-kapacitet och innovation samt affärs- och/eller verksamhetsutveckling andra framträdande resultat. För privata företag är affärs- och/eller verksamhetsutveckling samt ökad produktion och försäljning detsamma.

Deltagande i projektets aktiviteter har i störst utsträckning lett till ökade kunskaper om en specifik sektor eller bransch, innovationsutveckling och internationalisering. 48 procent av respondenterna bedömer att de nya kunskaperna i stor utsträckning omsatts i praktiken och skapat mervärden för deras organisationer. 42 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga. Vad gäller konkreta resultat har deltagande i projektets aktiviteter främst bidragit till utveckling av nya arbetssätt, interna processer, strategier, riktlinjer, policyer, verktyg, metoder eller modeller. Men även i viss mån till införandet av dessa. Nästan samtliga respondenter svarar att de i stor eller viss utsträckning bedömer att införandet av

nya arbetssätt, strategier, verktyg, med mera, kommer leva vidare i organisationen över tid.

Vad gäller stärkta nätverk och ökat utbyte med andra aktörer handlar det i huvudsak om att kontakter etablerats mellan målgrupperna och andra organisationer lokalt/regionalt (det vill säga i samma land), följt av i ett annat land i programgeografin. Det vanligaste är att ökade kontakter och utbyte har skett med relevanta forskningsaktörer (till exempel akademi, forskningsinstitut och privata forsknings- och utvecklingsaktörer) men det är också vanligt att kontakter och utbyte skett med offentliga aktörer och privata företag.

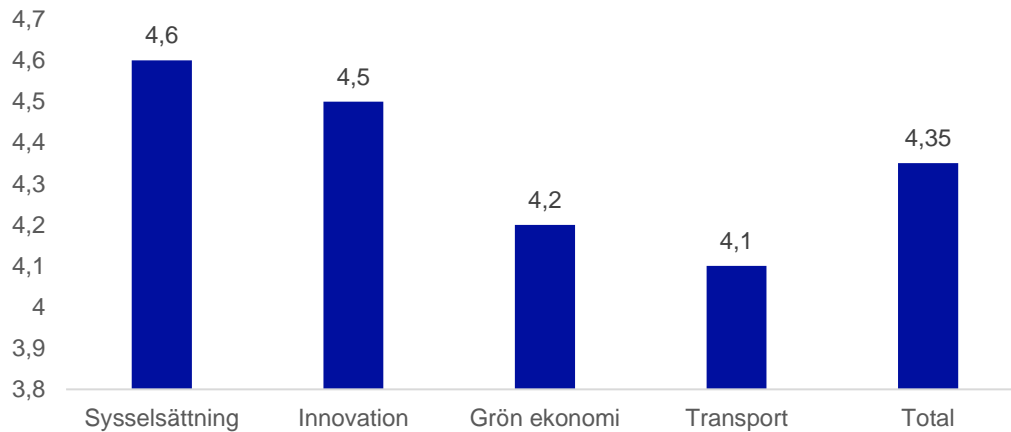
Resultaten från målgruppsenkäten går i linje med den resultatenkät⁴ som programorganisationen låtit genomföra med projekten vid upprepade tillfällen under programperioden. I den framkommer att de mest förekommande allmänna resultaten är nya nätverk samt synergieffekter genom samarbete och fördjupad kunskap. Andra konkreta resultat som projekten har uppgett är att etablera eller utveckla konkurrenskraftiga och gränsöverskridande forskningsmiljöer, att målgrupper och/eller deltagare har minskat sin totala energiförbrukning och att det skapats nya och varaktiga arbetstillfällen.

2.1.3 Det gränsregionala mervärdet är genomgående högt

Den gränsregionala dimensionens bidrag till projektens resultat är utifrån projektens egna uppskattningar genomgående hög inom insatsområdena. Projekten har i slutrapporterna uppskattat nivån på det gränsregionala samarbetet utifrån programmets femgradiga skala (se avsnittet **Fem nivåer av gränsregionalt samarbete**). Figuren nedan visar att projekten inom insatsområdena *Sysselsättning* och *Innovation* uppskattat det gränsregionala mervärdet som större än projekt inom de andra insatsområdena.

⁴ WSP. 2022. *Tilläggsfrågor mervärde Q3 2022*.

Figur 6: Gränsregionalt mervärde för programmet totalt och per insatsområde.

Att det gränsregionala mervärdet är störst inom *Sysselsättning* och *Innovation* får stöd i den enkätundersökning som programmet låtit genomföra med projekt. Av enkätresultaten framgår att det bara är 2 av 73 projekt som anser att resultaten kunnat uppnås utan samarbete med organisationer i de andra länderna.

Det skiljer sig mellan insatsområdena vad projekten upplever som de främsta gränsregionala mervärdena, vilket vi återkommer till i **Kapitel 3**. För vissa projekt har gränsen varit en nödvändig förutsättning. Detta gäller projekt inom *Sysselsättning* som arbetat för ökad gränsarbetspendling och projekt inom *Transport* som arbetat för att förbättra de gränsregionala transporterna och transportinfrastrukturen i programgeografin.

2.1.4 Projekten har påverkats av externa omständigheter

Vår datainsamling och analys tyder på att programmets samlade resultat och måluppfyllelse har påverkats av en rad externa omständigheter. Nedan listar vi de omständigheter som vi har bedömer haft störst påverkan på projektens genomförande, resultat och måluppfyllelse:

- **Norsk medfinansiering som drogs tillbaka under 2017–2018.** Detta gjorde att norska regionernas möjligheter att ta del av resultat från projekten hämmades i och med att norska projektparter inte kunde delta i programmet. Det bidrog även till att kontinuiteten i projektpartnerskapen påverkades genom att norska parter, som varit med och genomfört tidigare projekt, inte kunde vara med i framtagandet och genomförandet av nya projekt.
- **Reformen av det näringslivsfrämjande arbetet i Danmark.** Reformen gjorde att regionerna inte längre kunde medverka på samma sätt som finansörer och/eller som stöd- och medsökande i projekt. Reformen har även följts av

diskussioner mellan regioner, projekt och Interreg-sekretariatet om vad som ingår och inte ingår i regionernas uppdrag i förhållandet till programmet.

- **Covid-19-pandemin med tillhörande restriktioner.** Pandemin har varit den omständighet som allra mest påverkat projekten. Till följd av pandemin togs beslut om att förlänga, utvidga och justera flera av de pågående projekten. Vår bedömning är att pandemin, i kombination med förlängningarna, sannolikt bidragit till att resultat från projekten och från programmet som helhet fördröjts. Programmet erbjöd även möjlighet för partnerskap att söka 75 procent medfinansiering för projekt som syftade till att hantera effekterna av pandemin, vilket bidragit till att projekt genomförts och resultat åstadkommit som inte förväntades när programmet skrevs fram.
- **Sjuksköterskestrejken i Danmark under 2021.** Genomförandekapaciteten i flera av projekten som arbetat med medicinsk forskning och vård reducerades när de danska sjuksköterskorna gick ut i strejk under sommaren 2021.
- **Rysslands invasion av Ukraina.** Invasionen och andra omständigheter har dels bidragit till ökade energipriser och turbulens på världsmarknaden i form av osäkerheter kring och förseningar av leveranser av nödvändig utrustning till projektparterna.

Programmet har sedan våren 2020 präglats av covid 19-pandemin. Trots detta visar en jämförelse vi låtit utföra att måluppfyllelsen var högre för de projekt som genomfördes under pandemin än för projekt som genomfördes innan pandemin. Skillnaden i måluppfyllelse är emellertid ringa på 4 procentenheter, 85 respektive 89 procent. Det finns dock skillnader mellan insatsområdena. För *Sysselsättning* och *Transport*, två insatsområden som delvis är helt beroende av samarbete över gränsen, har måluppfyllelsen i stället minskat med 4 respektive 6 procentenheter. Att måluppfyllelsen totalt sett ökat under pandemin kan tyckas förvånande men kan sannolikt förklaras av att flera av projekten beviljats förlängningar, utvidgade budgetar och att enstaka projekt fått justerade målvärden.

I den enkätundersökning som programmet låtit genomföra har projekten fått besvara frågor om pandemins påverkan. Resultaten består av fritextsvar och från dessa går det att utläsa att pandemin har påverkat projekten i olika stor utsträckning. Sammantaget är det mest återkommande vittnesmålet att projektparterna inte kunnat ses och genomföra aktiviteter fysiskt. Detta beskrivs dels som en utmaning, exempelvis vad gäller gränsöverskridande rörlighet och kontaktskapande, dels som något positivt genom att omställningen till digitala möten möjliggjort en mer intensiv kontakt och tillåtit fler att delta. Ett annat vanligt vittnesmål är att pandemin lett till förseningar i genomförandet.

2.1.5 Implementeringen av resultat har varit utmanande för projekten

Vår uppfattning är att många projekt haft svårt att främja implementeringen av resultat i målgruppernas verksamheter. Detta gäller framför allt för projekt inom insatsområdena *Innovation* och *Grön ekonomi* som utvecklat kunskaper, metoder och tekniker som ska lämnas över till målgrupper för implementering. Det gäller även projekt inom samtliga insatsområden som utvecklat kunskaper i syfte att påverka och åstadkomma förändring i form av politiska beslut om ekonomiska investeringar eller lagstiftning.

Vi upplever att det ganska ofta finns en skillnad mellan de formuleringar som finns i projektansökningar om hur långt resultaten ska ha implementerats i målgrupperna vid projektslut och hur långt projektens målgrupper faktiskt nått i implementeringen – och uppskalningen – av projektresultat vid projektslut. I de allra flesta fall handlar det vid projektslut om att projekten genomfört olika typer av kunskapsutvecklande aktiviteter, pilot- och demonstrationsprojekt, men att dessa – genom annan finansiering – inte ännu skalats upp och rullats ut av målgrupperna i någon större skala.

Bland projekten finns emellertid exempel på framgångsrika strategier för att främja implementeringen av resultat i målgrupper. Dessa är att:

- Knyta målgrupperna till genomförandet av projekten genom att involvera dem i expert- och referensgrupper som ges möjlighet att följa ett projekt löpande och i någon mån även påverka styrningen av projektets genomförande.
- Integrera målgrupperna i projektorganisationen för att få dem att investera ekonomiska och strategiskt i projektresultaten. Att företag och/eller offentliga organisationer investerar ekonomiskt i projekt är en tydlig indikator på att projekten och de förväntade resultaten är relevanta för målgrupperna.
- Inrätta mottagarteam i målgruppernas organisationer för att inte riskera att resultatens implementering beror på en eller ett fåtal personer. Mottagarteamen utgör en landningsyta för att förankra och på sikt implementera projektresultaten.

2.1.6 Projekten har haft svårt att tillvarata projektresultat

Vi uppfattar att många projekt haft svårt att hitta effektiva strategier för att ta tillvara och vidareutveckla projektresultat. Det absolut vanligaste sättet att tillvarata projektpartnerskap och vidareutveckla projektresultat är att söka nya Interreg-finansiering. Hela 22 procent av projekten under programperioden är pärlbandsprojekt i någon bemärkelse utifrån den klassificering som programorganisationen gjort. Flera projektpartnerskap har genomfört tre eller fler projekt och började genomföra Interreg projekt under programperioden 2007–2013. Många av projektrepresentanterna som vi intervjuat ger uttryck för att Interreg-finansiering är enda sättet att tillvarata projektresultat och säkerställa att projektpartnerskapet består.

Bland projekten finns emellertid flera exempel på strategier för att undvika ett allt för stort beroende av Interreg-finansiering. Dessa är:

- Projekt som fortsätter söka Interreg-finansiering men som i samband med projektslut knoppar av delar av projekten som bäst finansieras av nationella forsknings- och utvecklingsmedel. Detta är vanligast, om än inte vanligt, inom insatsområdet *Innovation* men förekommer även inom insatsområdena *Grön ekonomi* och *Transport*.
- Projekt som arbetar långsiktigt och systematiskt för att successivt skala upp projektverksamheten och finansieringen – från nationell forsknings- och utvecklingsfinansiering – via Interreg-finansiering till forsknings- och utvecklingsprogram inom EU:s sektorsprogram såsom Horisont Europa. Det finns bara enstaka exempel på detta och inget projekt har vad vi känner till, i skrivande stund, tagit klivet från Interreg- till Horisont Europa-finansiering. Däremot finns exempel på projekt som har hjälpt målgrupper att gå från idé till ansökning och beviljats Horisont-finansiering (projektet *Greater Copenhagen Green Deal*).
- Projekt som redan från början arbetar strategiskt utifrån en tanke att resultat vid en given tidpunkt ska kunna överlämnas till målgrupper. Detta förekommer exempelvis i projekt som arbetar med att ta fram kunskapsunderlag och bedriva påverkansarbete inom insatsområdena *Transport* (exempelvis Öresundsmetro-projekten) och *Grön ekonomi* (exempelvis SCA+).

2.2 I vilken utsträckning har resultaten bidragit till programmets syfte?

Vår samlade bedömning är att:

- Projekten adresserar gemensamma utmaningar och/eller realiserar ömsesidig strategisk potential i programgeografin.
- Projekten har styrt mot Europa 2020-strategin och de tematiska målen inom EU:s regionalfond.
- Programmet har bidragit med konkreta resultat i linje med men inte aktivt styrt mot Agenda 2030. För att stärka genomslaget mot Agenda 2030 menar vi att Agenda 2030-ramverket behöver integreras i programmets utformning, genomförande och uppföljning.

2.2.1 Projekten adresserar gemensamma utmaningar

Vår analys visar att projekten som finansierats under programperioden, undantagslöst, bidragit till programmets syfte om att organisationer i programgeografin ska samarbeta

över gränsen för att lösa gemensamma utmaningar. Vår uppfattning är att samtliga projekt har adresserat gemensamma utmaningar och/eller arbetat för att realisera ömsesidig potential i de olika länderna i programgeografin.

Det är vanligt att partnerskap samarbetat tidigare eller i alla fall haft ett informellt utbyte innan de genomför projekt med finansiering från Interreg ÖKS. Det finns även flera exempel på partnerskap som vuxit fram i samband med Interreg-ansökan. Genom det gränsregionala samarbetet ges parterna en större tillgång till kunskap, verktyg och infrastruktur än om de bara arbetat i den egna regionen eller i det egna landet. På så sätt kan de mer effektivt adressera de utmaningar eller realisera den potential de identifierat.

2.2.2 Projekten har styrt mot EU 2020 och de tematiska målen

Vår uppfattning är projekten har linjerat väl med Europa 2020-strategins prioriteringar om *smart, hållbar och inkluderande tillväxt* genom styrningen mot regionalfondens tematiska mål, de specifika målen samt aktivitetsindikatorerna. Utfallen på aktivitetsindikatorerna och de kortsiktiga resultaten linjerar även väl med EU-kommissionens indikatorer för att mäta utveckling i linje med Europa 2020-strategin.

2.2.3 Programmet har bidragit till men inte styrt mot Agenda 2030

Vad gäller Agenda 2030 noterar vi att programmet låtit genomföra enkätundersökningar som illustrerar projektens konkreta bidrag till globalt mål 3, 7, 8 och 11. Enkätundersökningarna visar att projektresultaten, i varierande utsträckning bidragit till mål och delmål i Agenda 2030. Vi ser över lag positivt på att programmet låtit genomföra en sådan uppföljningen och att resultaten av undersökningarna kommunicerats ut till projekten och allmänheten på hemsidan overgransen.eu⁵.

Vi delar programorganisationens bedömning om att globalt mål 3, 7, 8 och 11 är mest relevanta med hänsyn till programmets utformning. Vi anser att enskilda delmål inom mål 5 – *Jämställdhet*, mål 9 – *Hållbar industri, innovationer och infrastrukturer*, mål 10 – *Minskad ojämlikhet* samt mål 14 – *Hav och marina resurser* också är relevanta utifrån portföljen av projekt som finansierats under programperioden.

När vi i intervjuerna frågat projektrepresentanter om hur projekten förhållit sig till de globala målen framgår det att nästan inga projekt använt Agenda 2030 som ett ramverk för projektstyrning eller kommunikation av projektresultat. Enstaka projekt, särskilt inom insatsområdet *Grön ekonomi*, hänvisar explicit till Agenda 2030 i sina ansökningar och slutrapporter. Det finns även enstaka exempel på att projekt utvecklat verktyg och metoder som paketerats med de globala målen som ramverk.

⁵ Läs mer: <https://interreg-oks.eu/larkannaoss/granslosaresultat/resultatochdeglobalamalen.562.html>

Vi uppmärksammar de bidrag som programmet själva uppmätt i förhållande till ett urval av de globala målen men anser samtidigt att denna uppföljning skulle bli mer meningsfull – och programmets bidrag till de globala målen stärkas – om Agenda 2030 integrerades i flera delar av programmet. Vår åsikt är att Agenda 2030 behöver integreras redan i utformningen av ett program och av projekt för att ramverket ska ha inverkan på hur finansieringen används. Till exempel kan Agenda 2030 integreras i ett programs utformning genom att formuleringar om Agenda 2030 och de specifika globala mål som insatsområdena linjerar med skrivs in i programdokumentet. I genomförandet av ett program kan målen ligga till grund för och vägleda utformningen av utlysningar av projektmedel samt ingå i strukturen för projektens lägesrapporter. Målen kan även ingå i strukturer för slutrapporter samt som krav på externa utvärderingar av både enskilda projekt och av programmet som helhet. Genomslaget mot Agenda 2030 torde rimligen bli större om Agenda 2030-ramverket genomsyrar de olika delarna av programmet på detta sätt. Med Agenda 2030 följer dessutom nya koncept för utvecklingsarbete som kännetecknas av att det är utmaningsdrivet och systemiskt i stället för att det genomförs i traditionella projektprocesser och av snävare partnerskap. Dessa Agenda 2030-relaterade koncept har också inverkan på hur programmet och enskilda projekt genomförs.

Det finns flera användbara modeller för att integrera Agenda 2030 i program. Den modell som programorganisationen använt för att koppla projektresultat till ett urval av de globala målen påminner mest om den *linjära modellen* som var utbredd under de första åren efter att Agenda 2030 lanserats. På senare år har det blivit vanligare att utgå från *acceleratormodellen* eller *den transformativa modellen* som båda anlägger en bredare ansats till utvecklingsarbete i linje med Agenda 2030. Med dessa modeller, särskilt den *transformativa modellen*, följer även koncepten om utmaningsdriven och systemisk utveckling som ett alternativ till att genomföra traditionella utvecklingsprojekt. Som exempel kan nämnas att programmen inom EU:s regionalfond i Sverige under 2021–2027, inklusive utlysningarna inom programmen, utformats med hänsyn till den transformativa modellen. Detta går det att läsa mer om i de rapporter⁶ som Oxford Research tagit fram för Tillväxtverket under 2022.

2.3 Vilket genomslag har programmet fått på programgeografin?

Vår samlade bedömning är att:

- Projektens utfall på aktivitetsindikatorer och dokumenterade kortsiktiga resultat är konkreta exempel på hur Interreg ÖKS bidragit till utveckling i

⁶ Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/vara-tjanster/publikationer/publikationer-2022/2022-06-09-hur-kan-regionalfondens-program-bidra-till-agenda-2030.html>

programgeografien. Ytterligare exempel finns i den enkätundersökning som programmet låtit utföra.

- Projektens bidrag till programgeografien har bestått av både en direkt inverkan på målgrupper och olika typer av kapacitetsstärkande och strukturpåverkande resultat.
- Interreg ÖKS innebär en möjlighet för kommuner och regioner att skala upp lokala och regionala strategiska satsningar.
- Flest projekt har omfattat Öresundsregionen och Västra Götalandsregionen men på det stora hela finns en god spridning av projekt till hela programgeografien.

2.3.1 Projekten har bidragit till utveckling i programgeografien

Vår analys visar att projekten bidragit på flera konkreta sätt till utvecklingen i programgeografien. De samlade utfallen på aktivitetsindikatorerna och de uppnådda resultaten är konkreta exempel på projektens genomslag på programgeografien. Det handlar om konkreta bidrag till utveckling i form av att:

- Nya forskare, studenter och professionella yrkesverksamma attraherats till regionen.
- Nya samarbeten etablerats i gränsregionala quadruple-helix-konstellationer med forskningsaktörer, offentliga organisationer, näringslivsaktörer och intresseorganisationer
- Offentliga organisationer och företag minskat sin energiförbrukning.
- Fler personer fått praktik eller arbete i ett annat land i programgeografien.
- Fler personer har fått praktik eller arbete i företag i programgeografien.

Det återstår att under våren 2023 följa upp på resultatindikatorerna för att få en bättre uppfattning om hur programgeografien utvecklats under programperioden. Metodologiska begränsningar gör emellertid att det inte kommer gå att koppla utvecklingen i programgeografien till projekten inom Interreg ÖKS.

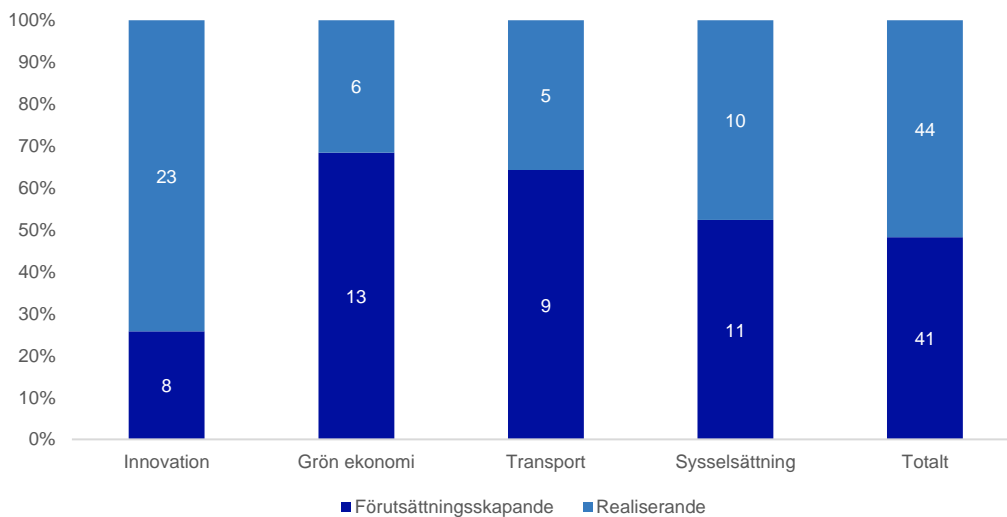
2.3.2 Projekten stärker både kapacitet och har direkta effekter

Vår analys visar att projekten dels bidragit till att stärka kapaciteten i organisationerna samt påverkat strukturer som på sikt möjliggör utveckling, dels haft direkta effekter på organisationer och medborgare i programgeografien.

Genom analyserna av projektansökningar och slutrapporter har vi kategoriserat projekten utifrån om de främst arbetat *förutsättningsskapande*, för att det på sikt ska gå att uppnå insatsområdets önskvärda resultat och mål, eller om de främst arbetat *realiserande*, med att direkt påverka målgruppernas utveckling. Figuren nedan visar fördelningen av

förutsättningsskapande och realiserande projekt⁷. Figuren visar att det är ungefär lika många projekt som har ägnat sig åt förutsättningsskapande aktiviteter som realiserande aktiviteter, med något fler projekt i kategorin realiserande.

Figur 7: Förutsättningsskapande respektive realiserande projekt.

Det finns emellertid skillnader i fördelningen mellan de olika insatsområdena. Störst andel projekt som främst arbetat realiserande återfinns inom insatsområdet *Innovation*. Lägst andel *realiserande* projekt återfinns inom *Grön ekonomi* följt av *Transport*. Inom *Sysselsättning* är fördelningen helt jämn med tio projekt vardera som främst arbetat *förutsättningsskapande* respektive *realiserande*. Att det ser olika ut för de olika insatsområdena hänger bland annat ihop med hur de specifika målen och aktivitetsindikatorerna är utformade. Det kan även bero på vilka tekniker och branscher som projekten riktar sig till och på sammansättningen av aktörer i partnerskapen (exempelvis om det är främst är forskningsaktörer eller kommuner som partnerskapen utgörs av).

2.3.3 Programmet möjliggör gränsregional uppskalning

Genom finansiering från Interreg ÖKS kan kommuner, regioner och andra organisationer skala upp befintliga utvecklingsprocesser och -ambitioner.

De regionala representanterna som intervjuats framhåller flera goda exempel på värdeskapande interregionala nätverk och utvecklingsprocesser som möjliggjorts av Interreg ÖKS. Programmets främsta mervärde enligt de regionala representanterna är den kunskap som tillgängliggörs från de skandinaviska grannländerna och spridandet av goda

⁷ Två projekt i projektbanken har kategoriserats som både och, samt ett projekt som varken eller. Dessa ingår inte i figuren.

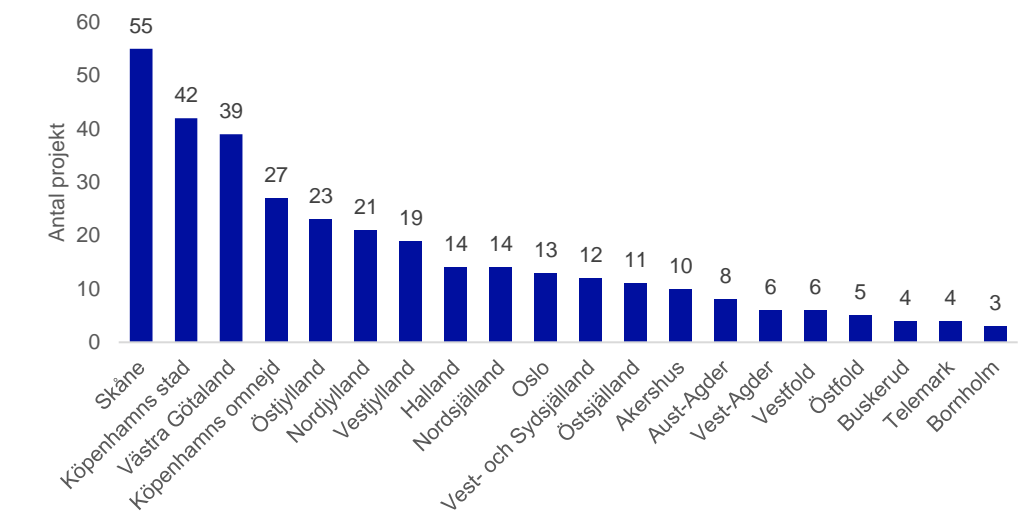
exempel som kan inspirera till utveckling i den egna regionen eller kommunen. Gränsregionerna i programgeografin pekar specifikt på värdet av att kunna arbeta med gränsöverskridande utvecklingsfrågor i exempelvis infrastrukturer och transporter. Det är emellertid inte vanligt att regionerna följer upp på och utvärderar programmets bidrag till det regionala utvecklingsarbetet vilket gör det svårt för oss att säga något om vilka konkreta mervärden programmet skapar i en regional strategisk kontext.

Vad gäller insatsområdena inom programmet uppfattar vi det som att alla är prioriterade för regionerna. Insatsområdet *Transport* återkommer i flera av intervjuerna och specifikt möjligheten att genom programmet kunna samarbeta i insatser för att utveckla region- och landsöverskridande infrastrukturer och transporter.

2.3.4 Flest projekt har omfattat geografin kring Öresund

Vi uppmärksammar att flest projekt har omfattat geografin kring Öresundsbron (Skåne, Köpenhamns stad, Köpenhamns omnejd) och även Västra Götalandsregionen i Sverige. Genom den geografiska fördelningen av projekt har regionerna haft olika tillgång till projektmedel för att skala upp det regionala utvecklingsarbetet. Vi anser ändå att spridningen av projekt till olika regioner i programgeografin varit förhållandevis god.

Figur 8: Antal projekt fördelat på geografi.

Vår uppfattning är att det är framför allt geografin runt Öresund som upplevs som en funktionell samverkansregion av projektpartnerskapen. Det finns flera exempel på projekt i andra delar av programgeografin, särskilt KASK-geografin, som upplevt geografin som ett hinder för att kunna samarbeta i utvecklingsarbetet. Framför allt handlar det om att restiderna upplevs som långa, och resvägarna som krångliga, vilket utgör ett hinder för både samarbetet i projektpartnerskapet och för att få målgrupper i form av studenter, företagsrepresentanter, med flera, att interagera med varandra och exempelvis pendla för

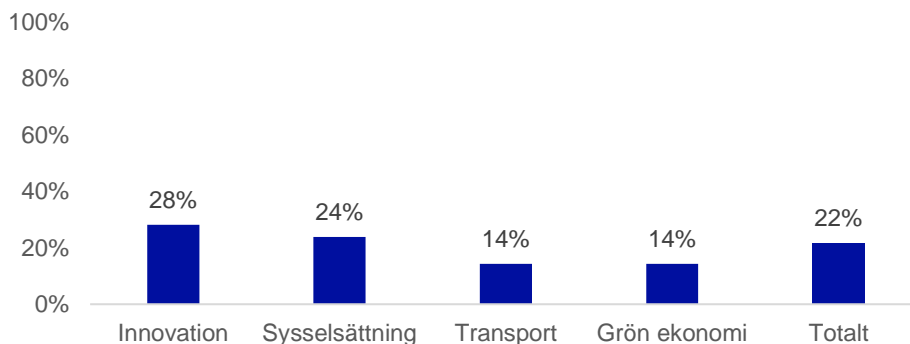
studier, praktik, eller för att gå samman i nya företag och utvecklingsprojekt över gränsen.

2.4 Hur värdeskapande är pärlbandsprojekten?

Vår analys visar att de pärlbandsprojekt som programmet finansierar kan vara värdeskapande så länge rätt krav ställs och så länge projektpartnerskapen får vägledning från projektrådgivarna i utformningen av projekten för att nyttja den potential som finns med pärlbandsprojekt. Vi ser även att det kan finnas risker förknippade med att finansiera pärlbandsprojekt.

Den totala andelen pärlbandsprojekt under programperioden var 22 procent, varav störst andel återfanns inom insatsområdet *Innovation* följt av *Sysselsättning* (se figuren nedan).

Figur 9: Andel pärlbandsprojekt för programmet totalt och per insatsområde.

Fallstudierna (se **Fallstudier** i bilaga) synliggör fyra typer av mervärden som pärlbandsprocesserna har potential att bidra till. För det första kan pärlbandsprojekt möjliggöra uthålligt utvecklingsarbete som är strategiskt och operativt relevant. Den strategiska relevansen handlar om att regioner och andra strategiska aktörer använder pärlbandsprojekten för att skala upp satsningar genom gränsregionala samarbeten. Den operativa relevansen handlar om att utvecklingsprojekt i praktiken fungerar som kontinuerliga behovsanalyser av målgruppernas behov och på så sätt kan pärlbandsprojekt, genom justeringar mellan projekten, främja att aktiviteterna förblir relevanta.

För det andra har pärlbandsprojekt potential att vara effektiva genom att kapitalisera på den tillit och de rutiner, samverkansformer och kontakter med målgrupper som etablerats i tidigare projekt. Intervjuerna med pärlbandsprojekt tyder på att projekten varit effektivare i uppstarten än andra projekt och nästan omgående kunnat genomföra aktiviteter som involverar målgrupper. Detta står i kontrast till andra projekt som vittnar

om att uppstartssträckan varit lång efter att de beviljats medel. Det finns även tecken på att pärlbandsprojekt är effektiva och ibland nödvändiga när projekt har *förutsättningsskapande* anspråk på att påverka kulturer, organisationer och politiska beslut om lagstiftning och framtida finansiering av satsningar.

För det tredje finns, med bäring på ovanstående resonemang, tecken på att pärlbandsprojekt kan ge effekter som inträffar både tidigare och är mer omfattande än för andra projekt. Att effekterna inträffar tidigare har att göra med pärlbandsprojekten korta uppstartssträcka. De mer omfattande effekterna beror på att långsiktigheten i processerna skapar en ”ringar på vattnet”-effekt där pärlbandsprocessen attraherar ytterligare finansiering, deltagande organisationer och intressenter. På detta finns det flera exempel i projektportföljen. Det är emellertid ingen skillnad när vi jämför måluppfyllelse för aktivitetsindikatorer och kortsiktiga resultatmål mellan pärlbandsprojekt och andra projekt. Om vi endast ser på projekt som genomförts i den andra halvan av programperioden så är den genomsnittliga måluppfyllelsen för kortsiktiga resultatmål tre procentenheter högre för pärlbandsprojekten.

För det fjärde kan pärlbandsprocesser skapa förutsättningar för bestående gränsregionala strukturer som är svåra att etablera i korta projekt på två till tre år. Detta förutsätter emellertid att det finns en tilltänkt gränsregional hemvist för projektresultat, en strategi för att etablera en ny sådan eller en strategi för att finansiera framtida gränsregionala samarbeten med andra interna eller externa medel.

FAKTARUTA: PÄRLBANDSPROCESSEN GAME HUB SCANDINAVIA

Game Hub Scandinavia genomfördes som två pärlbandsprojekt under perioden 2015–2020. Projekten syftade till att utveckla datorspelsbranschen i programgeografien. Projekten finansierades inom *Sysselsättning* och skulle bidra till målet om *ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag*. Stödsökande i båda projekten var den danska utbildningsanordnaren Viden Djurs.

Progressionen mellan projekten bestod av nya inriktningar lades till i form av arbetspaket om rekrytering till datorspelsutbildningar, internationalisering av datorspelsbranschen och kapitalförsörjning av datorspelsföretag. Ambitionsnivån höjdes något mellan projekten med högre målvärden, en ytterligare partner och cirka 400 000 euro i ytterligare finansiering.

Enligt projektparterna har möjligheten att genomföra pärlbandsprojekt inneburit mervärden i form av en effektivare uppstart i det andra projektet och ett behov av att få arbeta mer långsiktigt med att bygga upp, marknadsföra och positionera den skandinaviska datorspelsbranschen.

Utfallen i det andra projektet var över lag högre än i det första projektet men målen var också högre satta vilken medförde att måluppfyllelsen var lägre i det andra projektet. Sammantaget stöttade de båda projekten 537 datorspelsföretag och bidrog till en sysselsättningsökning i deltagande företag om 559 nya heltidstjänster.

Båda projekten bidrog även till *förutsättningsskapande* resultat i form av en stärkt kapacitet i projektparterna att arbeta med datorspelsinkubation, utvecklade utbildning för datorspelsutvecklare samt internationella samarbeten med datorspelsaktörer i andra länder.

Den kritiska massan av datorspelsföretag och stödstrukturer i programgeografin var en förutsättning för att kunna genomföra projektet. Genom att samla datorspelsföretagen i programgeografin har projekten skapat ett starkare regionalt varumärke än som varit möjligt om parterna och de deltagande regionerna verkat var för sig.

Vid projektslut har de *förutsättningsskapande* resultaten införlivats i de deltagande organisationerna. Projektparterna hoppas få genomföra fler Interreg i framtiden och ser då framför sig att arbeta mer med forskning och innovation genom att byta från insatsområdet *Sysselsättning till Innovation*.

I litteraturen⁸ definieras pärlbandsprojekt av följande fyra kriterier:

- Att det finns ett lärande mellan projekten (en ”progression”) – inte bara på individnivå, utan även på institutionell nivå i de deltagande organisationerna och hos återkommande målgrupper.
- Att ambitionerna har höjts mellan projekten vad gäller problemformulering, budget, antal deltagande parter, med flera parametrar.
- Nya samverkansformer har utvecklats mellan strategiska aktörer – lokalt, regionalt, gränsregionalt.
- Att det finns ett strategiskt ägarskap över pärlbandsprocessen – inte bara på individnivå utan genom deltagande organisationer och/eller finansiärer.

Om kriterier i litteraturen inte uppfylls kan det vara förknippat med risker att finansiera pärlbandsprojekt. En sådan risk på programnivå är att pärlbandsprojekten bidrar till att nya projekt och partnerskap exkluderas i de fall programmets resurser måste prioriteras. Det kan exempelvis handla om att programmet eller ett enskilt insatsområde är översökt och att prioriteringar måste göras mellan de inkomna ansökningarna.

En annan risk är att pärlbandsprocesser skapar inlåsnings effekter genom att lärdomar och resultat inte sprids utanför projektpartnerskapet och att relevanta genomförare och målgrupper inte involveras i processen.

En tredje risk – och ett uttryck för ineffektiv resursanvändning – är när pärlbandsprojekt används för att upprepa och/eller upprätthålla kortsiktiga resultat genom så kallade *reprisprojekt*. Reprisprojekt syftar på flera projekt i rad, utan att nya projekt innehåller något nyskapande eller innovativt. Vi menar att skarpa krav behöver ställas på progressionen mellan projekten i en pärlbandsprocess för att undvika reprisprojekt.

⁸ Se Sävenstrand et al. 2012. *Pärlbandsprojekt. Projekt som verktyg i en långsiktig utvecklingsstrategi*. Spelrapport nr 5, 2012.

En fjärde och sista risk med pärlbandsprojekt är att projektparterna, i avsaknad av en långsiktig finansieringsstrategi, skapar ett ekonomiskt beroende till Interreg-finansiering för att tillvarata gränsregionala strukturer. Här ligger det delvis på lokala och regionala medfinansiärer att vägleda projekten till andra finansieringskällor med utgångspunkt i kommunala och regionala strategiska ambitioner.

3. Resultat och måluppfyllelse per insatsområde

I det här kapitlet presenterar vi våra bedömningar av resultat och måluppfyllelse inom respektive insatsområde.

3.1 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet *Innovation*

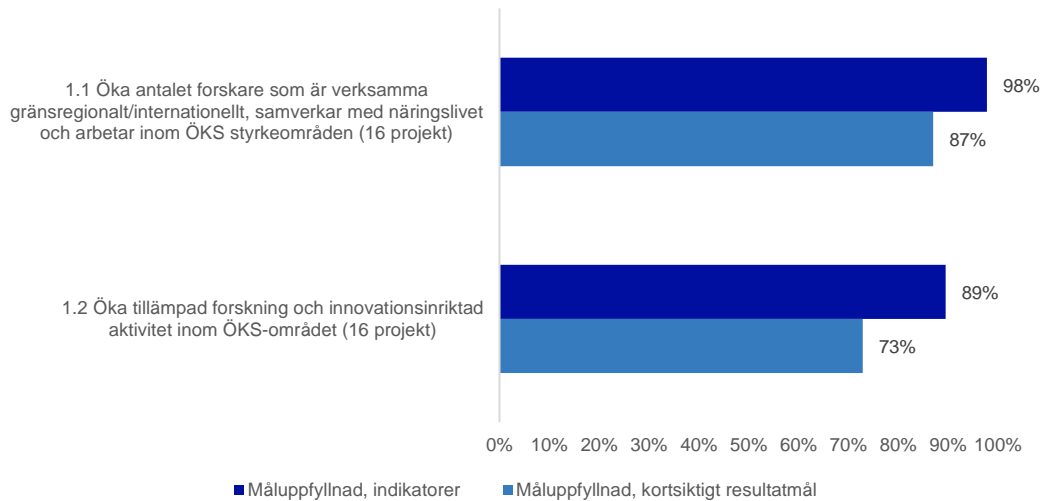
Vår bedömning är att:

- Projektens resultat har bidragit till att överträffa merparten av programmets mål för aktivitetsindikatorerna och har därtill bidragit till en genomgående, om än inte fullständig, måluppfyllelse i förhållande till projektens egna mål
- Projektet har framför allt arbetat med realiserande aktiviteter och har på kort sikt bidragit allra mest till att målgrupperna fått ökade kunskaper. På lång sikt har projektet bidragit till affärs- och/eller verksamhetsutveckling samt ökad FoU-kapacitet och innovation.
- Det gränsregionala mervärdet har varit betydande och utgjorts av kompletterande kompetenser, effektivare användning av forskningsinfrastruktur och en kritisk massa av deltagare i forskningsstudier.
- Några fler än hälften av projektet inom de andra tre insatsområdena (*Grön ekonomi, Transport, Sysselsättning*) bidrar till de styrkeområden som pekats ut inom *Innovation*. Flest projekt bidrar till styrkeområdet *förnybar energi*.
- Programmets strategiska styrning mot styrkeområdena inom *Innovation* är överlag stark och bidraget störst till styrkeområdet *life science*.

I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla de specifika målen?

Vår analys visar att de uppnådda resultaten inom insatsområdet *Innovation* bidragit till en hög måluppfyllelse. Med ett undantag har programmets mål för aktivitetsindikatorerna överträffats. Vad gäller projektens egna mål är måluppfyllelsen fortfarande hög om än inte fullständig. Figuren nedan visar måluppfyllelsen för *Innovation* i förhållande till projektens egna mål fördelat på de specifika målen som vardera utgörs av 16 projekt. Figuren visar att måluppfyllelsen inom insatsområdet är allra högst för specifikt mål 1.1 *öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt och som samverkar med näringslivet*.

Figur 10: Måluppfyllelse inom insatsområdet Innovation per specifikt mål⁹.

Aktivitetsindikatorerna inom specifikt mål 1.2 öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området har en måluppfyllelse om 89 procent. Måluppfyllnaden för kortsiktiga resultatmål är 73 procent. För målet att öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt och som samverkar med näringslivet är aktivitetsindikatorerna till 98 procent uppnådda medan de kortsiktiga resultatmålen nås till 87 procent.

I förhållande till programmets mål är måluppfyllelsen hög och med ett undantag har målvärdena för aktivitetsindikatorer överträffats med råge. Tabellen nedan redovisar projektens inrapporterade aktivitetsindikatorer i förhållande till programmets målsättningar samt den procentuella måluppfyllelsen.

Tabell 1: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Innovation.

Specifikt mål	Aktivitetsindikator	Mål	Utfall	Måluppfyllelse
1.1 Öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden	Antal forskningsinstitut som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt	60	97	162%
	Antal nya forskare i stödmottagande enheter	150	246	164%
1.2 Öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området	Antal företag som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt	100	53	53%

⁹ Målen för vissa av aktivitetsindikatorerna inom *Innovation* höjdes under programmets genomförande till följd av att medel flyttades från *Grön ekonomi* och *Transport* till *Innovation*. Målen inom *Grön ekonomi* och *Transport* sänktes inte till följd av samma förflyttning.

	Antal företag som får stöd	500	1134	227%
	Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	200	496	248%
	Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	250	490	196%
	Antal organisationer som deltar i gränsöverskridande innovationsinriktade aktiviteter	400	955	239%

Det specifika mål som överträffats i störst utsträckning är mål 1.2 *öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området* och aktivitetsindikatorerna om antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter samt antal organisationer som deltar i gränsöverskridande innovationsinriktade aktiviteter. Här rapporterade projekten in drygt 2,5 gånger fler företag och organisationer än programmets uppsatta mål. Den höga måluppfyllelsen på dessa indikatorer, i kombination med att andra data visar på få exempel på innovationer som skalats upp och/eller kommersialiserats, tyder på att projekten varit framgångsrika i att ge stöd till innovationer men att innovationerna i mindre utsträckning skapat värden i mottagande verksamheter och på en marknad. Lägst måluppfyllelse är det inom samma specifika mål och för aktivitetsindikatorn om antal företag som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt där måluppfyllelsen är 53 procent (53 av 100 företag). Vår erfarenhet är att denna typ av indikator som explicit kräver att företag har kontakter och utbyten över landsgränser är mer krävande än indikatorer som inte ställer krav på detta. Därför anser vi att det inte är förvånande att måluppfyllelsen för denna indikator är lägre än för andra indikatorer inom insatsområdet.

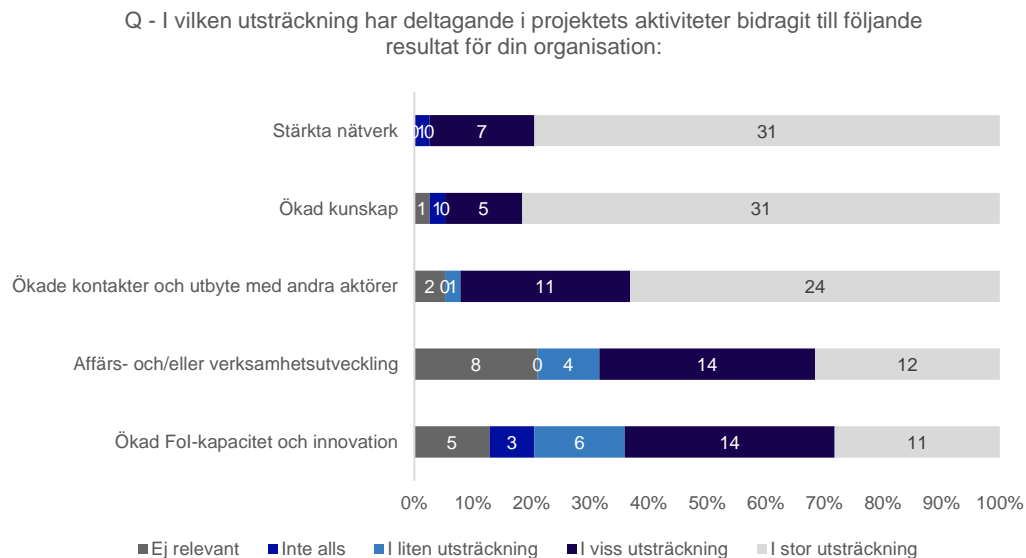
Vi konstaterar att måluppfyllelsen är allra högst för det mer innovationsbetonande målet medan den är något lägre för det mer forskningsinriktade målet inom insatsområdet. Detta tyder på att projekt som syftar till att omsätta forskning i innovationer haft relativt lättare att nå sina förväntade resultat. Vi uppfattar i intervjuerna och utifrån analysen av slutrapporter att det över lag är en stor betoning på forskningsresultat inom insatsområdet. Till exempel i form av att nya samarbeten etablerats mellan forskningsmiljöer, vetenskapliga artiklar publicerats och nya forskningsmedel beviljats till forskningsaktörer i projektpartnerskapen.

I vilken utsträckning har projekten bidragit till resultat på målgrupperna?

Projekten inom *Innovation* har i stor utsträckning arbetat med *realiserande* aktiviteter direkt mot deltagande målgrupper. Figuren nedan visar kort- och långsiktiga resultat på målgrupper som deltagit i projektaktiviteter inom *Innovation*. Figuren visar att de främsta kortsiktiga resultaten på målgrupper består av (1) stärkta nätverk, (2) ökad kunskap samt

(3) ökade kontakter och utbyte med andra aktörer. De främsta långsiktiga resultaten, som är mindre omfattande än de kortsiktiga, består av affärs- och/eller verksamhetsutveckling samt ökad FoI-kapacitet och innovation.

Figur 11: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Innovation.

Resultaten av enkäten med målgrupper visar att deltagande i projektens aktiviteter i störst utsträckning lett till ökade kunskaper om internationalisering, ökade kunskaper om en specifik sektor eller bransch och innovationsutveckling.

56 procent av respondenterna uppger att de kunskaper de tillskansat sig i stor utsträckning omsatts i praktiken och skapat mervärden för deras organisationer. 38 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga. De vanligaste konkreta resultaten som projekten bidragit till är utveckling av nya verktyg, metoder och modeller, nya arbetssätt eller interna processer men även införande av nya verktyg, metoder och modeller. 89 procent svarar att införandet av nya arbetssätt, strategier, verktyg, med mera, till viss eller stor del kommer att leva vidare i organisationen över tid.

Vad gäller de stärkta nätverken och det ökade utbytet med andra aktörer handlar det framför allt om att målgrupperna etablerat nya kontakter med andra organisationer lokalt/regionalt (i sina respektive länder), även om en majoritet svarar att de etablerat nya kontakter på alla nivåer (det vill säga lokalt/regionalt, nationellt, i ett annat land i ÖKS-området samt internationellt). Vanligast är att kontakter etablerats med relevanta forskningsaktörer, men nästan lika många har etablerat kontakter med privata företag och myndigheter/andra offentliga aktörer.

Enkäten tyder på att aktiviteterna varit relevanta för målgrupperna. 70 procent anser att aktiviteterna i stor utsträckning motsvarat deras behov. 20 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga.

I vilken utsträckning och hur har den gränsregionala dimensionen bidragit?

Det genomsnittliga gränsregionala mervärdet till projektresultaten uppges vara stort (4,5 av 5) i projektens slutrapporter. Det handlar framför allt om tre typer av gränsregionala mervärden som bidragit till projektens uppnådda resultat:

- Kompletterande forskningskompetenser mellan universitet och högskolor i de olika länderna.
- Effektivare användning av forskningsinfrastruktur genom att forskningsinfrastruktur i ett land tillgängliggjorts för forskare i ett annat land.
- Kritisk massa av deltagare i forskningsstudier, till exempel patientgrupper som inte är tillräckligt stora i ett land för att det ska gå att genomföra forskningsstudier med pålitliga resultat.

Mervärdena ovan gäller för båda de specifika målen, även om de är mest framträdande i projekten som arbetat mot specifikt mål 1.1 *öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden*. I projekten som arbetat med mer tillämpad forskning i linje med specifikt mål 1.2 *öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området* består mervärdena även av (1) en effektivare användning av verktyg, metoder och processer för innovationsstöd, (2) lärande om administrativa, institutionella och legala hinder för innovation i de olika länderna, samt (3) en kritisk massa av aktörer och kompetenser för att marknadsföra gränsregionala styrkeområden inom områden som life science, datorspel, med flera.

Bidrar projekt inom andra insatsområden till styrkeområdena inom *Innovation*?

Av de 37 projekt som beviljats finansiering inom de tre andra insatsområdena (*Grön ekonomi, Transport och Sysselsättning*) är vår bedömning att 20 av dessa bidrar till något av styrkeområdena inom *Innovation*¹⁰. Flest projekt (10) bidrar till styrkeområdet *förnybar energi* medan 3 projekt bidrar till styrkeområdet *den marina och maritima sektorn*. Övriga projekt kan fördelas på styrkeområdena *landsbygdsnärings* (2), *väl-färds- och hälsoteknologi* (2), *life sciences* (1), *kreativa näringar/upplevelseindustri* (1) samt *cleantech* (1). Inga projekt inom de andra insatsområdena bidrar till övriga styrkeområden.

¹⁰ I bilagan **Metoder och material** redovisar vi den klassificering vi gjort och som bygger på studier av projektansökningar och finansieringsbeslut. Vi har valt att klassificera projekt efter deras *huvudsakliga styrkeområde*, utifrån en kvalitativ bedömning av materialet. Med det sagt finns det flera projekt som i någon mån bidrar till utveckling inom två eller flera styrkeområden.

Inom *Innovation* är vår bedömning att det är drygt två tredjedelar av projekten (23 av 32) som bidrar till något av de identifierade styrkeområdena, vilket tyder på att den strategiska styrningen inom programmet varit förhållandevis stark. Nästan hälften av dessa (11) bidrar till styrkeområdet *life Science*. Betydligt färre bidrar till styrkeområdena *livsmedelsforskning och produktion* (4) samt *den marina och maritima sektorn* (3).

3.1.1 Specifikt mål 1.1: Öka antalet forskare verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden

Totalt har 16 projekt med en samlad budget à 43,3 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 1.1 *öka antalet forskare verksamma gränsregionalt och internationellt* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *stärka forskning, teknisk utveckling och innovation*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

En genomgång av projektens inriktningar visar flest projekt fokuserat på gemensamma medicinska utmaningar i programgeografin inom exempelvis lungmedicin, barncancer, sömnapné, diabetes och reproduktionshälsa eller att projekten söker realisera och skala upp ömsesidig potential inom det utpekade styrkeområdet *life science*. Inriktningen mot gemensamma medicinska utmaningar gäller för projekten *ReproUnion 1.0* och *ReproUnion 2.0*, *DiaUnion*, *iCOPE*, *Sleep Across Waters* och *Kan du se framtiden?*.

I övrigt finns det projekt som inriktats mot marin- och akvatisk ekologi (*MarGen*) och materialvetenskap (*MODUWOOD*, *ESS & MAX IV: Cross Border Science and Society*, varav det senare även explicit nämner *life science* som en av flera inriktningar). Tre av projekten (*EXCOVER*, *Indläggelse af covid-19-patienter*, *Behandling af COVID-19 Senfølger*) beviljades medel i en särskild utlysning som syftade till att adressera covid-19-pandemins effekter på människor och samhällen.

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att projektens resultat i huvudsak är forskningsbetonade och exempelvis består av att nya forskare anställts, vetenskapliga artiklar publicerats och att partnerskapen eller delar av partnerskapen lyckats attrahera ny forskningsfinansiering tack vare Interreg-projekten.

En åsikt som förekommer i intervjuerna är att indikatorerna och det programspecifika målet om antalet nya forskare i någon mån hämmar styrningen mot samhällsnytta. Detta återspeglas i att projekten som regel inte nått hela vägen fram till att lösningar implementerats i företag och offentliga organisationer. Flera av projektrepresentanterna, som typiskt sett är forskare, upplever att det finns en målkonflikt mellan det akademiska meriteringssystemet (t.ex. antal forskningsartiklar, ny forskningsfinansiering) och

Interregs ambition om att skapa samhällsnytta och att detta utgjort en strukturell utmaning i genomförandet.

Vad gäller projekten som beviljades medel i den särskilda pandemi-utlysningen är vår uppfattning att dessa inte haft direkta effekter på pandemihanteringen i länderna men att de kunskaper som projekten utvecklat kan komma till nytta framtida epidemier.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och resultat?

När vi i intervjuerna frågat om vilka lärdomar projektparterna dragit från genomförandet av projekten lyfter de fram följande saker som de skulle gjort annorlunda i ett nytt projekt:

- Ansöka om etikprövning så tidigt som möjligt för att inte riskera att ansökan drar ut på tiden och försenar andra inplanerade aktiviteter.
- Beställa nödvändig forskningsutrustning så tidigt som möjligt för att inte riskera att försenade leveranser försenar eller förhindrar inplanerade aktiviteter.
- Grundligt undersöka så att det inte finns lagar och regler som hindrar planerade forsknings- och innovationsaktiviteter.

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Några av projektrepresentanterna argumenterar i intervjuerna för att Interreg-finansieringen är helt nödvändigt för att de ska kunna samarbeta över gränsen. Merparten av partnerskapen har sökt ny Interreg-finansiering under programperioden, i den nya programperioden eller planerar att söka finansiering i framtida utlysningar.

Det finns enstaka exempel på partnerskap (t.ex. i *DiaUnion*) som arbetat strategiskt och systematiskt för att gå från Interreg-finansiering till finansiering från exempelvis EU:s sektorsprogram (exempelvis Horisont Europa, COSME, LIFE). Generellt upplever projektrepresentanterna att steget från Interreg-projekt till Horisont Europa-projekt är långt och svårt att ta. Det finns även exempel på att partnerskap (t.ex. i *ESS & MAX IV Cross Border Science and Society Innovation*) knoppat av enskilda delar av projekt och drivit vidare enbart dessa med Interreg-finansiering (*HALOS*).

FALLSTUDIE: REPROUNION

ReproUnion genomfördes som två pärlbandsprojekt under perioden 2015–2022. Dessförinnan hade partnerskapet genomfört två pärlbandsprojekt under programperioden 2007–2013. Projekten under programperioden 2014–2020 finansierades inom insatsområdet *Innovation* och skulle bidra till målet om att öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden. Stödsökande i båda projekten var Lunds universitet.

Progressionen mellan projekten bestod av framför allt av en ny struktur där det senare projektet koncentrerade forskning, forskningssamarbeten, industrisamarbeten och strategiskt

arbete till fem prioriterade utmaningsområden. Medan det första projektet var *realiserande* var det andra projektet *förutsättningsskapande* i sitt syfte att långsiktigt bygga en struktur för utveckling inom de fem utmaningsområdena. En annan skillnad mellan projekten var att det andra projektet fokuserade mer på internationella forskningssamarbeten, inklusive på att attrahera internationell forskningskompetens och patienter från andra delar av världen till Öresundsregionen.

Enligt projektparterna har de främsta mervärdena av att genomföra pärlbandsprojekt varit de förutsättningar detta gett att etablera gränsöverskridande forskningssamarbeten, samarbeten mellan forskningsaktörer och industriaktörer och att arbeta med systemisk utveckling. Det upplevs även ha bidragit till större motståndskraft mot externa kriser såsom covid-19-pandemin.

Vad gäller måluppfyllelsen på aktivitetsindikatorerna nådde det första projektet målet om antalet nya forskare precis medan det andra projektet överträffade målet med råge. Vad gäller de *förutsättningsskapande* resultaten har projekten lyckats samla Öresundsregionens forskningskompetens- och resurser inom reproduktionsmedicin, etablerat ett patientmobilitetsavtal mellan Region Hovedstaden och Region Skåne, inrättat en gränsöverskridande biobank (RUBIC) samt närmast sig ett samarbete med industrin. Den gränsregionala dimensionen har varit nödvändig för att samla en kritisk massa av patienter som kan ingå i forskningsstudier.

De forskare som anställts inom projekten har antingen kunnat arbeta kvar med annan forskningsfinansiering, fått nya anställningar inom läkemedelsindustrin eller återgått till kliniska roller inom vården. Projektparterna har i skrivande stund sökt finansiering för ett nytt Interreg-projekt med målet att etablera en gränsregional akademistruktur och ta ytterligare ett steg närmare innovation och kommersialisering av forskningsresultat.

3.1.2 Specifikt mål 1.2: Öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området

Totalt har 16 projekt med en samlad budget à 19,3 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 1.2 *öka tillämpad forskning och innovationsinriktade aktiviteter inom programgeografien* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *stärka forskning, teknisk utveckling och innovation*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

En genomgång av projektens inriktningar ger för handen att den tematiska spridningen är större inom det här specifika målet än inom specifikt mål 1.1. Till exempel finns projekt som arbetat med forskning och innovation inom livsmedel och lantbruk (*FoodNexus, Innovationer för hållbar växtodling, Regionalt netværk og samarbejde om plantebeskyttelse i specialafgrøder*), belysningsteknik (*Lighting Metropolis*) och samhällsbyggnad (*Urban Tranquility*). Grön omställning är en övergripande tematik i flera av projekten (*Lighting Metropolis, Greater Copenhagen Green Deal, Cleantech TIPP* och *Ren kustlinje*).

Några av projekten har, i likhet med flera av projekten inom specifikt mål 1.2, arbetat med medicinska utmaningar (*CareWare Nordic*) och strategisk potential inom life science (*Greater Copenhagen som globalt centrum för mikrobiom forskning*). Enstaka projekt (*Science for society 1.0* och *Science for society 2.0*) har arbetat med innovationsfrämjande insatser generellt eller mot en specifik sektor (*Technordic*, som inriktats mot informations- och kommunikationsteknik, IKT).

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning från intervjuerna är att projektens resultat ligger på en högre teknologisk mognadsgrad inom specifikt mål 1.2 än inom specifikt mål 1.1 och att samhällsaktörer i form av företag, offentliga organisationer och intressegrupper i större utsträckning involverats i projektens genomförande. Vi upplever samtidigt att projekten haft svårt att nå hela vägen från forskning till kommersialisering och implementering av innovationer.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och resultat?

När vi i intervjuerna frågat om vilka lärdomar projektparterna dragit från genomförandet lyfter de följande saker som de skulle gjort annorlunda i ett nytt projekt:

- Undersöka skillnader i hur utbildningar och offentliga tjänster är organiserade i de olika länderna för att ta reda på om det kan finnas hinder för lärande och gemensamt utvecklingsarbete. Detta gäller även lagar och regler som kan tänkas hindra planerade forsknings- och innovationsaktiviteter.
- Involvera organisationer (till exempel vårdinrättningar, kommuner, företag) som ska implementera innovationer i genomförandet i exempelvis referensgrupper, expertgrupper eller genom att inrätta arbetsgrupper i målgruppernas organisationer. Flera av projektens externa utvärderingsrapporter framhåller detta som en framgångsfaktor för att resultaten ska implementeras i målgrupperna.
- Integrera minst en organisation med etablerade kontakter till företag i genomförandet (t.ex. klusterorganisationer, inkubatorer, science parks) för att säkerställa att det finns en koppling mellan forskningsaktörer och företag.

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Merparten av projekten har sökt eller planerar att söka ny Interreg-finansiering för att tillvarata och vidareutveckling pågående utvecklingsprocesser. Ett av projekten övervägde att söka en fortsättning med medel från Nordic Innovation men i slutändan visade det sig att utlysningen som partnerskapet tänkt söka inte vara relevant för syftet.

FALLSTUDIE: SCIENCE FOR SOCIETY

Science for society genomfördes som två pärlbandsprojekt under perioden 2015–2021. Projekten syftade till att etablera strukturer och processer för att i större utsträckning

nyttiggöra forskning i kommersiella och samhällliga syften. Projekten finansierades inom insatsområdet *Innovation* och skulle bidra till målet om att *öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området*. Initiativtagare till projekten var den norska innovationsfrämjande verksamheten Oslotech AS.

Progressionen mellan projekten bestod av ändringar i projektpartnerskapet, bland annat till följd av att den norska medfinansieringen drogs tillbaka, och ett breddat omfång i det andra projektet sett till målgruppen. Dessutom gjordes en tematisk fördjupning mot humanvetenskapliga forskare. Båda projekten betonade *realiserande* aktiviteter i form av direkta stöd till forskare, entreprenörer och företag.

Enligt projektparterna har möjligheten att genomföra pärlbandsprojekt varit en förutsättning för att kunna bygga upp ett effektivt samarbete och genomförande. Det har även varit en förutsättning för de anspråk projekten haft på att påverka forskare att arbeta med nyttiggörande av forskningsresultat. Projektparterna lyfter fram att pärlbandsprocessen erbjudit en flexibilitet när det kommer till att anpassa inriktningen till behov som uppmärksammats under genomförandet.

Det första projektet nådde upp till 133 organisationer som deltog i gränsöverskridande innovationsinriktade aktiviteter medan det andra projektet gav stöd till 184 företag att introducera nya produkter. Vad gäller projektens *förutsättningsskapande* resultat har finansieringen från Interreg bidragit till att stärka projektparternas gränsöverskridande samarbete samt samarbetet mellan innovationsfrämjande verksamheter och inkubatorer i Sverige. Projekten har även bidragit till att en "innovationshub" inrättats på Aarhus universitet och att universitetet arbetar mer med nyttiggörande av forskning.

Projektresultaten har vid projektslut införlivats i projektparternas respektive verksamheter och har där anpassats till lokala förutsättningar. Enligt projektparterna är det fortsatta samarbetet över gränsen beroende av nya medel från Interreg.

3.2 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet *Grön ekonomi*

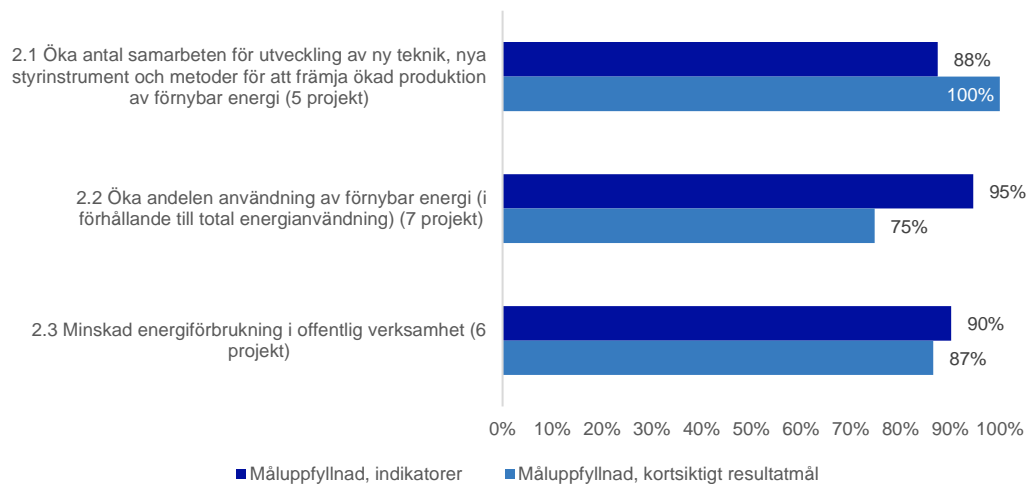
Vår bedömning är att:

- Projektens resultat har bidragit till att överträffa merparten av programmets mål för aktivitetsindikatorerna och har därtill bidragit till en genomgående, om än inte fullständig, måluppfyllelse i förhållande till projektens egna mål.
- Projekten inom *Grön ekonomi* har framför allt arbetat med *förutsättningsskapande* aktiviteter
- På kort sikt har projekten bidragit allra mest till att stärka målgruppernas nätverk. På lång sikt har projekten bidragit till ökad FoI-kapacitet och innovation samt till utvecklade strategier och styrdokument/planer för mer miljövänligare energikonsumtion eller transporter.
- Det gränsregionala mervärdet har varit relativt mindre än inom *Innovation* och *Sysselsättning* och har framför allt utgjorts av ett utbyte av kontakter och kunskaper mellan deltagande målgrupper.

I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla de specifika målen?

Vår analys visar att de uppnådda resultaten inom insatsområde *Grön ekonomi* bidragit till en hög måluppfyllelse. Med ett undantag har programmets mål för aktivitetsindikatorerna överträffats med råge. Vad gäller projektens egna mål är måluppfyllelsen fortfarande hög, om än lägre och inte fullständig, med undantag för ett mål. Figuren nedan illustrerar måluppfyllelsen inom *Grön ekonomi* fördelat på insatsområdets specifika mål. Figuren visar att måluppfyllelsen är hög för de flesta av målen, och allra högst för specifikt mål 2.1 *öka antalet samarbeten för utveckling av ny teknik, styrinstrument och metoder för förnybar energi*.

Figur 12: Måluppfyllelse inom insatsområdet Grön ekonomi per specifikt mål.

För specifikt mål 2.3 *minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet* har projekten uppnått 90 procent av aktivitetsindikatorerna och 87 procent av de kortsiktiga resultatmålen. Vad gäller måluppfyllelsen för specifikt mål 2.2 *att öka andelen användning av förnybar energi (i förhållande till total energianvändning)* har 95 procent av aktivitetsindikatorerna uppnåtts medan 75 procent av de kortsiktiga resultatmålen har uppnåtts. Högst måluppfyllelse återfinns för specifikt mål 2.1 *öka antal samarbeten för utveckling av ny teknik, nya styrinstrument och metoder för att främja ökad produktion av förnybar energi*. Här har projekten uppnått 88 procent av aktivitetsindikatorerna och 100 procent av de kortsiktiga resultatmålen.

Måluppfyllelsen inom insatsområdet är något lägre för de kortsiktiga resultaten i projekt som arbetat med att påverka målgruppernas energiförbrukning. Detta tyder på att det fortfarande återstår att implementera och skala upp de lösningar som utvecklats inom projekten. Vi får stöd i denna uppfattning i intervjuerna och analyserna av slutrapporter som ger för handen att merparten av projekten bedrivit småskalig pilot- och demonstrationsverksamhet eller utvecklat kunskaper och metoder som på sikt kan bidra

till en mer hållbar energiförbrukning. Få exempel finns vid projektslut på att de kunskaper, metoder och tekniker som utvecklats, genom annan finansiering, har implementerats i stor skala av projektparterna eller projektens målgrupper.

I förhållande till programmets mål är målpuppfyllelsen hög och med ett undantag har målvärdena för aktivitetsindikatorerna överträffats med råge. Tabellen nedan redovisar projektens inrapporterade aktivitetsindikatorer i förhållande till programmets målsättningar samt den procentuella målpuppfyllelsen.

Tabell 2: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Grön Ekonomi.

Specifikt mål	Aktivitetsindikator	Mål	Utfall	Målpuppfyllelse
2.1 Ökat antal samarbeten för utveckling av ny teknik, nya styrinstrument och metoder för att främja ökad produktion av förnybar energi.	Antal samarbeten, verktyg, piloter och tester	350	849	243%
2.2 Öka andelen användning av förnybar energi (i förhållande till total energianvändning)	Antal forskningsinstitut som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt	45	43	96%
2.3 Minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet	Antal deltagande organisationer i kompetenshöjande åtgärder	200	952	476%
	Antal kompetenshöjande åtgärder för minskning av energikonsumtion i offentlig infrastruktur	40	216	540%
	Energiförbrukning i offentlig verksamhet (procentuell minskning av kWh/år)	6%	32%	525%

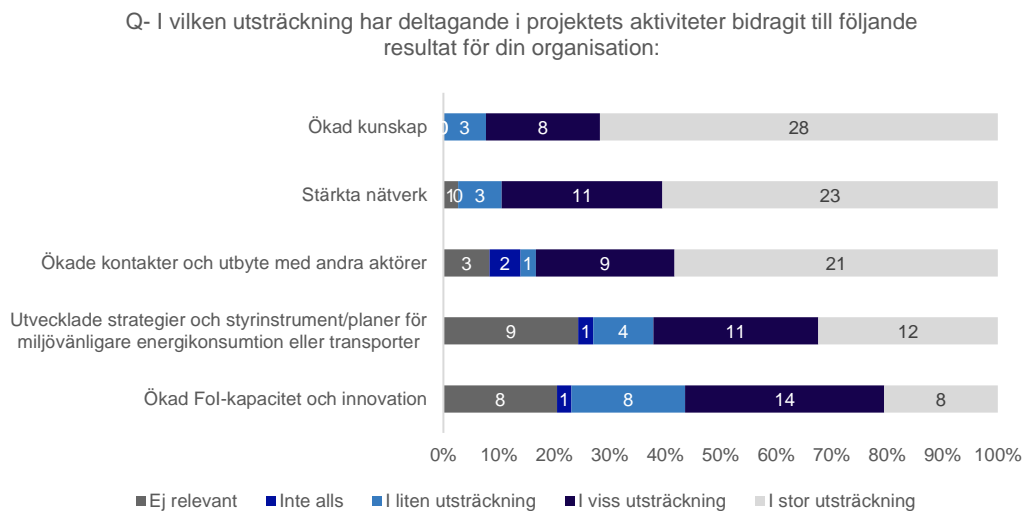
Det specifika mål som överträffats i störst utsträckning är mål 2.3 *minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet* och aktivitetsindikatorerna om antal kompetenshöjande åtgärder för minskning av energikonsumtion i offentlig infrastruktur samt energiförbrukning i offentlig verksamhet. Här har projekten rapporterat in mer än fem gånger så många kompetenshöjande åtgärder och minskad procentuell energiförbrukning (i genomsnitt) i offentlig verksamhet än programmets målsättning. Lägst är målpuppfyllelse för målet att öka andelen användning av förnybar energi (i förhållande till total energianvändning) och aktivitetsindikatorn om antal forskningsinstitut som deltar i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt. Målpuppfyllelsen på 96 procent är samtidigt hög i absoluta termer.

I vilken utsträckning har projekten bidragit till resultat på målgrupperna?

Projekten inom *Grön ekonomi* har framför allt arbetat med *förutsättningsskapande* aktiviteter. Figuren nedan visar kort- och långsiktiga resultat på målgrupper som deltagit i

projektaktiviteter inom *Grön ekonomi*. Figuren visar att de främsta kortsiktiga resultaten på målgrupperna består av (1) ökad kunskap, (2) stärkta nätverk samt (3) ökade kontakter och utbyte med andra aktörer. De främsta långsiktiga resultaten, som är mindre omfattande än de kortsiktiga, består av utvecklade strategier och styrinstrument/planer för miljövänligare energikonsumtion eller transporter samt ökad FoI-kapacitet och innovation.

Figur 13: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Grön ekonomi.

Enkätresultaten visar att projektets aktiviteter, på kort sikt, i störst utsträckning bidragit till ökade kunskaper om specifik teknik eller teknologi, innovationsutveckling samt potential och möjligheter med nya metoder och/eller tekniker för miljövänlig energiproduktion. 55 procent av respondenterna bedömer att kunskaperna i stor utsträckning omsatts i praktiken och skapat mervärden för deras organisationer. 34 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga.

De flesta svarar att deltagandet i projektets aktiviteter bidragit till att de utvecklat nya verktyg, metoder och modeller, följt av en mer hållbar verksamhet och nya arbetssätt eller interna processer. Hela 100 procent av respondenterna svarar att införandet av nya arbetssätt, strategier, verktyg, med mera, till viss eller till stor del kommer att leva vidare i organisationen över tid.

Det är vanligast att målgrupperna etablerat nya kontakter med andra organisationer lokalt/regionalt (det vill säga i samma land) samt i ett annat land i ÖKS-området. Flest svarar att kontakter har etablerats med forskningsaktörer men nästan lika många med myndigheter, regioner, kommuner och andra offentliga aktörer. En betydande andel har även etablerat nya kontakter med privata företag.

Enkäten tyder på att aktiviteterna varit relevanta för målgrupperna. 65 procent av målgruppsrepresentanterna svarar att aktiviteterna i stor utsträckning motsvarat deras behov. 28 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga.

I vilken utsträckning och hur har den gränsregionala dimensionen bidragit?

Det genomsnittliga gränsregionala mervärdet till projektresultaten är relativt lägre (4,2 av 5) inom *Grön ekonomi* än inom *Innovation och Sysselsättning*. Vår uppfattning är att detta delvis beror på projektens utformning och att det i flera av projekten inte funnits förutsättningar att nå upp till nivå fem på programmets samarbetstrappa. Ett utmärkande drag för projekten inom insatsområdet är att det gränsregionala mervärdet i stor utsträckning skapats direkt för målgrupper, exempelvis kommuner, som deltagit i nätverksaktiviteter inom projekten.

3.2.1 Specifikt mål 2.1: Öka antal samarbeten för utveckling av ny teknik, nya styrinstrument och metoder för att främja ökad produktion av förnybar energi

Totalt har 7 projekt med en samlad budget à 11,9 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 2.1 *öka antalet samarbeten för utvecklingen* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer*.

En genomgång av projektens inriktningar visar att det finns en bredd sett till de problem och den strategiska potential projekten adresserat: bioekonomi och bioenergi mer specifikt (*Biogas 2020*, *Green VALLeys*, *Greater Bio*), energiåtervinning (*ProAktiv*), geoenergi (*COOLGEOHEAT*) och förnybar energi i bred bemärkelse i form av bioenergi, vindenergi, solenergi, geotermi och andra teknologier (*Samskabende Grøn Omstilling*). Den bredare problembilden som projekten adresserat är behovet av att ställa om till mer hållbara energilag i företag och offentliga verksamheter.

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att det finns en stark betoning på förutsättningsskapande resultat från projekten i form av genomförd forskning- och utveckling samt projekt (t.ex. *Biogas2020*) som utvecklat nätverk mellan relevanta aktörer i programgeografin.

Merparten av projekten har sökt eller planerar att söka om ny Interreg-finansiering. I övrigt har resultat från projekten, i form av kunskaper och information, dokumenterats och spridits via projektens och projektparternas hemsidor.

3.2.2 Specifikt mål 2.2: Öka andelen användning av förnybar energi (i förhållande till total energianvändning)

Totalt har 9 projekt med en samlad budget à 15,3 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 2.2 *öka andelen användning av förnybar energi* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

En genomgång av projektens inriktningar visar att det finns exempel på projekt som arbetat bredare med energiomställningen i offentliga verksamheter (t.ex. *Smart Cities Accelerator* och *FUTURE*). Det finns flera projekt som arbetat för att ersätta fossila bränslen kopplat till fordon och transporter (*The Blue Move*, *Cleancon*, *Steg mot ett mer klimatneutralt lantbruk*) och som i sin utformning och tematik påminner om några av projekten inom insatsområdet *Transport*.

Gemensamt för projekten inom specifikt mål 2.2 är att de adresserar ett behov av att ställa om från fossila bränslen till olika förnybara energikällor. Flera av projekten hänvisar till Agenda 2030 (framför allt till mål 7: *Hållbar energi* i projektansökningar och slutrapporter) men utifrån intervjuerna kan vi konstatera att inget av projekten utgått från Agenda 2030 i sin styrning och kommunikation.

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att projektens resultat i huvudsak är förutsättningsskapande och består av kunskapsutveckling, utveckling av modeller och metoder samt demonstrationer och pilotprojekt som genomförts i liten skala i samverkan med målgrupper. Det finns även exempel på realiserande resultat, i form av att företag och offentliga organisationer vidtagit åtgärder för att minska sin energiförbrukning. Ett exempel på ett sådant resultat var när ett företag uppmanade sina medarbetare att inleda arbetsdagen en timme tidigare eftersom projektets mätningar visat att detta sparade energi.

En åsikt som förekommer i intervjuerna är att det specifika målet och aktivitetsindikatorerna kan ge fel associationer i och med att andelen förnybar energi behöver ställas mot den totala energianvändningen. I en kommun eller annan stor organisation kan det innebära att resultaten upplevs som försumbara på det stora hela även om de har stor effekt inom ett litet område.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och resultat?

När vi i intervjuerna frågat om vilka lärdomar projektparterna dragit från genomförandet av projektet lyfter de följande:

- I omställningen till förnybara energikällor är det viktigt att arbeta med både teknisk utveckling, med människors beteenden och vanor samt med utformningen av institutioner.
- Den politiska utvecklingen behöver takta med den gröna omställningen och inte utgöra ett hinder. Interreg-projekt upplevs inte vara en effektiv plattform för att bedriva påverkansarbete vis-a-vis politiker.
- Modeller som kopplar energiförbrukning till ekonomisk kostnad och lönsamhet är effektiva för att ge företag och andra organisationer incitament att investera i energieffektiviserande åtgärder.

En återkommande kritik i de externa utvärderingsrapporterna är att projekten inte i tillräcklig utsträckning involverat målgrupperna i genomförandet. Projekten själva pekar på att *de minimis*-nivåerna och höga krav på administration försvårat för detta.

3.2.3 Specifikt mål 2.3: Minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet

Totalt har 9 projekt med en samlad budget à 12,8 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 2.3 *minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

En genomgång av projektens inriktningar visar att merparten av projekten arbetat för att minska energiförbrukningen i offentliga byggnader (*Green Building A-Z, Scandinavian Sustainable Circular Construction, Circular Builders, SCA+*). Ett projekt har arbetat för att energieffektivisera saneringen av jordföroreningar (*Hållbar soil mixing*) och ett projekt har arbetat för att energieffektivisera kommuners inne- och utebelysning (*Lighting Metropolis – Green Economy*, där det senare projektet är en fortsättning på ett projekt som genomfördes inom insatsområdet *Innovation*).

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att projektens resultat i huvudsak består av kunskapsutveckling, metodutveckling, pilot- och demonstrationsprojekt samt kompetensutveckling av anställda i offentliga organisationer. Projekten har stärkt kapaciteten i offentliga organisationer, särskilt kommuner, att vidta energibesparande åtgärder. Det finns exempel på att konkreta åtgärder vidtagits för att minska energiförbrukningen genom nybyggnation, renovering eller ändrade rutiner för offentlig upphandling. I vissa projekt har detta bidragit till realiserade energibesparingar medan andra projekt har utfört beräkningar för att estimerar hur mycket energi som går att spara på en specifik åtgärd.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och uppnådda resultat?

Projektet inom specifikt mål 2.3 har präglats av covid-19-pandemin och den ryska invasionen av Ukraina genom att leveranser försenats, energipriserna ökat och offentliga organisationer behövt prioritera andra delar av sina verksamheter. När vi i intervjuerna frågat om vilka lärdomar projektparterna dragit från genomförandet lyfter de bland annat fram vikten av att arbeta mot fler än en person i målgruppernas organisationer så att resultaten och kunskapsöverföringen inte blir personberoende. En projektrepresentant betonar vikten av att undersöka om det finns legala hinder som kan tänkas påverka det planerade utvecklingsarbetet.

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Den kunskaps- och metodutveckling som projektet arbetat med har dokumenterats i rapporter och vägledningar som spridits på webben och direkt till målgrupperna. Flera av projektpartnerskapen har sökt om eller planerar att söka ny Interreg-finansiering.

3.3 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet *Transport*

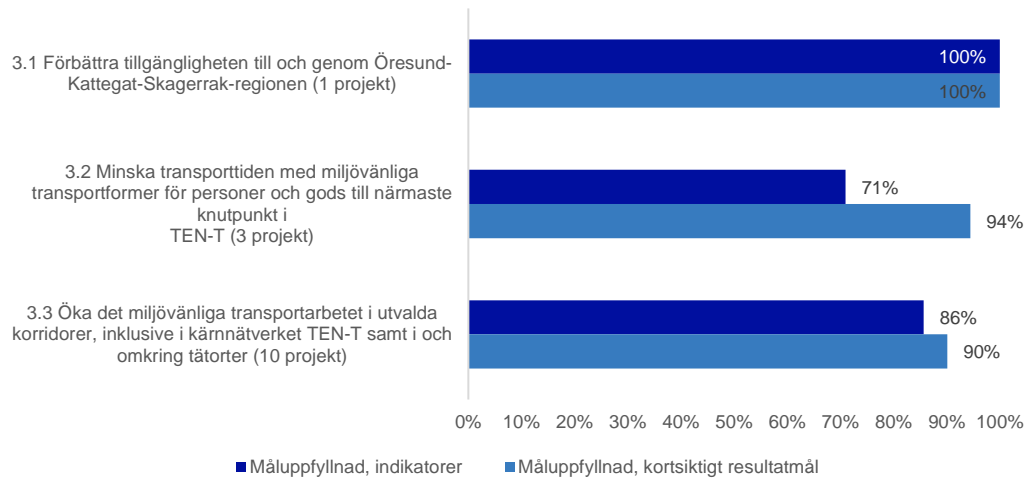
Vår bedömning är att:

- Projektets resultat har bidragit till att överträffa merparten av programmets mål för aktivitetsindikatorerna och har därtill bidragit till en genomgående, om än inte fullständig, måluppfyllelse i för hållande till projektens egna mål.
- Projektet har framför allt arbetat med *förutsättningsskapande* aktiviteter.
- På kort sikt har projektet framför allt bidragit till ökade kontakter och utbyten med andra aktörer bland deltagande målgrupper.
- Det gränsregionala mervärdet har varit lägre inom *Transport* än inom de andra insatsområdena och har framför utgjorts av ett ömsesidigt lärande mellan projektparterna.

I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla de specifika målen?

Vår analys visar att de uppnådda resultaten bidragit till en hög måluppfyllelse, framför allt vad gäller de kortsiktiga resultaten. Figuren nedan visar måluppfyllelsen fördelat på insatsområdets specifika mål. Figuren visar att måluppfyllelsen inom insatsområdet, som baseras på totalt 14 projekt, är mycket hög, med undantag för aktivitetsindikatorerna inom specifikt mål 3.2 *minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T*.

Figur 14: Måluppfyllelse inom insatsområdet Transport per specifikt mål.

För specifikt mål 3.3 *öka det miljövänliga transportarbetet i utvalda korridorer, inklusive i kärnnätverket TEN-T samt i och omkring tätorter* har 86 procent av aktivitetsindikatorerna och 90 procent av de kortsiktiga resultatmålen uppnåtts. Störst skillnad i måluppfyllelse mellan aktivitetsindikatorer och kortsiktiga resultatmål återfinns för specifikt mål 3.2 *minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T*. Här har målen för aktivitetsindikatorerna endast uppnåtts till 71 procent medan 94 procent av de kortsiktiga resultatmålen har uppnåtts. Vad gäller mål 3.1 *förbättra tillgängligheten till och genom Öresund-Kattegat-Skagerrak-regionen* är måluppfyllelsen 100 procent för såväl aktivitetsindikatorer som kortsiktiga resultatmål. Detta utfall baseras emellertid på ett projekt.

I förhållande till programmets mål är måluppfyllelsen hög. Två av tre aktivitetsindikatorer har överträffats. Tabellen nedan redovisar projektens inrapporterade aktivitetsindikatorer i förhållande till programmets målsättningar samt den procentuella måluppfyllelsen.

Tabell 3: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Transport.

Specifikt mål	Aktivitetsindikator	Mål	Utfall	Måluppfyllelse
3.1 Förbättra tillgängligheten till och genom ÖKS-regionen	Antal samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier	3	1	33%
3.2 Minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T	Antal samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier	4	18	450%
3.3 Öka det miljövänliga transportarbetet i utvalda	Antal samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier	80	183	229%

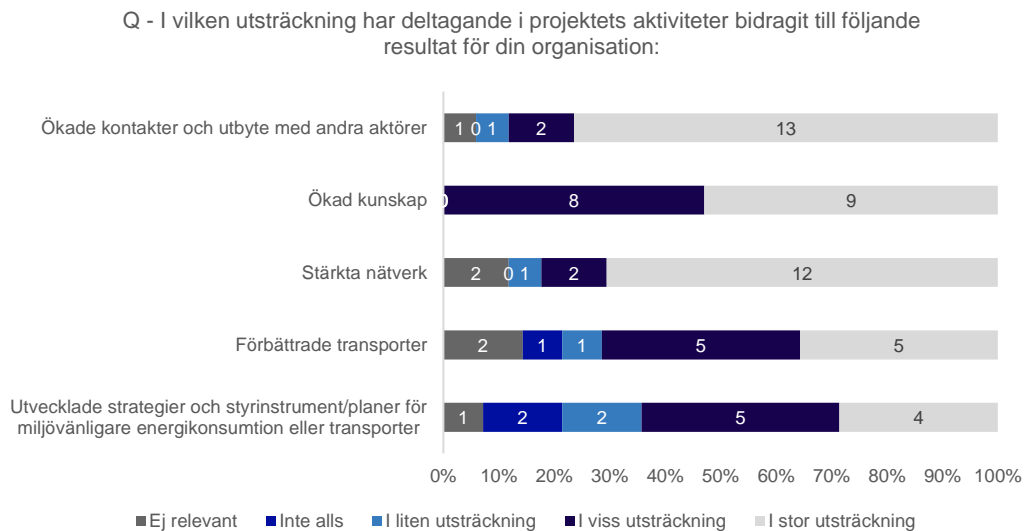
korridorer, inklusive i kärnnätverket TEN-T samt i och omkring tätorter				
---	--	--	--	--

Det specifika mål som överträffats i störst utsträckning är mål 3.2 minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T och aktivitetsindikatorn om antal samarbeten, nätverk, avtal, planer och strategier. Här har projekten rapporterat in ett utfall som är 4,5 gånger större än programmets målsättning. Lägst är måluppfyllelsen för specifikt mål 3.1 förbättra tillgängligheten till och genom ÖKS-regionen. Här är måluppfyllelsen 33 procent. Värt att notera är dock att endast ett projekt har arbetat mot detta specifika mål.

I vilken utsträckning har projekten bidragit till resultat på målgrupperna?

Projekten inom *Transport* har framför allt arbetat med *förutsättningsskapande* aktiviteter. Figuren nedan visar kort- och långsiktiga resultat på målgrupper som deltagit i projektaktiviteter. Figuren visar att de främsta kortsiktiga resultaten på målgrupper består av (1) ökade kontakter och utbyte med andra aktörer, (2) ökad kunskap samt (3) stärkta nätverk. De främsta långsiktiga resultaten, som är mindre omfattande än de kortsiktiga, består av förbättrade transporter samt utvecklade strategier och styrinstrument/planer för miljövänligare energikonsumtion eller transporter.

Figur 15: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Transport.

Enkäten visar att deltagande i projektets aktiviteter, på kort sikt, i störst utsträckning bidragit till ökade kunskaper om behov och förutsättningar för att öka tillgängligheten i ÖKS-området samt för att öka användandet av miljövänliga transportmedel i ÖKS-området.

Hälften (8 av 16) av respondenterna uppger att kunskaperna i stor utsträckning omsatts i praktiken och skapat mervärden för deras organisationen. 38 procent (6 av 16) svarar i viss utsträckning på samma fråga.

Relativt få respondenter har svarat att deltagandet i projektens aktiviteter bidragit till utveckling av verksamheten. Flest, om än få i absoluta termer (4), svarar att deltagandet i projektets aktiviteter har bidragit till:

- Utveckling av nya strategier, riktlinjer eller policyer.
- Utveckling av nya arbetssätt eller interna processer.
- Utveckling av nya produkter eller tjänster.
- En mer effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

Det är vanligast att aktiviteterna har bidragit till etablerade kontakter med andra organisationer lokalt/regionalt (det vill säga i samma land) samt i ett annat land i programgeografin. Det är lika vanligt att nya kontakter etablerats med relevanta forskningsaktörer, privata företag och myndigheter/andra offentliga aktörer (+/- 1 svar)

Enkäten tyder på att aktiviteterna varit mycket relevanta för målgrupperna. Samtliga enkätrespondenter uppger att aktiviteterna i viss eller stor utsträckning motsvarat deras behov.

I vilken utsträckning har den gränsregionala dimensionen bidragit?

Det genomsnittliga gränsregionala mervärdet till projektresultaten är lägre inom *Transport* (4,2) än inom de andra tre insatsområdena. Detta gäller i synnerhet för de projekt som inte arbetat med gränsöverskridande transportlösningar och där utbytet mellan projektparter och målgrupper ofta avgränsats till ett utbyte på lokal och regional nivå inom ett och samma land. Flera av projekten har samtidigt uppgett att de nått långt i det gränsöverskridande samarbetet och att mervärdet framför allt bestått av ett ömsesidigt lärande inom projektpartnerskapet.

3.3.1 Specifikt mål 3.1: Förbättra tillgängligheten till och genom Öresund-Kattegat-Skagerrak-regionen

Inom specifikt mål 3.1 har projektet *Strategisk analyse/förberedande studie af en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg*, med 975 749 euro i EU-finansiering, genomförts och bidragit till regionalfondens tematiska mål om *att främja hållbara Transport och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur*. Den transportförbindelse mellan Helsingborg och Helsingør som projektet arbetat för har utretts tidigare, inklusive med finansiering från Interreg. Syftet med projektet var att göra en strategisk analys och förstudie som underlag för de politiska beslut som behöver fattas för att transportförbindelsen ska bli verklighet.

I början av 2021 publicerades rapporten från projektet som bland annat visade att en tunnel för fordonstrafik skulle kunna finansieras med vägavgifter, men att nyttan med en tågtunnel inte skulle motivera kostnaden. Några politiska beslut har i skrivande stund inte fattats utifrån de beräkningar som rapporten presenterar. Processen tas i stället vidare av HH2030-gruppen som är ett nätverk av offentliga aktörer, företag och intresseorganisationer från både Sverige och Danmark.

3.3.2 Specifikt mål 3.2: Minska transporttiden för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T

Totalt har 3 projekt med en samlad budget à 1,9 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 3.2 *minska transporttiden för personer och gods med miljövänliga transportformer* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om *att främja hållbara Transport och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur*.

Ett av projekten, *Et sammenhengende transportsystem i Greater Copenhagen*, har arbetat för att transportsystemet i Greater Copenhagen-geografin ska bli mer homogent och hållbart. Syftet med projektet har varit att ta fram olika beslutsunderlag och skapa samarbetsarenor där gränsöverskridande kunskap och kompetens kan utvecklas. Enligt projektrepresentanten som intervjuats möjliggjorde Interreg-finansieringen att samarbetet mellan parterna kunde formaliseras. De uppsatta målen har i allt väsentligt nåtts men den externa utvärderaren förmedlar samtidigt kritik mot att projektet inte kommit längre i påverkansarbetet och i förankringen av de kunskapsunderlag som tagits fram.

De två andra projekten inom det specifika målet har ingått i samma pärlbandsprocess (*Öresundsmetro*, se **Fallstudie: Öresundsmetro** nedan).

FALLSTUDIE: ÖRESUNDSMETRO

Öresundsmetro genomfördes som två pärlbandsprojekt under perioden 2015–2021. Dessförinnan hade två projekt genomförts i samma pärlbandsprocess under programperioden 2007–2013. Syftet med de två senare projekten var att lägga grunden för framtida investeringar i en tunnelbanelinje över Öresund ("Öresundsmetron"). Projekten finansierades inom *Transport* och skulle bidra till målet om att *minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TEN-T*. Stödsökande i båda projekten var Malmö stad.

Progressionen mellan projekten bestod av att partnerskapet gick från att fördjupa arbetet med kunskapsutveckling till att kommunicera och sprida den kunskap som utvecklats i alla projekten under den här och den förra programperioden

Enligt projektparterna har möjligheten att genomföra pärlbandsprojekt inneburit mervärden i form av en ökad ömsesidig tillit, förtroende och förståelse för de deltagande organisationernas respektive arbetsprocesser. Projektparterna menar att möjligheten att arbeta långsiktigt är nödvändig i den här typen av *förutsättningsskapande* insatser inför stora infrastrukturinvesteringar. De framhåller även att pärlbandsprocessen skapat "spinoff"-

effekter i form av att fler aktörer kopplats på i genomförandet i takt med att kännedomen om processen ökat. Den gränsregionala dimensionen har varit en förutsättning för processen.

Framför allt det andra projektet kan beskrivas som framgångsrikt i förhållande till de uppsatta målen för aktivitetsindikatorerna. Vad gäller de förutsättningsskapande resultaten handlar det bland annat om att projekten bidragit till ökade kunskaper om hur en framtida Öresundsmetro bör utformas och hur den kan bidra till regional utveckling. Det handlar även om att nya samarbeten har etablerats och befintliga samarbeten stärkts. Därtill har den allmänna kännedomen om Öresundsmetron ökat.

Projektparterna har genom pärlbandsprocessen utrett frågan om att etablera en Öresundsmetro i över tio år och har i skrivandet stund valt att överlämna det fortsatta arbetet till relevanta aktörer på nationell nivå.

3.3.3 Specifikt mål 3.3: Öka det miljövänliga transportarbetet i utvalda korridorer, inklusive i kärnnätverket TEN-T samt i och omkring tätorter

Totalt har 10 projekt med en samlad budget à 9,6 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 3.3 *öka det miljövänliga transportarbetet i utvalda korridorer, inklusive i kärnnätverket TEN-T samt i och omkring tätorter* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om *att främja hållbara Transport och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastruktur*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

En genomgång av projektens inriktningar visar att flera av projekten inriktats mot maritima transportsystem och hållbara sjötransporter (*NÖKS II, MARIA, Value2Sea, SETS II*) samt att två av projekten arbetat med elektrifiering av fordon och transporter (*Skandinaviskt Elbilssektariat E-mobilitet, ScandELivery*). I övrigt finns projekt inom det specifika målet som arbetat med trafikstyrning och -övervakning (*RSMP Nordic*), intelligenta och hållbara mobilitetslösningar (*Fremtidens Intelligente Mobilitet i Greater Copenhagen, Mobilitet på tvärs*) samt projektet som arbetat med att påverka människors resebeteenden (*SMaRT – Sustainable Mobility Rural and Urban Transport*).

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att projektens resultat i huvudsak består av nya kunskaper som tagits fram och i olika utsträckning överförts till målgrupper. När förväntade resultat inte uppnåtts har det i flera projekt berott på covid-19-pandemin (*SETS II, ScandELivery, Mobilitet på tvärs, Value2Sea*), att lagstiftning hindrat planerat utvecklingsarbete (*Mobilitet på tvärs*) eller att aktiviteter och resultat inte var tillräckligt förankrade i den mottagande organisationen (*Mobilitet på tvärs*).

En uppfattning som förekommer i intervjuerna är att aktivitetsindikatorn om *antal samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier* inte ger en valid bild av

projektverksamheten. Ett par av projekten har därför valt att komplettera aktivitetsindikatorn med egna indikatorer som visar på både forskningsbetonade och samhällseliga utfall.

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Det är vanligt att projekten inom det specifika målet sökt eller planerar att söka om ny Interreg-finansiering. Den kunskap som utvecklats i projekten har som regel dokumenterats i rapporter som spridits på projektens egna hemsidor och på parternas hemsidor. Projekten har även genomfört insatser för att överföra kunskaper till målgrupper utan att det går att peka på någon specifik insats som varit mer framgångsrik än andra.

3.4 Resultat och måluppfyllelse inom insatsområdet *Sysselsättning*

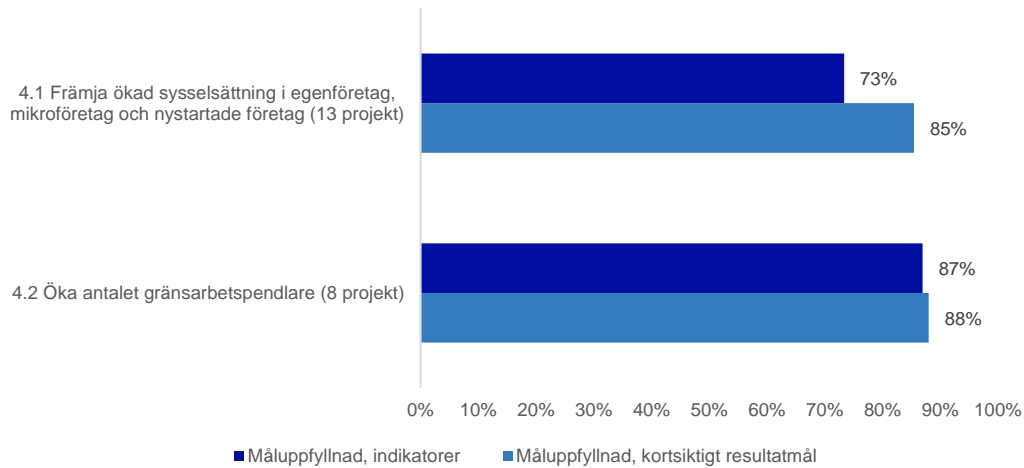
Vår bedömning är att:

- Projektens resultat har bidragit till att överträffa nästan alla av programmets mål för aktivitetsindikatorer och har även bidragit till en hög, om än inte fullständig, måluppfyllelse i förhållande till projektens egna mål.
- Projektet har i lika stor utsträckning arbetat med *förutsättningsskapande och realiserande aktiviteter*.
- På kort sikt har projekten allra mest bidragit till att målgrupperna stärkt sina nätverk. På lång sikt har projekten bidragit till utvecklade verktyg, metoder och modeller för kompetensförsörjning och sysselsättning samt till ökad sysselsättning och/eller gränsarbetspendling.
- Det gränsregionala mervärdet inom *Sysselsättning* har varit störst av alla insatsområden och har utgjorts av ett ömsesidigt lärande mellan både projektparter och målgrupper.

I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla de specifika målen?

Vår analys visar att de uppnådda resultaten inom insatsområde *Sysselsättning* bidragit till en hög, om än inte fullständig, måluppfyllelse. Figuren nedan visar måluppfyllelsen fördelat på insatsområdets specifika mål. Figuren visar att måluppfyllelsen är hög, om än inte fullständig, och allra högst för specifikt mål 4.2 *öka antalet gränsarbetspendlare*.

Figur 16: Måluppfyllelse inom insatsområdet Sysselsättning per specifikt mål.

För mål specifikt 4.2 *öka antalet gränsarbetspendlare* har 87 procent av aktivitetsindikatorerna och 88 procent av de kortsiktiga resultatmålen uppnåtts. För mål 4.1 *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag* är måluppfyllelsen något lägre. Detta beror sannolikt på en rad faktorer, såsom covid-19-pandemins påverkan på arbetsmarknaden, och svårigheter som projekten haft med att uppmäta sina bidrag till ökad sysselsättning i deltagande organisationer.

I förhållande till programmets mål är måluppfyllelsen mycket hög och alla aktivitetsindikatorer har överträffats. Tabellen nedan redovisar projektens inrapporterade aktivitetsindikatorer i förhållande till programmets målsättningar samt den procentuella måluppfyllelsen.

Tabell 4: Inrapporterade aktivitetsindikatorer inom insatsområdet Sysselsättning.

Specifikt mål	Aktivitetsindikator	Mål	Utfall	Måluppfyllelse
4.1 Främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag	Antal deltagande företag	250	2670	1068%
	Antal företag som får stöd	1000	1063	106%
	Antal nya företag som får stöd	600	752	125%
	Samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier	120	301	251%
	Sysselsättningsökning i företag som får stöd	1200	2443,72	204%
4.2 Öka antalet gränsarbetspendlare	Antal deltagare i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ	4000	7219	180%

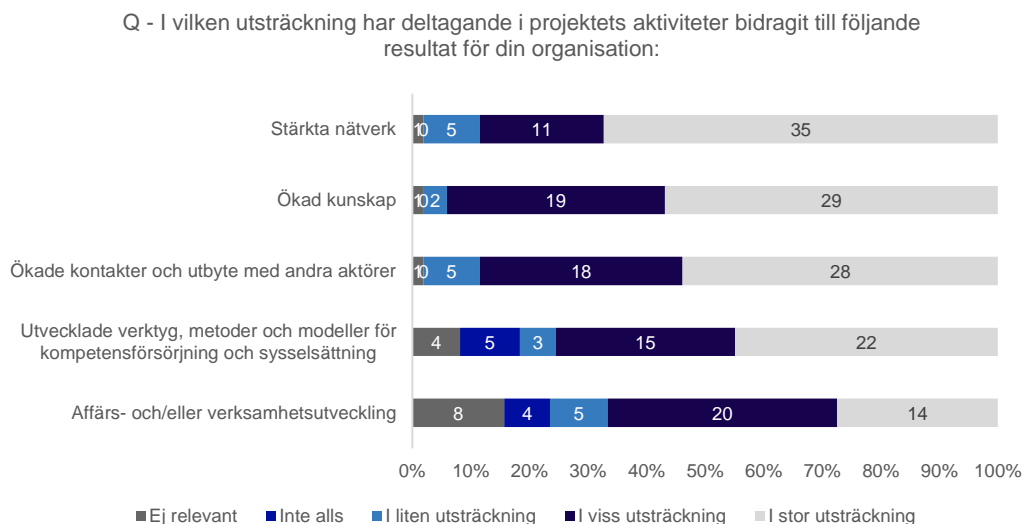
	Samarbeten, nätverk, avtal, planer, strategier	4	140	3500%
--	--	---	-----	-------

Det specifika mål som överträffats i störst utsträckning är mål 4.2 *öka antalet gränsarbetspendlare* och aktivitetsindikatorn om samarbeten, nätverk, avtal, planer och strategier. Här har projekten rapporterat in ett utfall som är 35 gånger större än programmets uppsatta mål. Även aktivitetsindikatorn om antal deltagande företag inom specifikt mål 4.1 *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag* har i mycket stor utsträckning överträffats, med 10 gånger fler inrapporterade företag som deltagit än programmets målsättning.

I vilken utsträckning har projekten bidragit till resultat på målgrupperna?

Projekten inom *Sysselsättning* har i lika stor utsträckning arbetat med *förutsättningsskapande* och *realiserande* aktiviteter. Figuren nedan visar kort- och långsiktiga resultat på målgrupper som deltagit i projektaktiviteter inom *Sysselsättning*. Figuren visar att främsta kortsiktiga resultaten på målgrupperna består av (1) stärkta nätverk, (2) ökade kunskaper samt (3) ökade kontakter och utbyte med andra aktörer. De främsta långsiktiga resultaten, som är mindre omfattande än de kortsiktiga, består av utvecklade verktyg, metoder och modeller för kompetensförsörjning och sysselsättning samt affärs- och/eller verksamhetsutveckling.

Figur 17: Resultat på målgrupper inom insatsområdet Sysselsättning.

Enkäten visar att projektets aktiviteter i störst utsträckning bidragit till ökade kunskaper om internationalisering, en specifik sektor eller bransch samt organisations- och verksamhetsutveckling.

37 procent av respondenterna uppger att de nya kunskaperna i stor utsträckning omsatts i praktiken och skapat mervärden för deras organisationen. 51 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga.

Störst andel svarar att projektets aktiviteter har bidragit till utveckling av nya arbetssätt eller interna processer samt utveckling av nya verktyg, metoder eller modeller.

Det är vanligast att aktiviteterna har bidragit till etablerade kontakter med andra organisationer lokalt/regionalt (det vill säga i samma land) samt i ett annat land i programgeografien. Flest svarar att de har etablerat nya kontakter med privata företag, men det är även vanligt att nya kontakter har etablerats med relevanta forskningsaktörer samt myndigheter/andra offentliga aktörer.

Enkäten tyder på att aktiviteterna varit relevanta för målgrupperna. 68 procent av målgruppsrepresentanterna anser att aktiviteterna i stor utsträckning motsvarat deras behov. 26 procent svarar i viss utsträckning på samma fråga.

I vilken utsträckning och hur har den gränsregionala dimensionen bidragit?

Det genomsnittliga gränsregionala mervärdet till projektresultaten uppges vara stort (4,6) och är allra störst av alla insatsområden. Detta gäller framför allt för de projekt som arbetat för att öka gränsarbetspendlingen i programgeografien. Vår uppfattning utifrån intervjuerna och analyserna av slutrapporter är att den gränsregionala dimensionen bidragit till konkreta nyttor för både projektpartnerskapen och för målgrupper som deltagit i olika nätverksaktiviteter.

3.4.1 Specifikt mål 4.1: Främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag

Totalt har 13 projekt med en samlad budget à 18,4 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 4.1 *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om att *främja hållbar och kvalitativ sysselsättning och arbetskraftens rörlighet*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

Vår genomgång av projektens inriktningar visar att det å ena sidan finns projekt som arbetat mot en specifik bransch, sektor eller teknik (t.ex. *Game Hub Scandinavia*, *HealthTech Nordic*, *Cleantech Impact Accelerator*, *Nordic Buzz*, *Craft Go – företagsutveckling, innovation och kulturhistoria*), å andra sidan finns projekt som arbetat med innovations- och företagsfrämjande insatser generellt, oberoende av bransch eller sektor (t.ex. *Innomatch*, *Scandinavian Growth Creators*). Det finns exempel på projekt som har riktat sig till utrikes födda (*ÖreXund*) och det finns även exempel på projekt som adresserat andra strukturella utmaningar (exempelvis skillnader i

sysselsättningsnivåer mellan stad och landsbygd i projektet *NIV – Netværk for iværksætterier og jobskabelse i KASK*).

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Resultaten inom insatsområdet består framför allt av att deltagande individer och företag fått ökad kapacitet att arbeta med verksamhets- och affärsutveckling samt, att företag som deltagit i flera av projekten, kunnat anställa nya personer. Det finns också *förutsättningsskapande* resultat från projekten i form av att företagsstödande verktyg och program utvecklats (t.ex. i *Cleantech Impact Accelerator* och *Scandinavian Growth Creators*). Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att flera av projekten (exempelvis *Cleantech Impact Accelerator*, *Nordic Entrepreneurship Hubs 1.0 och 2.0*, *Innomatch*, *Scandinavian Growth Creators*) arbetat med innovationsinriktade aktiviteter som rent principiellt skulle varit lika relevanta inom insatsområdet *Innovation* och specifikt mål 1.2. Projekten har dessutom verkat närmare företagens verksamheter än projekten inom specifikt mål 1.2 och har därför kunnat få direkt genomslag på företagets utveckling.

Den enkätundersökning som programmet låtit utföra ger, i likhet med utfallet på aktivitetsindikatorn om *sysselsättningsökning i företag som får stöd*, stöd för att flera av projekten bidragit till att det skapats nya och varaktiga arbetstillfällen i programgeografin.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och resultat?

När vi i intervjuerna frågat om projektparternas upplevelser av genomförandet lyfter flera att det varit svårt att följa upp på och mäta projektens bidrag till ökad sysselsättning i deltagande företag. Projekten har använt olika metoder i detta syfte: vissa projekt har använt sig av bokslutsdata, som inte visar antal anställda för det senaste året, medan andra projekt har skickat ut enkäter till deltagande företag. En projektrepresentant nämner ett ”glamping”-företag (lyxcamping) som projektet stöttat och som under covid-19-pandemin behövde nyanställa 200 personer för att möta den ökade efterfrågan på företagets tjänster. ”Glamping”-företaget är illustrativt för den svårighet flera av projekten upplevt med att på ett pålitligt sätt fånga projektens additionalitet till nyanställningar i deltagande företag.

Covid-19-pandemin, som slagit olika mot olika branscher, har över lag försvårat för projekten och ytterligare försämrat förutsättningarna att mäta projektens bidrag till ökad sysselsättning i deltagande företag.

Vi uppmärksammar att flera av projekten inriktats mot företag och organisationer som inte nödvändigtvis har som yttersta mål att växa i termer av omsättning och antal anställda utan där andra värden premieras. Det gäller exempelvis projekten som riktat sig till livsstilsföretag (*Nordic Buzz*), socialt företagande (*ÖreXund – Exkubator för kooperativt och hållbart företagande*) samt hantverk och formgivning (*Craft Go* –

företagsutveckling, innovation och kulturhistoria). Det finns även exempel på projekt som aktivt styrt mot företag och branschsegment som har störst kommersiell potential och därmed även störst potential att bidra till det specifika målet om ökad sysselsättning (t.ex. *Game Hub Scandinavia*, se **Fallstudie: Game Hub Scandinavia**).

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Flera projektpartnerskap har sökt eller planerar att söka ny Interreg-finansiering. Bland de som sökt eller planerar att söka finansiering under den nya programperioden finns exempel på projekt som valt att byta insatsområde från *Sysselsättning* till *Innovation*. Detta understryker likheterna mellan insatsområdena och de projekt som genomförts inom respektive insatsområde.

Vad gäller de företagsstödande verktyg och program som projekten utvecklat har dessa som regel dokumenterats, digitaliserats och spridits, samt införlivats i projektparternas ordinarie erbjudande till företag.

3.4.2 Specifikt mål 4.2: Öka antalet gränsarbetspendlare

Totalt har 8 projekt med en samlad budget à 9,3 miljoner euro i EU-finansiering styrt mot specifikt mål 4.2 *öka antalet gränspendlare* och i förlängningen mot regionalfondens tematiska mål om *att främja hållbar och kvalitativ sysselsättning och arbetskraftens rörlighet*.

Vilka gränsregionala problem har projekten adresserat?

Vår genomgång av projektens inriktningar visar att merparten av projekten arbetat för att öka antalet gränsarbetspendlare generellt, utan att rikta sig till specifika branscher eller sektorer. Projekten har som regel adresserat strukturella obalanser på arbetsmarknaderna i programgeografin genom att genomföra insatser för att matcha efterfrågan på arbetskraft i ett visst land med utbudet av potentiella arbetstagare i ett annat land. Det finns även projekt som adresserat strukturella problem med att vissa grupper i större utsträckning står utanför arbetsmarknaden (t.ex. utrikes födda i projektet *Fördomsfönster Öresund*). Ett projekt har inriktats specifikt mot life science-sektorn i programgeografin (*Greater Copenhagen Life science analysis initiative*).

Vad kännetecknar resultaten inom det specifika målet?

Vår uppfattning utifrån intervjuerna är att projektens resultat i stor utsträckning består av utvecklade kunskaper om utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden i länderna i programgeografin och att dessa kunskaper spridits till arbetsgivare och potentiella arbetstagare genom olika informations- och påverkansinsatser (t.ex. *KOBRA*, *Nordisk Jobstart+*, *Greater Copenhagen Life science analysis initiative*). Det finns även exempel på att nätverk etablerats mellan offentliga organisationer och andra organisationer som

arbetar med att få människor i arbete. Därtill har projekten rapporterat in sina utfall på aktivitetsindikatorn om antal deltagare i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ. Projektet *Nordisk Jobstart+* är det projekt som med 1200 nya gränsarbetspendlare rapporterat in det största utfall på aktivitetsindikatorn.

Den enkätundersökning som programmet låtit utföra ger stöd för att flera av projekten bidragit till att personer som finns i ett annat land fått jobb på andra sidan gränsen. Enkäten visar även att flera av projekten bidragit till att öka den gränsöverskridande rörligheten bland studenter och studerande.

Vilka lärdomar går att dra utifrån projektens genomförande och resultat?

En lärdom som återkommer i projektens externa utvärderingsrapporter är vikten att involvera företag i projektaktiviteter. Eftersom det ofta tar tid att etablera kontakter med företag har projekt gynnats som redan haft upparbetade kontakter med näringslivet eller där projektpartnerskapen samarbetat med andra organisationer som haft upparbetade kontakter med näringslivet.

Några av projekten har hindrats i genomförandet på grund av att systemen för att validera kompetenser ser olika ut i länderna eller utbildningssystemen inte är jämförbara. Till exempel fann projektet *Jobb på Tvärs* att en dansk ställningsbyggarutbildning inte är giltig i Sverige utan ett antal kompletteringar, samtidigt som det på svensk sida finns krav på att företagen själva utbildar personalen. *Nordisk Jobstart+* stötte å sin sida på problem med att arbetstillstånd för tredjelandsmedborgare i ett land ofta inte tillåter arbete i ett annat nordiskt land.

Vilka lärdomar går att dra om projektens tillvaratagande?

Merparten av projekten har sökt eller planerar att söka om ny Interreg-finansiering. I övrigt har resultat från projekten, i form av kunskaper och information, dokumenterats och spridits via projektens och projektparternas hemsidor.

Bilagor

Fallstudier

Fallstudie 1: Game Hub Scandinavia

Game Hub Scandinavia är en pärlbandsprocess inom Interreg ÖKS 2014–2020 som genomfördes som två projekt under perioden 2015–2022. Projekten finansierades med medel från insatsområdet *sysselsättning* och investeringsprioriteringen *stödja utvecklingen av företagskuvöser och investeringsstöd för egenföretagande, mikroföretag och nyföretagande*. Processen har styrts mot det insatsområdesspecifika målet om att *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag*. Sammanlagt har processen finansierats med cirka 4,2 miljoner euro i EU-finansiering.

Projektet i Game Hub Scandinavia-processen har tillhört programgeografien Kattegatt-Skagerrak (KASK) och omfattat aktörer i Danmark och Sverige. Stödsökare i båda projekten har varit utbildningsanordnaren Viden Djurs, som i genomförandet har samarbetat med danska och svenska utbildningsanordnare och inkubatorer. Kärnan i projektorganisationen har utgjorts av Viden Djurs, Högskolan i Skövde och Erhvervsakademi Dania.

Tabell 5: Projektparter i Game Hub Scandinavia-processen.

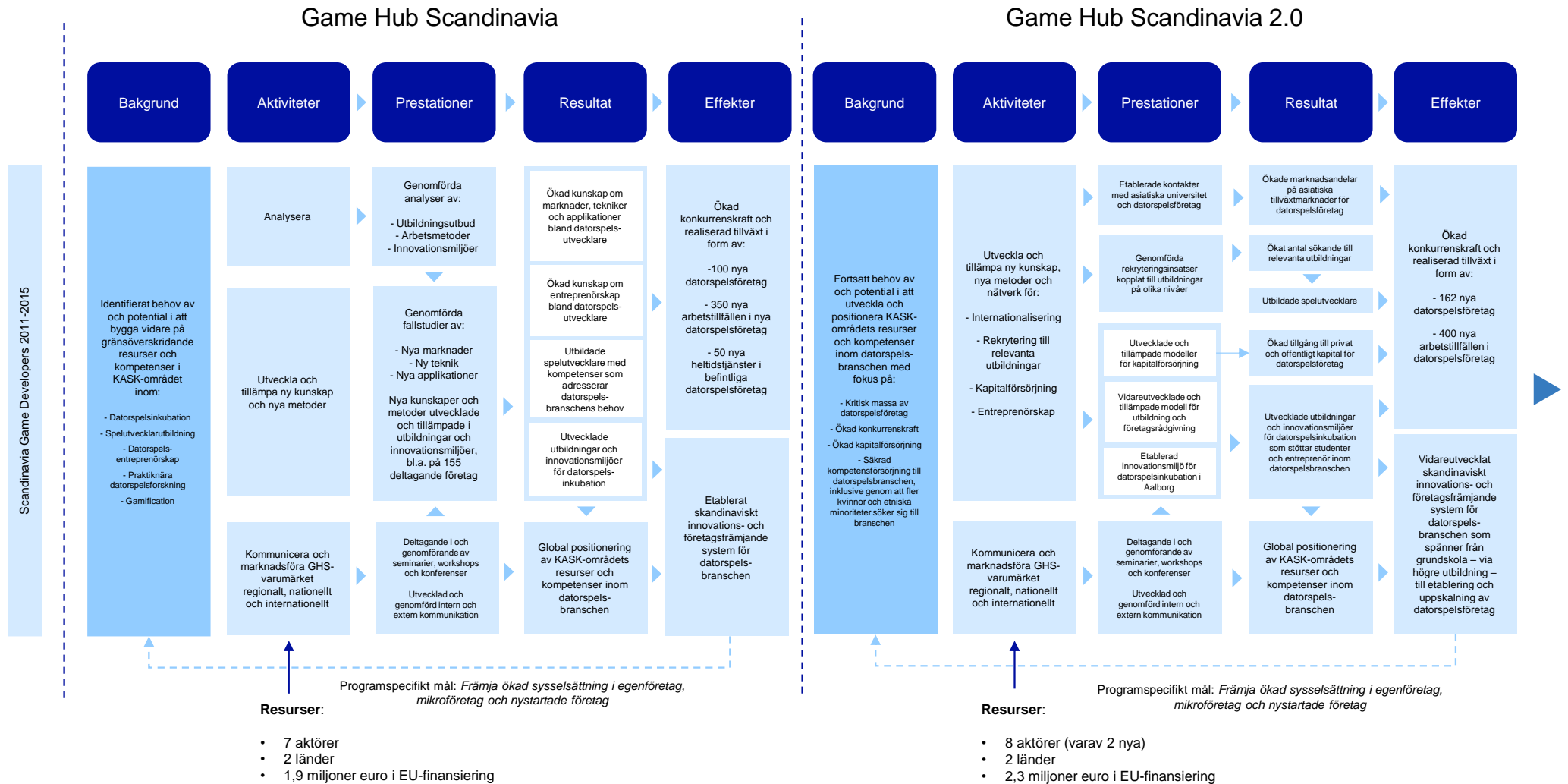
Organisation	Typ	GHS 1.0	GHS 2.0
Viden Djurs	Utbildningsanordnare	✓	✓
Högskolan i Skövde	Universitet	✓	✓
Gothia Innovation	Inkubator	✓	✓
Erhvervsakademi Dania	Utbildningsanordnare	✓	✓
Folkuniversitetet i Skövde	Utbildningsanordnare	✓	✓
VIA University College	Utbildningsanordnare	✓	✓
Business Aalborg	Kommun	✓	✓
SEA Aalborg	Inkubator		✓
Goodbye Kansas Game Invest AB	Företag		✓

Pärlbandsprocessens utformning

Figuren nedan visar hur pärlbandsprocessen för Game Hub Scandinavia utformats utifrån en förändringsteoretisk modell för projektverksamhet, med förväntade prestationer, resultat och effekter.

Figur 18: Förändringsteoretisk modell för Game Hub Scandinavia-processen.

(2015-2022)

Som framgår av figuren föranleddes pärlbandsprocessen av Scandinavia Game Developers, ett projekt inom Interreg ÖKS 2007–2013. I Scandinavia Game Developers var fokus på att främja utvecklingen inom det som kallas ”serious games”, det vill säga spel som primärt är skapade för ett annat syfte än underhållning, och som exempelvis används i utbildning, forskning, vård, stadsutveckling, med flera applikationsområden. I Game Hub Scandinavia-projekten har det tematiska omfånget och målgruppen breddats till att även innefatta spel för underhållningssyften.

I det första projektet i Game Hub Scandinavia-processen var det huvudsakliga målet ursprungligen att etablera 100 nya datorspelsföretag och att skapa totalt 350 nya heltidstjänster i datorspelsbranschen. Den primära målgruppen var nya datorspelsföretag i programområdet. I det andra projektet breddades det huvudsakliga målet till att skapa smart tillväxt i programområdet genom att främja entreprenörskap i datorspelsbranschen, däribland genom att nå en kritisk massa av företag som kan penetrera globala marknader. Båda projekten har kombinerat realiserade aktiviteter, i form av målgruppsaktiviteter, med uppbyggande aktiviteter som på sikt ska hjälpa målgrupperna att växa och internationaliseras.

En central del av den gränsregionala behovsanalys som projektaktörerna gjorde inför det första projektet var att det behövs en kritisk massa av datorspelsföretag för att kunna marknadsföra den skandinaviska spelindustrin till en global marknad. Detta motiverade att parterna valde att gå in med en gemensam projektansökan till Interreg ÖKS. Gemensamt för båda projekten har varit en identifierad potential att bygga vidare på de gränsöverskridande resurser och kompetenser som finns i KASK-geografen inom datorspelsutbildningar, datorspelsinkubation och praktisknära datorspelsforskning.

Vad gäller projektens innehåll ingick i det första projektet att analysera det befintliga ekosystemet av utbildningsaktörer, utbildningar, innovationsaktörer och arbetsmetoder för innovationsstöd. Analyserna låg sedan till grund för utvecklingen av ny kunskap och nya metoder för att utbilda datorspelsutvecklare och datorspelsföretag. I det andra projektet har ökad betoning varit på att rekrytera studerande till utbildningar på olika nivåer, att internationalisera den regionala datorspelsbranschen, att främja kapitalförsörjningen till deltagande datorspelsföretag samt att fortsätta stötta entreprenörskap genom de deltagande utbildningsanordnarna och inkubationsmiljöerna. Båda projekten har kommunicerat och marknadsfört Game Hub Scandinavia som ett gemensamt varumärke för den skandinaviska datorspelsbranschen utifrån ambitionen om att det på sikt ska generera ökad internationell försäljning, internationella forsknings- och företagsarbeten samt attrahera utländska studenter till Danmark och Sverige.

Pärlbandsprocessens genomförande

Game Hub Scandinavia har genomförts under perioden 2015–2022. Projektparterna lyfter själva fram två fördelar de upplevt med att få arbeta med en pärlbandsprocess under längre tid än tre år som är standard inom Interreg. För det första har möjligheten att genomföra ett andra

projekt inneburit en kortare startsträcka och att riktade aktiviteter till målgrupperna kunnat genomföras efter bara två-tre månader. I den externa utvärderingsrapporten beskrivs det som att projektparterna ”could hit the ground running” i det andra projektet. Utvärderaren resonerar kring att detta kan ha medfört att resultat och effekter på målgrupperna har inträffat både snabbare och ha varit mer betydande än om projektet inte kunnat kapitalisera på utvecklingsarbetet i det första projektet.

För det andra framhåller projektparterna att de uppbyggande aktiviteterna i projektet förutsatt en längre projektperiod än tre år. Till exempel handlar det om aktiviteter för att etablera och utveckla inkubatorverksamheter anpassade till datorspelsbranschen. Att tillämpa inkubatorstödet på målgrupperna tar även det tid i och med att inflödet av nya studenter och entreprenörer är begränsat till de studenter som examineras från utbildningarna som finns i KASK-geografin.

Det uppbyggande arbetet har också bestått av aktiviteter för att kommunicera, marknadsföra och positionera Game Hub Scandinavia internationellt. Indirekta resultat av detta arbete, i form av forskningssamarbeten, försäljning på nya marknader och ett ökat inflöde av utländska studenter till danska och svenska datorspelsutbildningar, tar ännu längre tid enligt projektparterna. Att få arbeta långsiktigt med att bygga och sprida kännedom om varumärket Game Hub Scandinavia är en förutsättning för dessa resultat och effekter på längre sikt.

Covid-19-pandemin har enligt projektparterna medfört betydande utmaningar för genomförandet av Game Hub Scandinavia 2.0, särskilt vad gäller aktiviteterna som syftar till att kommunicera, marknadsföra och positionera den skandinaviska datorspelsbranschen mot aktörer i andra delar av världen. Den externa utvärderingen bekräftar att projektresultaten hämmats av att projektet inte kunnat medverka på fysiska evenemang såsom Game Developers Conference i USA och GamesCom i Tyskland. Utvärderingen pekar samtidigt på att projektet varit framgångsrikt i att ställa om till digitala möten och evenemang.

Det gränsöverskridande samarbetet i projektet har över lag fungerat bra enligt projektparterna. Parterna framhåller att språkskillnader tidvis varit en utmaning, både i projektorganisationen och bland målgrupper på olika nätverksaktiviteter. En annan utmaning har varit det geografiska avståndet mellan parterna och avsaknaden av goda förbindelser i KASK-geografin för att mötas fysiskt. En av projektparterna illustrerar med att det tidsmässigt är ”lika långt från Grenå till Skövde som det är från Skövde till New York.”

En tredje utmaning med det gränsöverskridande samarbetet har varit att olika lagstiftning gäller i Danmark och Sverige för utbildningar. På grund av detta har arbetssätt och resultat från det ena landet inte varit direkt överförbart och tillämpligt på utbildningar i det andra landet. Det har inte legat i något av projektens anspråk att arbeta med påverkan för att få till lagstiftningsändringar som underlättar för utbyte mellan länderna.

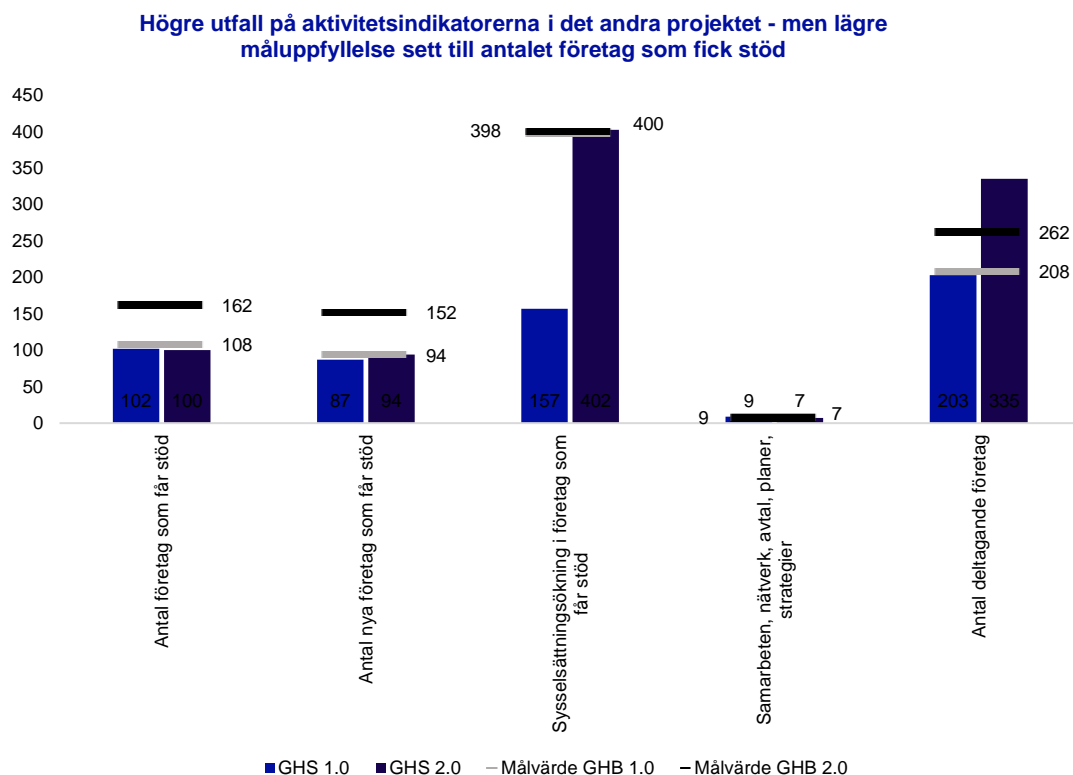
I det första projektet gjorde projektparterna en insats för att involvera norska aktörer men det visade sig svårare än väntat på grund av dels svårigheter att säkra norsk medfinansiering till Interreg ÖKS, dels att det i Norge finns färre aktörer och en mer begränsad kompetens inom datorspelsutveckling än i Danmark och Sverige. Projektparterna förde tidiga dialoger med norska aktörer men har därefter inte tagit steg för att involvera norska aktörer i pärlbandsprocessen.

Pärlbandsprocessens resultat och tillvaratagande

Mycket tyder på att pärlbandsprocessen Game Hub Scandinavia, på det stora hela, framgångsrikt bidragit till resultat och effekter i linje med uppsatta mål och ambitioner. Det första projektet prisades i juni 2017 av Europaparlamentets president som “Best Public Administration for Start-ups 2016”. Den externa utvärderaren skriver om det andra projektet att: “... the GHS2.0 project has achieved success on quantitative and qualitative grounds, as well as the parameters of geographical, cognitive, organizational, social, institutional, and communicational proximity.”

Vad gäller aktivitetsindikatorerna levererade det andra projektet mer omfattande prestationer samtidigt som målen var högre satta och måluppfyllelsen därför inte alltid var högre (se figuren nedan).

Figur 19: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och GHS-projekt.

Den största skillnaden mellan projekten märks på aktivitetsindikatorn om *sysselsättningsökning i företag som får stöd*, där det första projektet nådde 157 av 398 nya heltidstjänster medan det andra projektet överträffade målet om 400 genom att bidra till 402 nya heltidstjänster i deltagande företag. Utfallet på indikatorn *antal deltagande företag* ökade också kraftigt mellan projekten från 203 av 208 i det första projektet till 335 av 262 i det andra projektet.

Det andra projektet hade över lag ett högre utfall men också högre ställda mål. Projektet var långt ifrån att nå målen på *antal företag som får stöd* (100 av 162) och *antal nya företag som får stöd* (94 av 152). I slutrapporten kommenterade projektparterna att pandemin försvårat för inkubatorernas arbete med att identifiera och stötta företag och att utfallet på dessa indikatorer därför blivit lidande. På samma sätt möjliggjorde pandemin för fler företag att delta digitalt vilket fick positiva utslag på indikatorn om *antal deltagande företag*.

Projektens utfall på aktivitetsindikatorerna synliggör pärlbandsprocessens konkreta bidrag till det insatsområdesspecifika målet om att *främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag*, med ett samlat bidrag på 559 heltidstjänster i datorspelföretag i programgeografin. Den externa utvärderaren skriver att det andra projektet “... successfully managed to increase the recruitment for games education and incubation environments for each project partner and it successfully established the necessary activities

conducive for a critical mass of game companies”. Det återstår samtidigt att följa upp på om de nya arbetstillfällena bestått över tid, beroende på hur de deltagande företagen utvecklats långsiktigt, eller avvecklats.

Vad gäller gränsöverskridande mervärden tyder mycket på att samarbetet framför allt inneburit gränsregionala mervärden för projektparterna. Projektet har inte arbetat för att främja arbetsmarknadsintegreringen av datorspelsbranschen i Danmark och Sverige och det finns inga exempel på dansk-svenska företag som bildats till följd av projektets aktiviteter. En av projektparterna framhåller att det varit utmanande att i praktiken integrera datorspelsbranschen i KASK-geografin, trots att det i teorin finns ett behov sett till ländernas kompletterande kompetenser. Samtidigt kan de gränsöverskridande mervärdena för målgruppen tänkas uppstå i framtiden när spelindustrin i KASK-geografin kan börja kapitalisera på det gemensamma varumärket som projektet byggt.

Vad gäller projektens resultat i förhållande till det uppbyggande arbetet är dessa svårare att kvantifiera. Med stöd i fokusgruppintervjun och dokumentationen går det att prata om att projekten uppnått följande typer av resultat:

- Det innovations- och företagsfrämjande systemet för datorspelsbranschen i KASK-geografin har synliggjorts och samverkan mellan aktörerna i systemet har stärkts både operativt och strategiskt.
- De deltagande utbildningsaktörerna har utvecklat och anpassat sina utbildningar till innehåll och inriktningar med kommersiell potential. Till exempel har Högskolan i Skövde utvecklat en ny kurs i spelproduktion som fokuserar helt på de affärsmässiga aspekterna av datorspelsutveckling.
- En anpassad modell för inkubation har utvecklats och tillämpats på företag i både Danmark och Sverige. En prototyp på accelerator-program för datorspelsföretag har tagits fram. Därtill har närmare band knutits mellan inkubatorverksamheterna och utbildningarna i respektive land.
- Internationella kontakter har knutits och Game Hub Scandinavia som varumärke har medvetandegjorts hos aktörer i bland annat Asien och i USA.
- Vad gäller projektets resultat inom de horisontella kriterierna har flera aktiviteter genomförts som, sammantagna, främjat mångfalden inom datorspelsbranschen sett till kön-genus, sexualitet, etnicitet och ålder. Till exempel samverkade projektet med DONNA-nätverket, som verkar för en jämställd spelutbildning och spelbransch, samt tog fram en rapport om hur mångfald inom datorspelsbranschen kan stärkas.

Vad gäller det gränsregionala bidraget till de uppnådda resultaten handlar det framför allt om att projektet, genom den kritiska massa av datorspelsföretag som finns i hela KASK-regionen, kunnat marknadsföra och positionera den skandinaviska datorspelsindustrin mot en internationell marknad av potentiella samarbetspartner och kunder. Ett annat gränsregionalt

bidrag till resultaten är det ömsesidiga lärandet mellan projektparterna inom exempelvis inkubation med inriktning mot datorspelsföretag.

Flera av resultaten från projektet har införlivats i projektparternas ordinarie verksamheter, genom tillägg och ändringar i utbildningar, närmare samarbeten mellan utbildningsanordnare och inkubatorer, samt utvecklade inkubatorstöd till datorspelsbranschen. Vad gäller de gränsöverskridande resultaten i form av framför allt strukturen för det innovations- och företagsfrämjande systemet samt det gemensamma varumärket beskriver projektaktörerna dessa som beroende av fortsatta projektmedel.

Projektparterna har i skrivande stund skickat in en ansökan om ett nytt projekt till Interreg ÖKS 2021–2027. För första gången har aktörerna sökt medel inom insatsområde *innovation*, inte *sysselsättning*. Projektansökan innehåller ändringar sett till både innehåll och inriktning för pärlbandsprocessen. Medan fokus i Game Hub Scandinavia varit på spelutveckling, branschutveckling och jobbskapande, fokuserar det nya projektet på teknikutveckling, plattformsutveckling och tekniska infrastrukturer. Detta för att möta ett identifierat behov av forskning om de tekniska aspekterna av datorspelutveckling. Den nya inriktningen, som beskrivs som smalare än i de tidigare projekten, möter även ett behov att stärka inkubatorerna inom nya områden, nämligen inom teknik- och plattform, där det bedöms finnas störst kommersiell potential.

De alternativ som projektparterna diskuterat till att söka ett nytt projekt inom Interreg ÖKS har varit att söka medel från andra Interreg-program, som Interreg Baltic Sea Region eller Interreg North Sea Region. Projektparterna menar dock att det sannolikt skulle innebära ett omtag och en längre uppstartssträcka eftersom nya aktörer och geografier skulle behöva kopplas på den befintliga pärlbandsprocessen.

Fallstudie 2: Science for society

Science for society är en pärlbandsprocess inom Interreg ÖKS 2014–2020 som genomfördes som två projekt under perioden 2015–2021. Projekten finansierades med medel från insatsområdet *innovation* och investeringsprioriteringen *främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn*. Processen har styrt mot det insatsområdesspecifika målet om att *öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området*. Sammanlagt har processen finansierats med cirka 3,7 miljoner euro i EU-finansiering.

Projekten i Science for society-processen har tillhört programgeografien Öresund-Kattegat-Skagerrak (ÖKS) och omfattat aktörer i Danmark, Norge och Sverige. Stödsökande i det första projektet var Region Midtjylland, medan stödsökande i det andra projektet var Aarhus universitet. Som framgår av tabellen nedan tillkom flera inkubatorverksamheter i det andra projektet som inte var med och genomförde det första projektet.

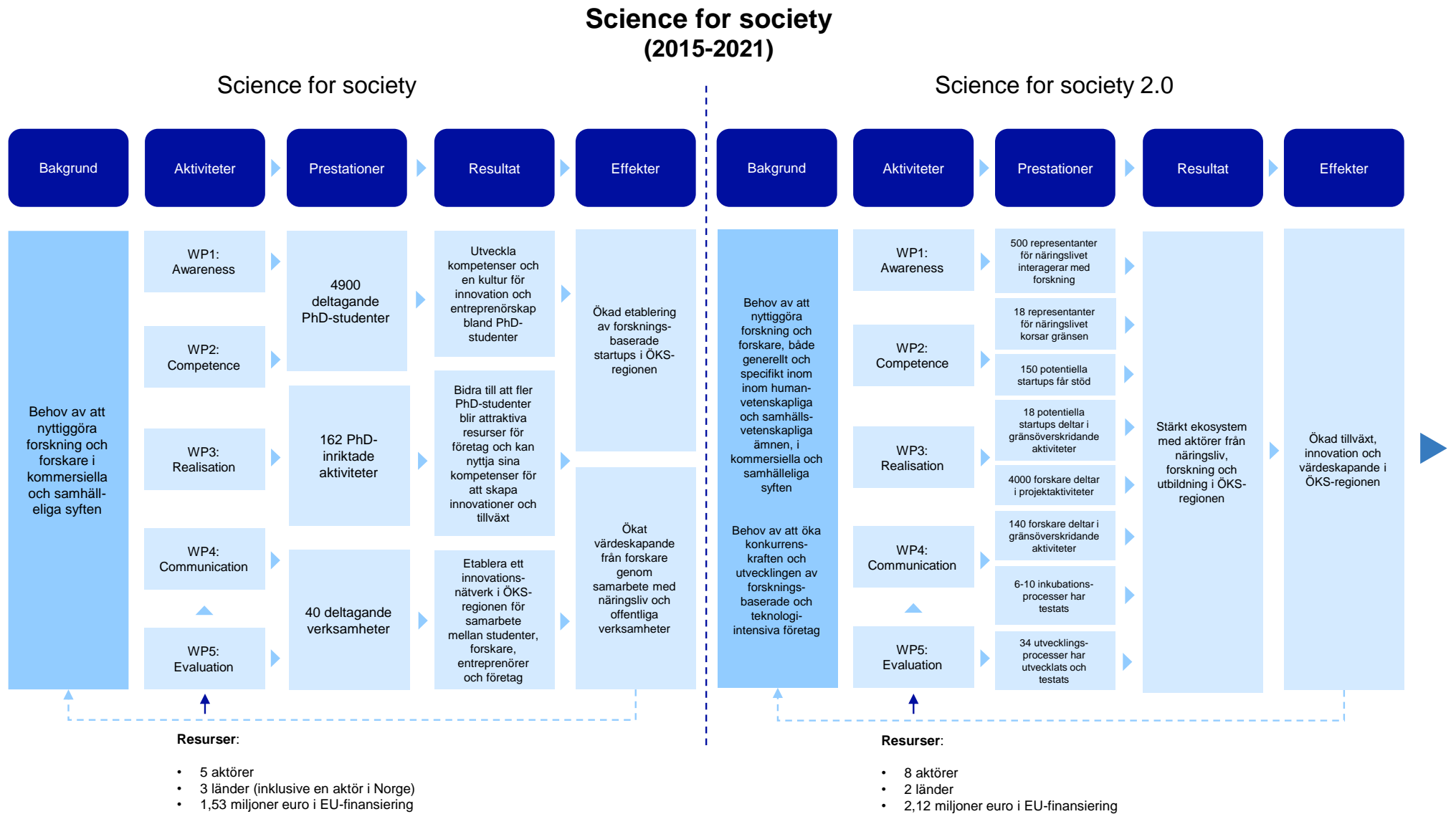
Tabell 6: Projektparter i Science for Society-processen.

Organisation	Typ	SFS 1.0	SFS 2.0
Oslo AS	Innovationsfrämjande verksamhet	✓	
Region Midtjylland	Region	✓	
Aalborg Universitet	Innovationsfrämjande verksamhet	✓	✓
LU Innovation	Innovationsfrämjande verksamhet	✓	✓
Aarhus Universitet	Universitet	✓	✓
AAU Innovation	Innovationsfrämjande verksamhet		✓
LU Holding	Holdingbolag		✓
Lund Business Incubator	Inkubator		✓
Ideon Innovation	Inkubator		✓
MINC	Inkubator		✓

Pärlbandsprocessens utformning

Figuren nedan visar hur pärlbandsprocessen för Science for society utformats utifrån en förändringsteoretisk modell för projektverksamhet, med förväntade prestationer, resultat och effekter.

Figur 20: Förändringsteoretisk modell för Science for Society-processen.

Den gränsregionala analys som låg till grund för projektets uppkomst var bland annat ett behov av en kritisk massa av forskare att rikta entreprenörskapsstödjande insatser mot. I det första projektet i Science for society-processen var det huvudsakliga målet att öka etableringen av forskningsbaserade startupföretag och att öka värdeskapandet från forskning genom samarbeten med näringsliv och offentliga aktörer. I det andra projektet breddades det huvudsakliga målet till att skapa tillväxt, innovation och värde i ÖKS-geografin genom utveckling av ekosystemet mellan näringsliv, forskning och utbildningsaktörer. Det andra projektet skulle även lägga grunden för en forsknings- och inkubationsmiljö och ett stärkt ekosystem mellan forsknings- och inkubationsaktörerna.

Projektet har genomförts av delvis olika projektkonstellationer. Oslotech AS, som var initiativtagare till det första projektet, kunde inte medverka i det andra projektet när Norge drog tillbaka den nationella finansieringen av Interreg ÖKS. Inte heller Region Midtjylland som varit stödsökande i det första projektet medverkade i det andra projektet. I stället togs utvecklingsprocesserna vidare av en konstellation bestående av danska och svenska innovationsfrämjande verksamheter vid universitet och ett antal svenska inkubatorverksamheter som inte varit med i det första projektet.

Den ändrade konstellationen återspeglas i skillnaderna i inriktning och innehåll mellan projekten. Till exempel har projekten riktat sig till delvis olika målgrupper. Det första projektet riktade sig till doktorander inom olika vetenskapliga ämnen. Det andra projektet riktade sig brett till forskare i allmänhet, inte bara doktorander, och fokuserade – i och med inkubatorernas medverkan – mer på entreprenörer och företag som var längre i innovationsprocessen. Det första projektet hade inte heller någon tematisk inriktning på stödet till forskare medan det andra projektet, utöver att rikta sig brett till alla typer av forskare, fokuserat specifikt på humanvetenskapliga forskare.

Betoningen i projektlogiken för båda projekten har varit på realiserande aktiviteter i form av olika typer av stöd till forskare, entreprenörer och företag. Det har samtidigt funnits betydande inslag av uppbyggande verksamhet i form av utveckling av samarbetsstrukturer, metodutveckling och arbetet för att införa entreprenörskapsstöd som en del i organisation och kultur hos de deltagande aktörerna.

Pärlbandsprocessens genomförande

Science for society-processen har genomförts under perioden 2015–2021 och har av allt att döma genomförts effektivt. Samtidigt har covid-19-pandemin försvårat för aktiviteter som underlättats av eller förutsatt fysiskt deltagande, såsom vissa av de gränsöverskridande aktiviteterna riktade till målgrupperna.

Projektparterna lyfter fram flera fördelar de upplevt med att få genomföra pärlbandsprojekt inom Interreg ÖKS 2014–2020. För det första pekar de på att det tar lång tid att hitta arbetssätt i gränsöverskridande projekt och att uppstartssträckan därför kan vara lång om projektparterna

inte har etablerade former för samverkan. I Science for society-processen innebar det att uppstarten var betydligt mer effektiv i det andra projektet, trots att några av projektparterna var nya. I det andra projektet kunde parterna dessutom kapitalisera på det arbete som genomförts i det första projektet med att validera arbetssätt och hitta ”best practice” för olika samverkansprocesser.

För det andra lyfter projektparterna fram att insatser med kulturförändrande anspråk, till exempel riktat till humanvetenskapliga forskare, förutsätter långsiktigt arbete. En av projektparterna beskriver det som att ”tiden är en förutsättningsskapande” faktor när det kommer till att förändra åsikter och förhållningssätt hos en viss målgrupp och att få denna målgrupp att tänka annorlunda om det kommersiella värdet av sin forskning.

För det tredje pekar projektparterna på att en flexibilitet följt med pärlbandsprocessen genom att det inför det andra projektet varit möjligt att omforma både inriktning (målgrupper, mål), innehåll (arbetspaket) och ambitionsnivån (målvärden) utifrån erfarenheter som gjorts i detta första projekt. Projektparterna delar uppfattningen att det över lag finns begränsad flexibilitet inom Interreg att göra ändringar och anpassningar av ett projekt under dess genomförande.

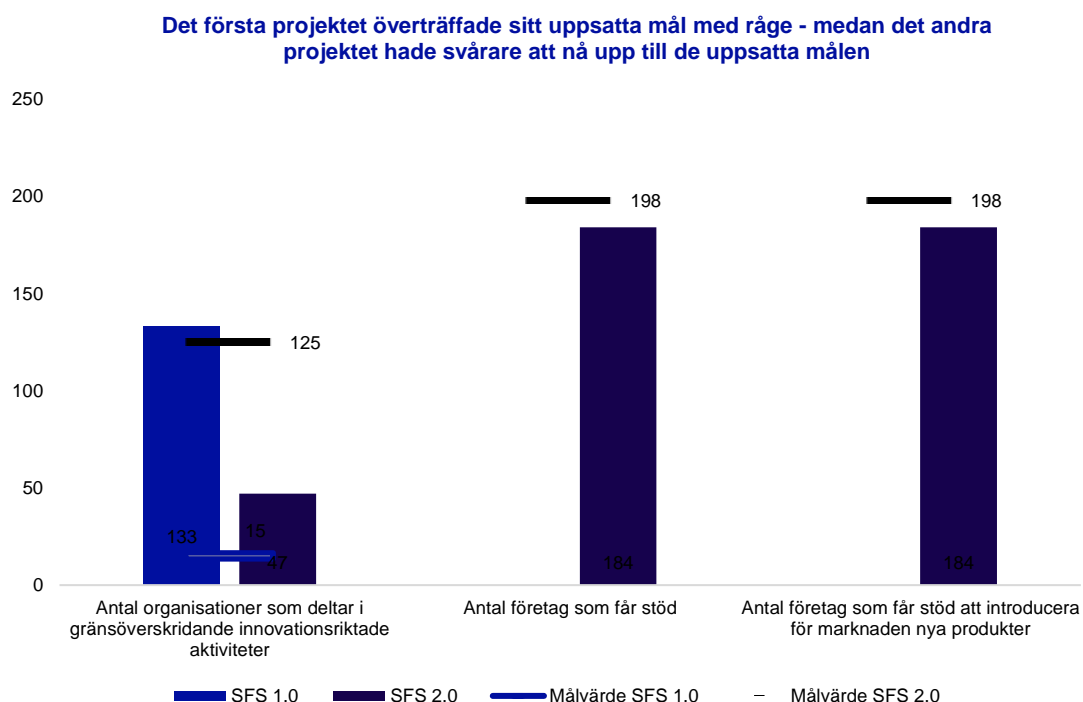
Projektparterna upplever att tre år generellt är för kort tid för att ge ordentliga förutsättningar för långsiktiga effekter och hållbara gränsöverskridande strukturer i den typ av projekt som Science for society-processen varit. En av projektparterna föreslår att Interreg borde erbjuda en villkorad option om pärlbandsprojekt som gör att projektaktörer kan investera i långsiktigt utvecklingsarbete framför kortsiktigt operativt stöd till målgrupper och deltagande verksamheter.

Pärlbandsprocessens resultat och tillvaratagande

Mycket tyder på att pärlbandsprocessen Science for society, med några undantag, bidragit till resultat och effekter i linje med uppsatta mål och ambitioner. Dokumenterade resultat finns både på målgruppsnivå i form av antal deltagare, ökade kunskaper och förmågor hos deltagare samt i de deltagande organisationerna i form av ändrade arbetssätt och utökade nätverk.

Vad gäller aktivitetsindikatorerna överträffade det första projektet, med råge, det uppsatta målet om antalet organisationer som deltar i gränsöverskridande innovationsriktade aktiviteter. I det andra projektet breddades målstrukturen till att även omfatta mål om antal företag som får stöd och antal företag som får stöd att introducera nya produkter, för vilka projektet inte riktigt nådde upp till de satta målvärdena.

Tabell 7: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och Science for Society-projekt.

Projektparterna förde under det första projektet en dialog med Interreg-sekretariatet om hur aktivitetsindikatorn om antal organisationer som deltar i gränsöverskridande innovationsinriktade aktiviteter skulle tolkas. Med den breda tolkning som tillämpades i slutrapporten kom projektet att vida överträffa målsättningen om 15 deltagande organisationer med ett samlat utfall på 133 organisationer som deltog i projektets aktiviteter.

I det andra projektet tillkom aktivitetsindikatorerna *antal företag som får stöd* och *antal företag som får stöd att introducera för marknaden nya produkter*. Indikatorerna tolkades av projektparterna som en och samma indikator, vilket förklarar varför utfallen *vis-a-vis* indikatorerna var den samma, med 184 företag som fått stöd jämfört med målvärdet på 198 företag. I slutrapporten beskriver projektparterna att de är nöjda med utfallet men att utfallet påverkats negativt av covid-19-pandemin.

Pandemin har enligt projektparterna haft ännu större påverkan på utfallet i förhållande till indikatorn om *antal organisationer som deltar i gränsöverskridande innovationsriktade aktiviteter*. Projektet hade som mål att 125 företag skulle delta i gränsöverskridande innovationsinriktade aktiviteter, vilket låg i linje med utfallet på 133 företag i det första projektet. I slutändan nådde projektet ett utfall på 47 företag för en måluppfyllelse på 38 procent – ett utfall som enligt slutrapporten varit särskilt påverkat av restriktionerna under pandemin.

I egenutvärderingen av det första projektet konstaterar Aalborg universitet att de flesta av deltagarna fått ökad kompetens inom innovation och entreprenörskap i form av bland annat presentationsteknik och värdeskapande för arbetsgivare utanför universitetet. Därtill bidrog projektet till en kultur för innovation och entreprenörskap bland de deltagande doktorandstudenterna.

Vad gäller pärlbandsprocessens resultat i förhållande till det uppbyggande arbetet går det att prata om att projekten uppnått följande typer av resultat:

- Ett starkt gränsöverskridande nätverk mellan projektaktörerna. En av projektparterna beskriver att projektet bidragit till att ”avmystifiera det innovationsfrämjande systemet på andra sidan sundet” vilket i sin tur har lett till lägre trösklar för att kontakta relevanta samarbetsparter i det andra landet eller skicka forskare och företag till evenemang i det andra landet.
- I Sverige har nätverket mellan universitetets innovationsfrämjande verksamheter och inkubatorer stärkts, i form av processer och rutiner för samverkan mellan universitet, inkubatorer och LU Holding.
- Utvecklade och validerade metoder och processer för innovationsstödjande verksamhet hos respektive projektaktör. Till exempel har projekten bidragit till inrättandet av en ”innovationshub” på Aarhus universitet och även påverkat så att universitet i större utsträckning arbetar med innovationsstödjande verksamhet.
- Ökad kännedom bland projektparterna om marknadspotential i det andra landet. Till exempel har en grupp svenska företag skickats till Danmark för att pitcha för danska investerare

Vad gäller gränsregionala mervärden kopplat till projektresultaten lyfter projektparterna fram värdet av att kunna validera metoder och processer med aktörer på andra sidan gränsen, i Danmark respektive Sverige, i stället för att vända sig till USA eller andra länder som vanligtvis används som föregångsländer inom innovationsstöd. Projektparterna framhåller även att det finns god grund för de politisk-ideologiska argument för gränsregionalt samarbete som framförs inom EU:s sammanhållningspolitik.

Projektresultaten har vid projektslut i huvudsak införlivats i respektive deltagande organisation och där anpassats till lokala förutsättningar. Till exempel har inkubatormiljön ”The Kitchen” vid Aarhus universitet fungerat som mottagare av projektresultat och därmed säkrat att resultaten fortsätter skapa värden efter projektslut. Projektparterna beskriver det gränsöverskridande samarbetet som beroende av projektmedel från Interreg ÖKS eller andra finansörer som finansierar gränsregionala samarbeten. Alternativet till nya gränsöverskridande projekt skulle enligt projektparterna vara om mervärdena av det gränsöverskridande samarbetet uppmärksammades högt upp i universitetens organisationer och därmed fick legitimitet och resurser att fortsätta.

Projektparterna har inte skickat in någon ansökan om nytt projekt i den första ansökningsomgången i Interreg ÖKS 2021–2027 men utesluter inte att de kommer skicka in en ansökan i en senare utlysning. I skrivande stund har projektparterna inte diskuterat några alternativ till Interreg-finansiering för att säkerställa tillvaratagandet av den gränsöverskridande struktur som projektet utgjorde.

Fallstudie 3: Öresundsmetro

Öresundsmetro är en pärlbandsprocess som beviljats finansiering i två omgångar av Interreg ÖKS 2014–2020. Projekten finansierades med medel från insatsområdet *transport* och investeringsprioriteringen att *främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T infrastruktur, inklusive multimodala knutpunkter*.

Öresundsmetro-processen bygger vidare på två projekt som genomfördes under föregående programperiod. Processen som helhet benämns av stödmottagarna som Öresundsmetro fas I-IV varav fas III och IV är de projekt som denna fallstudie behandlar.¹¹

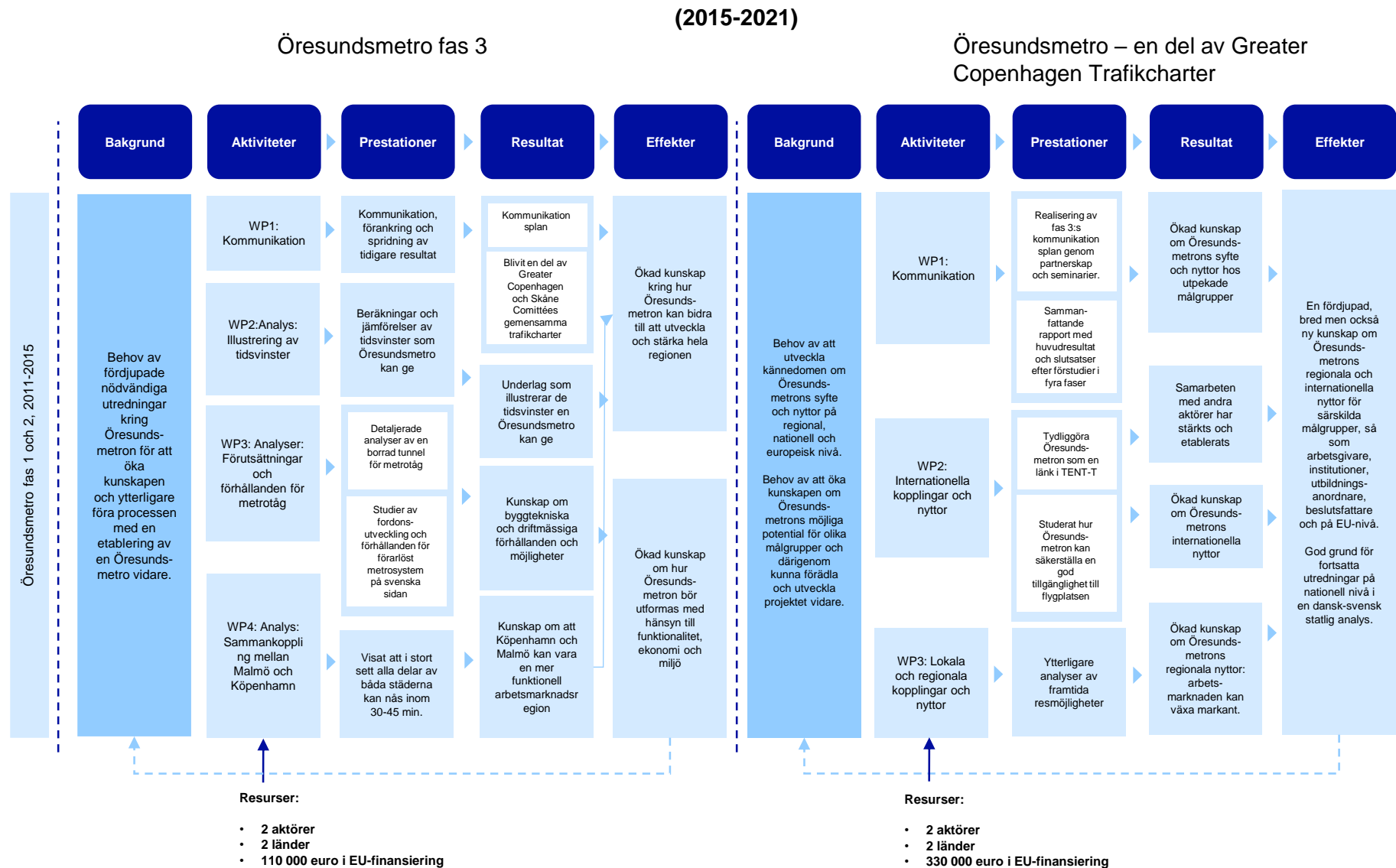
Projekten i Öresundsmetro-processen har tillhört programgeografin Öresund och i båda fallen omfattat aktörerna Malmö stad som projektägare och Köpenhamns stad som medsökande.

Pärlbandsprocessens utformning

Figuren nedan visar hur pärlbandsprocessen för Öresundsmetro utformats utifrån en förändringsteoretisk modell för projektverksamhet, med prestationer, resultat och effekter.

¹¹ Projektnamnen för aktuella projekt är *Öresundsmetro fas 3* samt *Öresundsmetro – En del av Greater Copenhagen trafikcharter*.

Figur 21: Förändringsteoretisk modell för Öresundsmetro-processen.

Sammantaget har Öresundsmetro III, liksom föregående projekt i pärlbandsprocessen, fokuserat på tekniska och ekonomiska analyser medan Öresundsmetro IV har haft en större betoning på att omsätta, bygga på och sprida kunskapen om Öresundsmetrans nytta och kopplingar på olika geografiska nivåer och till relevanta målgrupper.

Bakgrunden till projekten är att Öresundsbron öppnade år 2000, vilket var startskottet för förverkligandet av visionen om en integrerad Öresundsregion. Öresundsbron är sedan dess hårt belastad av dagens järnvägstrafik och det finns önskemål från både Köpenhamn och Malmö om ökat personresande över gränsen. Projektparterna såg att en Öresundsmetro kan både avlasta Öresundsbron och utveckla det regionala resandet.

Öresundsmetro III var en fördjupning och påbyggnad av Öresundsmetro-projekten som genomfördes under föregående programperiod. De resultat som framkommit i de första två projekten, såsom förslag på fördjupningar om metrans nytta och tekniska funktionalitet, låg till grund för Öresundsmetro III. På samma sätt motiverade de tidigare projekten en ansökan om ett fjärde projekt utifrån att projektparterna hade identifierat ett behov av att förankra och kommunicera kunskaper från tidigare projekt, men även att koppla på analyser och kommunikation av internationell nytta.

Det huvudsakliga målet för Öresundsmetro III var att fördjupa nödvändiga utredningar om Öresundsmetron för att öka kunskapen och ytterligare föra processen med en etablering av Öresundsmetro vidare. Den primära målgruppen enligt projektansökan var arbetstagare.

Det huvudsakliga målet med Öresundsmetro IV var att utveckla kännedomen om Öresundsmetrans syfte och nytta på regional, nationell och europeisk nivå för särskilda målgrupper, så som arbetsgivare, utbildningsanordnare och beslutsfattare. Den primära målgruppen för det andra projektet var enligt projektansökan näringslivet. I båda projekten beskrivs såväl arbetstagare som näringsliv som centrala målgrupper för främjandet av mobilitet och tillgänglighet mellan Malmö och Köpenhamn, vilket vidare beskrivs stärka regionens attraktionskraft, näringsliv och tillväxtagenda.

Vad gäller projektens innehåll har arbetspaketen i de två projekten både likheter och skillnader och en tydligt påbyggande logik. I det första projektet genomfördes detaljerade analyser och beräkningar av tidsvinster, möjliga kopplingar mellan Malmö och Köpenhamn samt tekniska möjligheter och förutsättningar för en Öresundsmetro. Resultaten från Öresundsmetro III låg sedan till grund för aktiviteterna i Öresundsmetro IV som dels realiserade kommunikationsplanen som tagits fram i Öresundsmetro III, dels fördjupade kunskapen om metrans nytta på regional och internationell nivå. Båda projekten har arbetat uppbyggande för insatsområdets önskvärda mål och resultat genom att bidra med kunskap och underlag som på sikt ska främja och underlätta en etablering av Öresundsmetro.

Pärlbandsprocessens genomförande

Öresundsmetro III och IV har genomförts under perioden 2017 till 2021. Processen har haft en tydlig logik och samarbetet har enligt projektparterna fungerat bra.

Projektparten lyfter själv fram följande tre fördelar de upplevt med att få arbeta med en pärlbandsprocess:

- Infrastruktursatsningar är långsiktiga och består av utdragna processer. Långa planeringstider kräver utredningar och vägval i olika sammanhängande skeden och det är ofta många olika aktörer och beslutsnivåer som behöver synkas i olika lägen. Därtill är teknikområdet ett exempel på område som ständigt förändras och kontinuerligt behöver utredas. Pärlbandsprocessen bidrar till en uthållighet i organisationerna att kunna arbeta med frågan under många år. Det tillåter även möjligheten att anpassa projekten utifrån att politik och omvärld förändras.
- Att arbeta tillsammans under lång tid främjar tillit, förtroende och förståelse för varandras arbetsprocesser. Att lära sig navigera kring individers, organisationers och länders sätt att arbeta kan vara en utmaning vilken blir lättare med tiden. På så sätt bidrar pärlbandsprocesser till mer effektiva arbetsprocesser och kortare startsträckor för projekt som befinner sig senare i pärlbandet.
- Slutligen beskrivs pärlbandsprojekt kunna skapa spinoff-effekter genom att möjliggöra att fler aktörer och/eller intressenter vartefter kopplas på, i takt med att kunskapen om projektet byggs på och utvecklas.

Det gränsöverskridande samarbetet är en förutsättning i Öresundsmetro-processen som handlar om en förbindelse mellan Sverige och Danmark. Parterna framhåller att samverkan mellan Malmö stad och Köpenhamns stad har fungerat bra och genomsyrat hela projektet och dess olika aktiviteter. Ansvar har fördelats mellan parterna och de har tagit ledarskap för olika delar av projektet. Öresundsmetro-processen beskrivs som ett Interreg-projekt i "ett nötskal", som inte hade kunnat genomföras på egen hand av vare sig Malmö stad eller Köpenhamns kommun.

Gränsöverskridande projekt ställer krav på flexibilitet och detta beskrivs av projektparterna som både en framgångsfaktor och utmaning. Ett politiskt fokusskift i Danmark behöver pareras i Sverige och vice versa. Vidare kan olika länder ha olika organisations- och arbetskulturer vilket påverkar det praktiska arbetet och kräver hänsyn till varandras processer. Som nämnts tidigare lyfts dock pärlbandsprocessens långsiktighet som en framgångsfaktor i förhållande till samverkan. Malmö stad och Köpenhamns kommun har samarbetat i de tidigare projekten i Öresundsmetro-processen och har därmed kunnat dra nytta av tidigare erfarenheter.

Ett annat exempel på utmaning är att frågorna kan ha olika angelägenhet i respektive land. Medan Köpenhamn är huvudstad i Danmark ligger Malmö långt ifrån Sveriges huvudstad

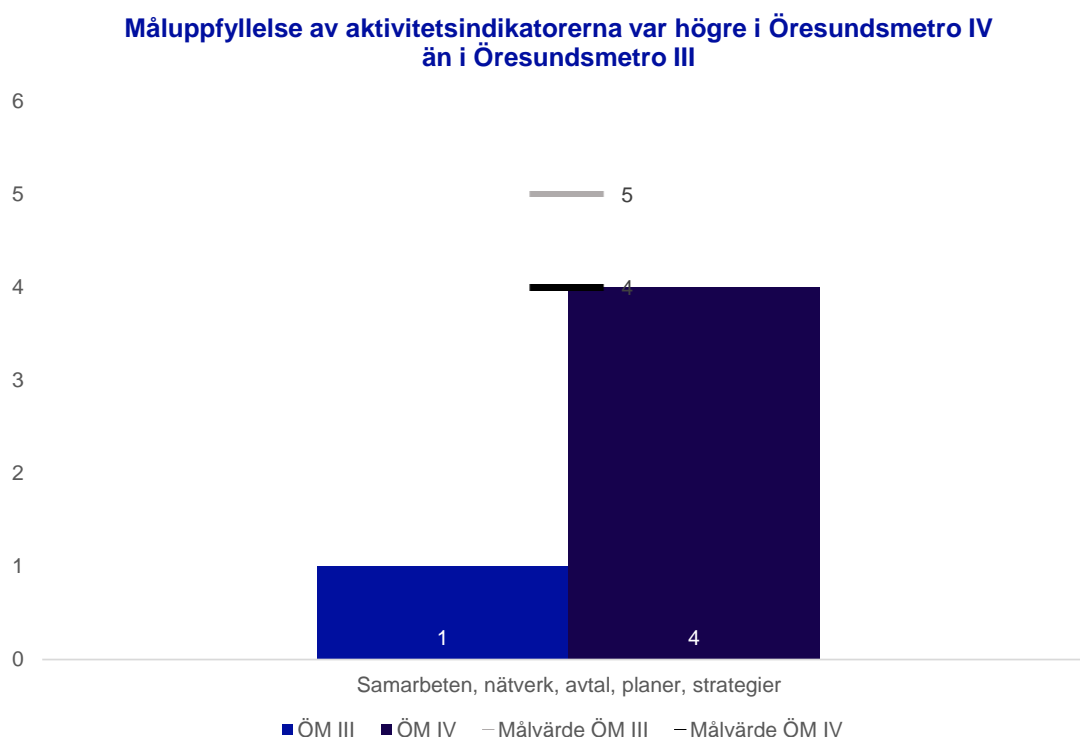
Stockholm. Detta menar parterna kan påverka angelägenheten för frågan nationellt och därmed genomförandekapaciteten i infrastruktursatsningar.

Under Öresundsmetro IV bröt covid-19-pandemin ut vilket medförde såväl utmaningar som positiva effekter enligt projektparterna. Med anledning av pandemin fick vissa projektaktiviteter ställas om och projektperioden förlängdes i hopp om att en fysisk slutkonferens skulle kunna hållas. Digitala lösningar beskrivs ha förenklat kommunikationen och möjligheten att nå ut till fler, men har i vissa fall försvårat den. Parterna har erfårit att mer relationsskapande möten och förtroliga samtal med externa parter inte fungerar lika bra digitalt. Parterna bedömer att samarbetet mellan Malmö stad och Köpenhamns kommun inte har lidit några större konsekvenser av pandemin, mycket på grund av att de kunnat dra fördel av att redan känna varandra väl.

Pärlbandsprocessens resultat och tillvaratagande

Som helhet kan ÖM-processen beskrivas som framgångsrik i förhållande till uppsatta mål och uppnådda resultat. Vad gäller aktivitetsindikatorerna levererade det andra projektet bättre än det första.

Figur 22: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och Öresundsmetro-projekt.

I båda projekten har en (1) aktivitetsindikator använts: antalet samarbeten, nätverk, avtal, planer och strategier. I Öresundsmetro III var målvärdet 5 varav slutrapporten endast redogör

för ett etablerat samarbete, vilket var med Urban Nodes längs Scan-Med-korridoren¹². Tyvärr framgår det inte av dokumentation eller intervjuresultat vad avvikelserna mellan målvärdet och utfallet beror på. I det andra projektet var målsättningen fyra nätverk, avtal, planer och strategier, vilket också uppfylldes av projektet. Detta illustrerar att även om pandemin till del har försvårat extern kommunikation och relationsbyggande aktiviteter, har Öresundsmetro IV lyckats ställa om till digitala lösningar och fortsatt kunna leverera mot uppsatta mål. Under Öresundsmetro IV:s projektperiod etablerades ett partnerskap med Hamburg, partnerskapet Öresundsmetro Executive¹³ etablerades liksom plattformen för trafiksamarbetet i Greater Copenhagen-samarbetet. Slutligen ingår nu Öresundsmetron i Kastrups flygplats tillväxtkommittés strategi över satsningar för flygplatsens utveckling.

Vad gäller projektens resultat i förhållande till de kortsiktiga resultatmålen är de svårare att kvantifiera, inte minst då de i huvudsak handlar om att ta fram och sprida kunskap. Med stöd i fokusgruppintervjun och dokumentstudier bedöms projekten ha uppnått sina kortsiktiga resultatmål. Nedan redogörs för den typ av resultat som projekten har åstadkommit.

- Ökad kunskap om hur Öresundsmetron kan bidra till att utveckla och stärka regionen genom regionala nyttor och kopplingar. Till exempel har projektet visat att Öresundsmetron nästan halverar restiden mellan Köpenhamn H och Malmö C samt att upp till en miljon fler invånare på danska och svenska sidan skulle kunna resa till antingen Malmö C eller Köpenhamn H inom en timmes restid. Det innebär att arbetsmarknaden i regionen kan växa markant.
- Ökad kunskap om hur Öresundsmetron bör utformas med hänsyn till funktionalitet, ekonomi och miljö. Exempelvis har projektet genomfört byggtekniska analyser av en borrard tunnel och möjligheter och förutsättningar för ett förarlöst metrosystem på den svenska sidan.
- Utvecklad kunskap om Öresundsmetrons internationella nyttor och kopplingar. Dels utifrån ett europeiskt perspektiv där metron kan bidra till att avlasta bron och därmed också ScanMed-korridoren, dels i ett större internationellt perspektiv genom att tillgänglighet och transportinfrastrukturen runt Copenhagen Airport stärks av metron.
- Samarbeten har stärkts och etablerats, dels mellan projektparterna, dels med andra aktörer. Till exempel har Greater Copenhagen och STRING-samarbetet¹⁴ nu konkreta målsättningar om hur Öresundsmetro-projektet kan drivas framåt mot ett förverkligande. Partnerskapet Öresundsmetro Executive som samlar danska och svenska medlemmar från näringsliv, akademi, fackliga organisationer och media har etablerats och vill verka för att metron blir verklighet.

¹² I inrapporteringen till NYPS har Öresundsmetro III rapporterat in tre av tre indikatorer, vilket inte överensstämmer med ansökan och slutrapport. Vår bedömning av indikatorsuppfyllelse baseras på vad projektet skrivit i sin slutrapport i förhållande till vad som angavs i ansökan.

¹³ Partnerskapet består bland annat av danska och svenska företrädare från näringslivet, akademien och fackliga organisationer.

¹⁴ STRING är ett politiskt samarbete mellan regioner och städer för hela norra delen av den så kallade ScanMed-korridoren.

- Ökad kännedom och intresse rörande Öresundsmetro vilket bland annat kommit till uttryck genom att Öresundsmetro blivit inbjudna till många möten och konferenser. Exempelvis var de med i programmet för den årliga trafikkonferensen i Aalborg 2021. Ett oväntat resultat har varit att det skapats en oberoende intressegrupp i Malmö: Metroklubben. Metroklubben är ett lokalt initiativ bland näringsliv och andra organisationer som vill verka för att metron förverkligas.

Vad gäller det gränsregionala bidraget till de uppnådda resultaten så är det gränsregionala samarbetet - som tidigare nämnt - en förutsättning för projektet. Arbetet med Öresundsmetro har inneburit ett ökat och fortsatt nära samarbete mellan Malmö och Köpenhamn. Dels mellan kommunerna, dels i arbetet med Greater Copenhagen. Projektet har arbetat mot en gemensam lösning, där Öresundsmetron utreds och kommuniceras gemensamt mellan olika aktörer från Sverige och Danmark. Projektets gränsöverskridande mervärde är att knyta Köpenhamnsregionen och Malmöregionen ännu närmare varandra. Det väntas stärka städerna och bidra till att de tillsammans utgör en större kritisk massa internationellt.

En viktig slutsats av projektet är att Öresundsmetron förbättrar tillgänglighet och transportmöjligheter för både människor och gods i TEN-T-korridoren. Därtill konstaterar projektparterna att Öresundsmetron kan vara en lösning på den ökade belastning som den kommande Fehmarn Bält-tunneln kommer att ha på Öresundsbron.

Den kunskap och kommunikation som utvecklats i projektet beskrivs ha betydelse på lång sikt. Kunskap, underlag, samarbeten och partnerskap som har utvecklats under projektet lever vidare och fortsätter bidra till förverkligandet av en Öresundsmetro. Exempelvis inom ramen för STRING-samarbetet där medlemmarna i sin verksamhetsplan för år 2021 beslutat att ha fokus på bland annat Öresundsförbindelser och att verka för att en statlig dansk-svensk utredning tillsätts som en del i att stärka korridoren mellan Oslo och Hamburg.

Projektet har haft långsiktiga effekter genom att de vidgat kretsen av aktörer som arbetar med frågan om att etablera en Öresundsmetro. Öresundsmetron har som ett resultat av projektets arbete inarbetats i såväl lokala planeringsprocesser som storregionala prioriteringar och överenskommelser. Under Öresundsmetro IV har det också skett en ökad förankring i nya sammanhang och aktörslandskap, inte minst internationellt med fokus på att möjliggöra långsiktighet för frågan och att säkra framtida finansiering. Sammantaget har ett systematiskt förankrings- och kommunikationsarbete skett under hela pärlbandsprocessen, vilket främjar en etablering av Öresundsmetro i framtiden.

Projektparterna har nu utrett frågan om att etablera en Öresundsmetro under 10 år tillsammans med regionala aktörer och har i skrivande stund inte ansökt om medel för ett nytt projekt. De bedömer i stället att nästa viktiga steg i processen är att frågan lyfts på nationell nivå i både Danmark och Sverige. Projektparterna tror och hoppas att all den kunskap som Öresundsmetro-processen bidragit med kan vara till nytta när frågan lyfts till nationell nivå.

Under tiden som de väntar på nationella och mellanstatliga utredningar, fördjupas och mobiliseras de lokala processerna vidare i ordinarie processer av projektparter och andra intressenter på såväl den svenska som danska sidan.

Fallstudie 4: ReproUnion

ReproUnion är en pärlbandsprocess inom Interreg ÖKS. Processen påbörjades genom två projekt under programperioden 2007–2013 och har sedan fortsatt genom ytterligare två projekt under programperioden 2014–2020. De två senare projekten finansierades med medel från insatsområdet *innovation* och investeringsprioriteringen *förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse*. Processen har styrt mot det insatsområdesspecifika målet om att *öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden*. Sammanlagt har de två senaste projekten finansierats med cirka 12,2 miljoner euro i EU-finansiering. Samtliga fyra projekt i pärlbandsprocessen har mottagit 14,9 miljoner euro i EU-finansiering från Interreg ÖKS.

Projekten i ReproUnion-processen har tillhört programgeografin Öresund och omfattat aktörer i Danmark och Sverige. Stödsökare i båda projekten har varit Lunds universitet, som i genomförandet har samarbetat med danska och svenska universitet och sjukhus (se nedan).

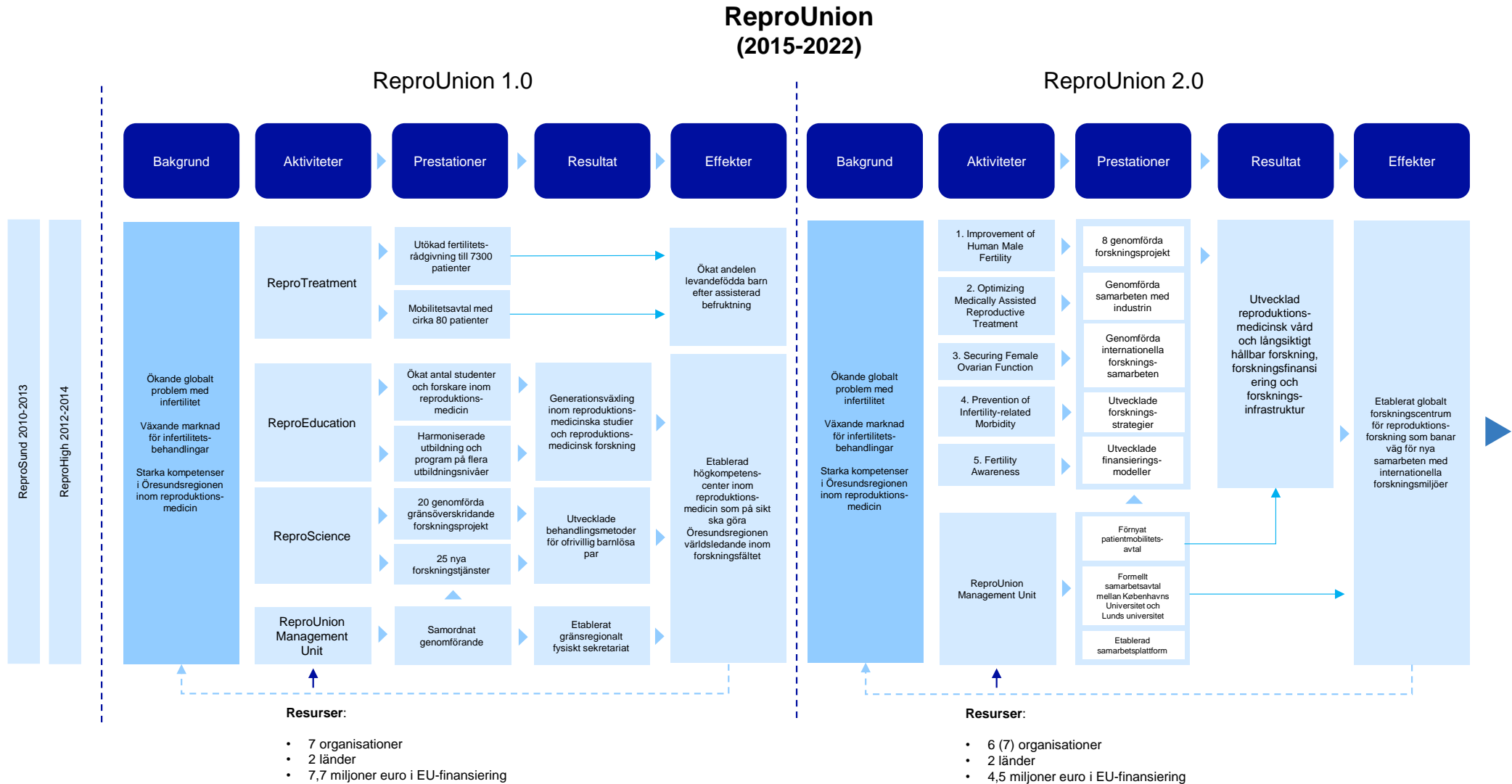
Tabell 8: Projektparter i ReproUnion-processen.

Organisation	Typ	RU 1.0	RU 2.0
Lunds universitet	Universitet	✓	✓
Herlev og Gentofte Hospitaler	Sjukhus	✓	✓
Rigshospitalet	Sjukhus	✓	✓
Hvidovre Hospital	Sjukhus	✓	✓
Bispebjerg og Frederiksbergs Hospital	Sjukhus	✓	✓
Holbæk Sygehus	Sjukhus	✓	
Skånes universitetssjukhus	Sjukhus	✓	✓
Malmö universitet	Universitet		✓
Københavns Universitet	Universitet	✓	✓
Medicon Valley Alliance	Kluster	✓	✓

Pärlbandsprocessens utformning

Figuren nedan visar hur pärlbandsprocessen för ReproUnion utformats utifrån en förändringsteoretisk modell för projektverksamhet, med förväntade prestationer, resultat och effekter.

Figur 23: Förändringsteoretisk modell för ReprUnion-processen.

ReproUnion-processen inleddes med projekten ReproSund och ReproHigh som genomfördes mellan 2010 och 2014 inom ramen för programperioden 2007–2013. ReproSund handlade om att lägga grunden för samarbetet mellan projektparterna medan ReproHigh tog samarbetet till en politisk nivå genom att arbeta för att ett mobilitetsavtal för patienter skulle tas fram mellan danska och svenska regioner. Den gränsregionala analys som låg till grund för projekten var tredelad: att både Danmark och Sverige står inför samma utmaningar med ökande infertilitet, att det finns ekonomisk potential i infertilitetsbehandlingar och att det finns ett behov av att samla en kritisk massa av forskningskompetens och patienter i Öresundsregionen.

Enligt projektparterna fanns från början ingen uttalad plan om att genomföra en pärlbandsprocess utan pärlbanden har vuxit fram organiskt under processen. Projektparterna har i de två senaste två projekten försökt knyta sig närmare de regionala utvecklings- och innovationsstrategierna som Region Skåne och Region Hovedstaden har och som betonar life science som regionala styrkeområden.

I det första projektet i ReproUnion-processen var det huvudsakliga målet att stärka forskningskapaciteten inom reproduktionsmedicin i Öresundsregionen genom att främja skapandet av ett reproduktionsmedicinskt högkompetenscentrum. Den primära målgruppen var de akademiska sjukhus- och universitetsmiljöer som ingick i projektpartnerskapet. I det andra projektet höjdes anspråken och det huvudsakliga målet utökades till att projektet skulle etablera ett paradigmskifte i organiseringen av forskning och innovation inom reproduktionsmedicin. Den primära målgruppen var alltså de deltagande sjukhus- och universitetsmiljöerna.

Den största skillnaden i utformningen mellan projekten var strukturen med fem utmaningsområden ("challenges") som introducerades i ReproUnion 2.0. Inom utmaningsområdena koncentrerades forskning, forskningssamarbeten, industrisamarbeten och strategiskt arbete. En av projektparterna beskriver det som att "projektet gick från ett tvådimensionellt perspektiv på utveckling till ett multidimensionellt perspektiv" genom att involvera industrin och internationella forskningsaktörer i samarbeten i det andra projektet. Medan ReproUnion 1.0 var mer realiserande var 2.0 mer förutsättningsskapande i sitt syfte att långsiktigt bygga en struktur och förutsättning för utveckling inom de fem utmaningsområdena.

En annan skillnad mellan projekten var att ReproUnion 2.0 fokuserade mer på den internationella arenan i form av internationella forskningssamarbeten och att attrahera internationell forskningskompetens och patienter från andra delar av världen till Öresundsregionen. Det andra projektet fokuserade även mer på att säkra långsiktig forskningsfinansiering från andra fonder och program genom att ha "grant managers" som stöttade forskningarna inom varje utmaningsområde

Slutligen gjordes i det andra projektet en kraftsamling för att samarbeta med läkemedelsföretag och företag som utvecklar analysmetoder som en del av utmaningsdrivna angreppssättet.

Pärlbandsprocessens genomförande

ReproUnion-processen har genomförts under perioden 2015–2020. Projektparterna lyfter själva fram flera fördelar med att få genomföra pärlbandsprojekt under längre tid än tre år. För det första pekar de på att gränsöverskridande forskningssamarbeten tar tid att etablera och att tre år inte är tillräckligt för att kunna kapitalisera på grundläggande relationsbyggande arbete som behöver göras i början av ett nytt forskningssamarbete.

För det andra lyfter de fram att ett samarbete mellan akademi och industri kan vara både utmanande och tidskrävande. Detta gäller enligt projektparterna särskilt inom läkemedelssektorn där det historiskt funnits starka kulturskillnader mellan den akademiska/kliniska forskningen och den verksamhet som läkemedelsföretag bedriver.

För det tredje pekar projektparterna på att den typ av utmaningsdriven systemutveckling som ReproUnion 2.0 gör anspråk på tar längre tid än traditionellt utvecklingsarbete som bedrivs i mer linjära processer. Projektparterna argumenterar för att den kontinuitet och långsiktighet som pärlbandsprocessen medfört är nödvändiga för att åstadkomma strukturell påverkan på både forskning, näringsliv och vård. I förlängningen blir också den positiva effekten på patientgruppen större i och med att forskningsrönen leder vidare till innovationer.

För det fjärde menar projektparterna att pärlbandsprocessen bidragit till att projekten haft större motståndskraft mot externa kriser. Detta gäller inte minst covid-19-pandemin, som enligt projektparterna inneburit flera utmaningar som projektparterna upplever att de kunnat hantera bättre tack vare det goda samarbetet och starka relationerna som byggts upp under pärlbandsprocessen.

Vad gäller pandemins påverkan på projektet skriver den externa utvärderingen att pandemin ”significantly delayed the development of results within the project”. Till exempel har delar av forskningen fördröjts till följd av att patienter inte kunna resa över gränsen. Flera av forskningsprojekten har dessutom försenats av olika personliga skäl och – kopplat till detta – har projektparterna upplevt att flexibiliteten brustit inom Interreg eftersom det inte gått att skjuta fram finansiering. På samma sätt är glappet i finansiering på tre månader mellan programperioden 2014–2020 och den nya programperioden en utmaning för de forskningsprojekt som förväntas pågå under den nya programperioden.

Pandemin har även bidragit till att fördröja de etiska prövningar som forskningsprojekten behövt gå igenom och har därtill indirekt bidragit till den sjuksköterskestrejk som pågick i Danmark i tio veckor under 2021. För att hantera de fördröjningar som pandemin

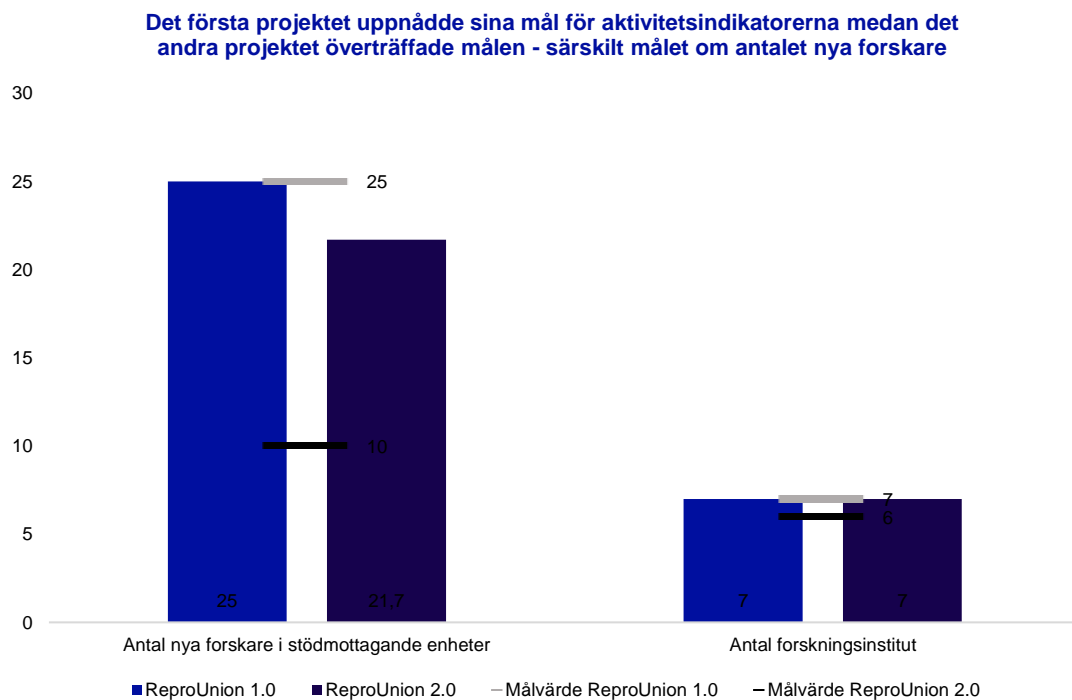
inneburit för projektet beviljades projektparterna en förlängning av projektperioden på sammanlagt nio månader.

Pärlbandsprocessens resultat och tillvaratagande

Det finns flera indikationer på att ReproUnion varit en framgångsrik pärlbandsprocess som både haft direkta resultat på patienter och som bidragit till att stärka kapaciteten och förutsättningarna för att långsiktigt positionera Öresundsregionen som ledande inom reproduktionsmedicinsk forskning och behandling.

Vad gäller aktivitetsindikatorerna har de två senaste projekten arbetat mot att öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt i samarbeten mellan de deltagande forsknings- och vårdaktörerna. Det första projektet hade högre målvärden än det andra. Utfallet i det andra projektet var i slutändan nästan lika högt som i det första projektet vilket framgår av figuren nedan.

Figur 24: Utfall på aktivitetsindikatorer per indikator och ReproUnion-projekt.

I slutrapporten för ReproUnion 2.0 skriver projektparterna – à propos den höga måluppfyllelsen– att det höga utfallet delvis är ett resultat av att både den akademiska och kliniska verksamheten kännetecknas av relativt korta anställningsavtal.

Vad gäller aktivitetsindikatorn om antal deltagande forskningsinstitut hade det första projektet ett målvärde på sju medan det andra projektet hade ett målvärde på sex. I och med att Köpenhamns universitet anslöt till det andra projektet i samband med den

förlängning som projektet beviljades lyckades det andra projektet överträffa det ursprungliga målet genom att sju forskningsaktörer samarbetade sett över hela projektperioden.

Projektparterna uppger att det genom hela pärlbandsprocessen funnits ett starkt patientfokus men har inte löpande dokumenterat antalet patienter som deltagit i projektet eller systematiskt följt upp på projektets värdeskapande för patientgruppen. I alla fall inte för projektet som helhet men däremot har detta gjorts för enskilda delar av projektet såsom för biobanken RUBIC.

Projektens utfall på aktivitetsindikatorerna synliggör projektens direkta bidrag till det insatsområdesspecifika målet om att *öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden*. I förhållande till den bredare investeringsprioriteringen om att *förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation* finns flera ytterligare dokumenterade resultat i slutrapporter, utvärderingsrapporter och som framkommit i intervjun med projektparterna:

- Samlat Öresundsregionens forskningskompetens och -resurser inom reproduktionsmedicin under ett och samma paraply för att möjliggöra kunskapsutveckling och att säkerställa att patienter med de vanligaste reproduktionsmedicinska problemen för den bästa möjliga behandlingen. I ReproUnion 2.0 har kompetenser och resurser organiserats i fem utmaningsområdet med starkt intern samverkan. Däremot pekar den externa utvärderingen på att synergier mellan de fem utmaningsområdena bör stärkas.
- Fått på plats ett patientmobilitetsavtal mellan Region Hovedstaden och Region Skåne som möjliggör för patienter att få rätt och bra reproduktionsmedicinsk vård oavsett bostadsort.
- Inrättat en gränsöverskridande infrastruktur i den gemensamma biobanken RUBIC som samlar data från infertila par som underlag för forskning och för utvecklingsarbete inom den regionala läkemedelsindustrin.
- Påverkat regionerna i Danmark och Sverige att strategiskt prioritera reproduktionsmedicin som regionala styrkepositioner inom ramen för de regionala life science-prioriteringarna i Region Hovedstaden och Region Skåne.
- Påverkat EU-kommissionens utformning av framtida Horizont Europa-utlysningar så att en utlysning väntas i 2024 inom reproduktionsmedicin.
- Med ReproUnions varumärke som hävstång attraherat ytterligare forskningsfinansiering i både Danmark och Sverige från privata och offentliga forskningsfinansiärer som exempelvis Danmarks Frie Forskningsfond och Vetenskapsrådet. Till exempel har projektparterna mottagit ekonomiska medel för att undersöka vilka effekter covid-19 har på människors reproduktiva system.

- Gjort framsteg i relationen till industrin genom både ett konkret samarbete med företaget Ferring Pharmaceuticals och genom kontakter och utbyten med flera mindre företag i läkemedelsindustrin. Detta stärker i sin tur förutsättningar för att på sikt gå från forskning till innovation och implementering.

Vad gäller gränsregionala mervärden lyfter projektparterna fram den kritiska massan av patienter som underlag för forskning som helt avgörande för projektet. Den kritiska massan av forskningskompetens och -utrustning i Danmark och Sverige har också varit viktig för de resultat som projektet uppnått. ReproUnion-varumärket har enligt projektparterna gett ringar på vattnet genom att ny forskningsfinansiering beviljats samt internationella forskare och patienter attraherats till Öresundsregionen.

När det kommer till projektresultatens tillvaratagande och det fortsatta utvecklingsarbetet inom pärlbandsprocessen har forskningskompetensen, i form av de doktorander och andra forskare som fått finansiering från projektet, tillvaratagits genom att forskarna anställts på läkemedelsföretag i Öresundsregionen eller av universiteten. Vissa av forskarna har återgått till tidigare anställningar på sjukhusen för att arbeta kliniskt med reproduktionsmedicinsk vård.

Projektparterna har i skrivande stund skickat in en ansökan om ett nytt projekt inom Interreg ÖKS 2021–2027 med målet att etablera en gränsregional akademisk struktur med det sedan en tid tillbaka nedlagda Øresundsuniversitetet som förlaga. Det nya projektet ska även fokusera ännu mer på att ta forskning till innovation och implementering. Olika alternativ till Interreg-finansiering har enligt projektparterna diskuterats kontinuerligt under pärlbandsprocessen och kommer även att vara på agendan framöver. Vad gäller möjligheten att söka finansiering från Horisont Europa eller från andra av EU:s sektorsprogram (eller annan EU-övergripande finansiering) upplever projektparterna att det på sikt kan vara ett stort men relevant steg att ta för partnerskapet.

Analysramverk

Tabellerna nedan visar en reviderad version av det analysramverk vi tog fram till utvärderingens metodrapport. Tabellerna innehåller information om vilka metoder och vilket material vi använt oss av för att adressera utvärderingsfrågorna på programområdesnivå och för programmet som helhet.

Tabell 9: Mål och utvärderingsfrågor samt metoder och material på insatsområdesnivå.

Specifika	Utvärderingsfrågor	Metoder och material
Innovation 1.1 Öka antalet forskare som är verksamma gränsregionalt/internationellt, samverkar med näringslivet och arbetar inom ÖKS styrkeområden 1.2 Öka tillämpad forskning och innovationsinriktad aktivitet inom ÖKS-området	Vilka resultat har uppnåtts inom insatsområdet? ¹⁵	Uppföljning aktivitetsindikatorer, dokumentstudier (slutrapporter, externa utvärderingar), intervjuer (projektledning), enkäter (målgrupper)
	Hur har den gränsregionala dimensionen bidragit till resultatet?	Intervjuer (projektledning), dokumentstudier (slutrapporter, externa utvärderingsrapporter), fallstudier
Grön ekonomi 2.1 Ökat antal samarbeten för utveckling av ny teknik, nya styrinstrument och metoder för att främja ökad produktion av förnybar energi 2.2 Öka andelen användning av förnybar energi (i förhållande till total energianvändning) 2.3 Minskad energiförbrukning i offentlig verksamhet	Är "pärlbandsprojekten" mer eller mindre resultatskapande och nydanande än andra projekt?	Fallstudier
	Finns det önskade resultat som inte har uppnåtts - varför? Vilka lärdomar finns att dra i förhållande till uppnådda och uppnådda resultat?	Dokumentstudier (slutrapporter, externa utvärderingar), intervjuer (projektledning)
	Transport 3.1 Förbättra tillgängligheten till och genom ÖKS-regionen 3.2 Minska transporttiden med miljövänliga transportformer för personer och gods till närmaste knutpunkt i TENT-T 3.3 Öka det miljövänliga transportarbetet i utvalda korridorer, inklusive kärnnätverket TEN-T samt i och omkring tätorter	I vilken utsträckning har resultaten bidragit till att uppfylla insatsområdets specifika mål?
Vad har hänt med kunskap, resultat och upparbetade (gränsregionala) nätverk i de avslutade projekten? Varför lever vissa projekt vidare och inte andra?		Dokumentstudier (slutrapporter, externa utvärderingar), intervjuer (projektledning), enkäter (målgrupper), fallstudier
Sysselsättning		

¹⁵ Med resultat avses resultat på genomförandeorganisationerna, målgrupper och andra aktörer som varit mottagare av projektets aktiviteter och leveranser.

4.1 Främja ökad sysselsättning i egenföretag, mikroföretag och nystartade företag 4.2 Öka antalet gränspendlare	Får de styrkeområden som har pekats ut för Innovation även genomslag inom de andra insatsområdena? ¹⁶	Portföljanslys av innovationsprojekt med fokus på branscher och tekniker.
--	--	---

Tabell 10: Analysfrågor samt metoder och material för programövergripande nivå.

Programsyfte	Analysfrågor	Metoder och material
Gränsregionalt samarbete för att lösa gemensamma utmaningar	Vilka samlade resultat har programmet uppnått?	Aggregerad analys av resultat inom insatsområden
	I vilken utsträckning har resultaten bidragit till programmets övergripande syfte?	Analys av resultat i förhållande till programmets syfte
	Vilket genomslag har programmet fått på programregionen som helhet och på regionerna var för sig?	Analys av samlade resultat och intervjuer med regionala intressenter
	Hur står sig programmets resultat – både övergripande och inom enskilda områden - mot andra Interreg-program?	Benchmarking mot andra Interreg-program, expertintervjuer

Metoder och material

Tabellen på nästföljande sidor redovisar utvärderingens projektbank och data. Ett kryss (x) i tabellen innebär att vi har tagit del av underlaget. Ett kryss inom parentes ((x)) innebär att vi tagit del av ett underlag som under utvärderingen ännu inte formellt godkänts av programorganisationen.

Kolumnen för styrkeområden omfattar A) *Besöksnäring*, B) *Cleantech*, C) *Fordonsklustret*, D) *Förnybar energi*, E) *Informations- och kommunikationsteknik (IKT)*, F) *Kreativa näringar/upplevelseenergi*, G) *Landsbygdsnäringsar*, H) *Life Science*, I) *Livsmedelsforskning- och produktion*, J) *Den marina och maritima sektorn*, K) *Materialvetenskap*, L) *Process- och kemiindustri*, M) *Välfärds- och hälsoteknologi*.

¹⁶ Utvärderingsfråga specifikt definierad av programorganisationen för Interreg ÖKS.

Table 11: Projektbank och data.

Insatsområde	Styrke- område	Projekt namn	Projektägare	Starttid	Sluttid	Beviljade EU-medel (EUR)	Totala kostnader (EUR)	Ansökan	Beslut	Slutrapport	Extern utvärdering	Intervju	Målgrupps- enkät
Innovation	-	Behandling af COVID-19 Senfølger	Region Själland	2021-05-01	2022-09-30	2721953	3623531	x	x	x	x		
Grön ekonomi	G	Biogas2020	Innovatum AB	2015-07-01	2018-06-30	4730954	9461907	x	x	x	x		x
Innovation	H	BREATHE (Biomarker Research and E-health Advancements To Help Everyone)	Region Hovedstaden	2016-10-01	2020-05-31	3519879	7039762	x	x	x	x	x	x
Innovation	M	CareWare Nordic	Aarhus kommune	2018-07-01	2021-06-30	569983	1139966	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	In	Circular Builders	Gate 21	2021-06-15	2022-09-30	835024	1670048	x	x	x		x	
Grön ekonomi	D	Cirkulære Industrielle Symbioseparker Skandinavien (CISKA)	Skive Kommune	2019-01-01	2021-12-31	1331597	2663194	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	D	Cleancon - Clean Construction Machinery	RISE Research Institutes of Sweden AB	2019-08-01	2022-07-31	896681	1863488	x	x	(x)		x	
Sysselsättning	-	Cleantech Impact Accelerator	CLEAN	2019-08-01	2022-07-31	756009	1512018	x	x	x		x	x
Innovation	B	Cleantech TIPP	Gate 21	2016-03-01	2019-02-28	2052029	4104063	x	x	x	x		x
Sysselsättning	-	Craft Go - företagsutveckling, innovation och kulturhistoria	Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvar i Skåne	2020-01-01	2022-09-30	688978	1377956	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	Underlag saknas	Databaseret energistyring i offentlige bygninger	Frederiksberg kommune	43922	44834	2021372	4061901						
Innovation	H	DiaUnion	Medicon Valley Alliance	2020-01-01	2022-06-30	500000	1000000	x	x	x		x	

Innovation	I	Efterfrågedriven innovation för högre kvalitet på nöt- och lammkött	Agroväst Livsmedel AB	2016-09-01	2020-01-31	931845	1863690	x	x	x			
Innovation	K	ESS & MAX IV: Cross Border Science and Society	Skåne Läns Landsting	2015-09-01	2018-08-31	8970470	17940953	x	x	x	x	x	x
Transporter	-	Et sammenhængende transportsystem i Greater Copenhagen	REGION SKÅNE	2018-05-01	2021-04-30	1536498	3072999	x	x	x		x	x
Transport	-	Fællesnordisk sekretariat for elektriske vare- og godstransport (ScandELivery)	Dansk Elbil Alliance v. Dansk energi	2020-06-01	2022-06-01	131881	263762	x	x	x		x	
Innovation	I	FoodNexus Nordic	Lunds Universitet	2015-07-01	2017-06-30	1856660	3713320	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	D	Fra Reaktiv til ProAktiv (ProAktiv)	Holbæk Kommune	2018-08-01	2021-07-31	245622	491244	x	x	x		x	
Transporter	-	Fremtidens Intelligente Mobilitet i Greater Copenhagen	Region Hovedstaden	2018-08-01	2021-07-31	1062448	2124896	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	D	FUTURE	Gate 21	2018-02-01	2021-01-31	4259581	5990715	x	x	x	x	x	x
Sysselsättning	-	Fördomsfönster Öresund	Ideella Fören Mine-Etnisk Mångfald i Näringslive	2018-09-01	2021-08-31	698094	1277508	x	x	x		x	
Sysselsättning	-	Game Hub Scandinavia	Viden Djurs	2015-08-01	2018-07-31	1890780	3781563	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	Game Hub Scandinavia 2.0	Viden Djurs	2019-01-01	2021-12-31	2278393	4556788	x	x	x	x	x	x
Grön ekonomi	Underlag saknas	Greater Bio	Gate 21	2020-01-01	2022-09-30	1085969	2171938						
Innovation	-	Greater Copenhagen Green Deal	Copenhagen Capacity	2021-01-01	2022-09-30	608551	1217102	x	x	(x)		x	
Sysselsättning	H	Greater Copenhagen Life science analysis initiative	Medicon Valley Alliance	2019-01-01	2021-12-31	720000	1440000	x	x	x		x	x
Innovation	H	Greater Copenhagen som globalt centrum for Mikrobiom forskning	Medicon Valley Alliance	2019-08-01	2022-07-31	1189378	2378756	x	x	x			

Grön ekonomi	-	Green Building A-Z	Aalborg kommune	2016-09-01	2019-08-31	1013932	2027864	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	D	Green VALLeys - gröna bioraffinaderier för hållbar produktion av bioenergi från jordbruket	Agroväst Livsmedel AB	2018-10-01	2021-09-30	2508791	5017582	x	x	x	x	x	
Grön ekonomi	D	GREENBIZZ	Aarhus Universitet	43891	44834	1509751	3019502	x	x	x	x	x	x
Innovation	H	Hanseatic League of Science interconnecting infrastructures for life science research and innovation (HALOS)	Lunds Universitet	2019-02-01	2022-01-31	1784275	3568550	x	x	x		x	x
Sysselsättning	M	HealthTech Nordic	Innovation Skåne AB	2017-01-01	2019-12-31	2308464	4616935	x	x	x	x	x	x
Sysselsättning	M	HealthTech Nordic 2.0	Innovation Skåne AB	2020-01-01	2022-09-30	2513370	5026740	x	x	x	x	x	x
Grön ekonomi	-	Hållbar soil mixing	Region Hovedstaden	2017-09-01	2020-08-31	678029	1356067	x	x	x		x	x
Innovation	-	Indlæggelse af covid-19-patienter i hjemmet	Region Sjælland	2021-01-01	2022-09-30	964896	1286528	x	x	x		x	
Sysselsättning	-	Innomatch	Region Midtjylland,	2016-01-01	2018-12-31	1556430	3041170	x	x	x		x	
Innovation	I	Innovationer för hållbar växtodling	Agroväst Livsmedel AB	2016-01-04	2018-12-31	561442	1095663	x	x	x			
Innovation	H	interregional Childhood Oncology Precision medicine Exploration (iCOPE)	Region Hovedstaden	2019-04-01	2022-03-31	4168033	8336073	x	x	x	x		
Sysselsättning	-	Jobb på Tvärs	Helsingborgs kommun	2018-01-01	2020-12-31	1194542	1264522	x	x	x		x	x
Innovation	H	Kan du se fremtiden?	Region Sjælland	2021-01-01	2022-09-30	1078116	2156232	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	KOBRA, Kompetencebaseret Regional Analyse	Region Midtjylland,	2015-09-01	2018-08-31	3004566	6009144	x	x	x	x	x	x

Innovation	-	Lighting Metropolis	Albertslund Kommune	2015-10-01	2018-12-31	3656124	7377648	x	x	x	x	x	x
Grøn økonomi	-	Lighting Metropolis - Green Economy	Ballerup Kommune	2019-02-01	2022-01-31	2560428	5120856	x	x	x	x	x	
Innovation	J	MarGen - Spisskompetanse inom marin och akvatisk ekologi och genomforskning för uthållig förvaltning av fisk och skaldjur i Skagerrak-Kattegat-Øresund (MarGen)	Göteborgs Universitet	2015-07-01	2018-12-31	1568743	3497577	x	x	x		x	
Innovation	J	MarGen II - Kapacitetsopbygning for øget bæredygtig vækst ved akvatiske miljøer i Kattegat-Skagerrak	Göteborgs Universitet	2019-09-01	2022-08-31	1952137	4031952	x	x	x		x	
Transporter	J	MARIA	Sspa Sweden AB	2017-03-01	2020-01-31	575106	1150212	x	x	x			x
Transport		Mobilitet på tvärs	Gate 21	43922	44834	1354495	2708990	x	x	x		x	x
Innovation	K	MODUWOOD (MODified DURable WOOD products)	Köpenhamns universitet	2019-01-01	2021-12-31	613166	1226332	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	NIV - Netværk for iværksætterier og jobskabelse i KASK	Den Erhvervsdrivende Fond Skagen Uddannelsescenter	2017-07-01	2020-06-30	1726861	3453722	x	x	x		x	x
Sysselsättning	F	Nordic Buzz	Development Centre UMT	2016-01-04	2018-12-31	500737	1001474	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	Nordic Entrepreneurship Hubs	Københavns Erhvervsakademi (KEA)	2016-09-05	2019-09-04	1205043	2410086	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	Nordic Entrepreneurship Hubs 2.0	Københavns Erhvervsakademi (KEA)	2020-01-01	2022-06-30	1272586	2545172	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	Nordisk Jobløsning - fra praktik til job	Foreningerne Nordens Forbund	2019-03-01	2022-02-28	1431900	2863800	x	x	x		x	x
Sysselsättning	-	Nordisk Jobstart+	Foreningerne Nordens Forbund	2016-03-01	2019-02-28	597453	1194906	x	x	x		x	x

Transporter	J	NÖKS II - Närsjöfart i Öresund-Kattegat-Skagerrak	Sspa Sweden AB	2015-09-01	2018-09-01	1087804	2175608	x	x	x		x	
Innovation	H	Occupational and Environmental Exposures and COVID-19 Research (EXCOVER) Partnership	Region Hovedstaden	2021-07-01	2022-09-30	414590	552790	x	x	x		x	
Sysselsättning	-	Pendlerbroen	University College Nordjylland	2015-08-01	2018-07-31	1086185	2172371	x	x	x		x	x
Innovation	-	Praktisk verktyg för en hållbar affärsmodellinnovation	Industriellt UtvecklingsCentrum Syd Aktiebolag	2021-08-01	2022-09-30	147626	295252	x	x	x		x	
Grön ekonomi	-	Reconcile	Lunds universitet	44013	44834	1861818	3723636	x	x	x		x	
Innovation	I	Regionalt netværk og samarbejde om plantebeskyttelse i specialafgrøder	Dansk Gartneri	2020-01-01	2022-09-30	470385	1032433	x	x			x	
Innovation	J	Ren kustlinje	Sotenäs kommun	2016-01-01	2018-12-31	2213700	4311409	x	x	x	x		
Innovation	H	ReproUnion	Lunds Universitet	2015-12-01	2018-11-30	7690000	15380000	x	x	x	x	x	x
Innovation	H	ReproUnion 2.0	Lunds Universitet	2019-01-01	2021-12-31	3320000	6640000	x	x	x	x	x	x
Transporter	-	RSMP Nordic	Köpenhamns kommun	2018-01-01	2020-12-31	163494	326988	x	x	x		x	
Grön ekonomi	-	Samskabende Grøn Omstilling	Hjørring Kommune	2016-01-01	2018-12-31	828986	1657978	x	x	x		x	x
Grön ekonomi	D	SCA+	Höje-Taastrup Kommune	2020-12-01	2022-09-30	1106355	2394440	x	x	(x)		x	
Sysselsättning	-	Scandinavian Growth Creators (SGC): Business development in micro companies through co-creation and in-depth learning	VIA University College	2019-09-01	2022-08-31	1170559	2341118	x	x	x		x	
Grön ekonomi	-	Scandinavian Sustainable Circular Construction (S2C)	Aalborg kommune	2019-10-01	2022-09-30	1727218	3454436	x	x	(x)		x	x

Innovation	H	ScandTick Innovation	Jönköpings Läns Landsting	2015-09-01	2018-08-31	3389526	6779074	x	x	x	x	x	
Innovation	-	Science for society	Region Midtjylland,	2016-01-01	2018-12-31	766118	1532236	x	x	x		x	x
Innovation	-	Science for Society 2.0	Aarhus universitet	2019-01-01	2021-12-31	1064463	2128926	x	x	x		x	
Grön ekonomi	D	Shallow geothermal energy - the green and effective heating and cooling grids of the future (COOLGEOHEAT)	VIA University College	2021-01-01	2022-09-30	533319	1066638	x	x	(x)		x	
Transporter	J	Skandinavisk Elektrisk Transport System II (SETS II)	Den Erhvervsdrivende Fond Skagen Uddannelsescenter	2019-07-01	2022-06-30	1786709	4064139	x	x	x		x	
Transporter	-	Skandinavisk Elbilsekretariat "E-mobilitet"	Dansk Elbil Alliance v. Dansk energi	2015-11-01	2018-10-31	730584	1461168	x	x	x			
Innovation	H	Sleep Across Waters. Sundhed og søvnapnø på tværs af grænser	Region Sjælland	2021-05-01	2022-09-30	673171	1346342	x	x	x		x	
Transporter	-	SMaRT - Sustainable Mobility Rural and Urban Transport	Destination Läckö-Kinneulle AB	2020-01-01	2022-08-31	1612791	3225582	x	x	x			
Grön ekonomi	D	Smart Cities Accelerator	Danmarks Tekniske Universitet	2016-09-01	2020-02-28	3234020	6437713	x	x	x	x	x	x
Grön ekonomi	G	Steg mot ett mer klimatneutralt lantbruk	Agroväst Livsmedel AB	2021-01-01	2022-09-30	298087	596174	x	x	x		x	x
Transporter	-	Strategisk analyse/förberedande studie af en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg	Vejdirektoratet	2018-07-01	2020-12-31	985749	1971498	x	x	x		x	x
Innovation	E	Technordic	Brg, Business Region Göteborg AB	2016-08-15	2019-06-30	610000	1220000	x	x	x		x	
Grön ekonomi	D	The Blue Move for Green Economy	Vätgas Sverige Ideell Fören	2015-08-01	2018-07-31	717371	1358988	x	x	x			
Innovation	-	Urban Tranquility	Lunds Universitet	2016-01-01	2018-12-31	1672343	3344686	x	x	x		x	
Transporter	B	Value2Sea	Aalborg Universitet	2019-09-01	2022-08-31	1127375	2321652	x	x	x		x	

Sysselsättning	-	Yggdrasil	Region Midtjylland,	2016-01-01	2018-12-31	623344	1246688	x	x	x		x	x
Innovation	-	Öresund Match	REG LAB	44064	44834	952896	1905792	x	x	x			
Transporter	-	Öresundsmetro- en del av Greater Copenhagen Trafikcharter	Malmö kommun	2017-10-02	2020-09-30	300000	600000	x	x	x		x	x
Transporter	-	Öresundsmetro fas 3	Malmö kommun	2015-09-01	2017-03-31	110000	220000	x	x	x			
Sysselsättning	-	ÖreXund - Exkubator för kooperativt och hållbart företagande	Coompanion Kooperativ Utveckling Skåne Ek. För.	2020-01-01	2022-09-30	558583	1117166	x	x	x		x	x

OXFORD RESEARCH

Denmark

Oxford Research A/S
Vesterbrogade 149, Bld. 12
3rd floor, 1620 Copenhagen V
office@oxfordresearch.dk

Norway

Oxford Research AS
Østre Strandgate 12
4610 Kristiansand
post@oxford.no

Sweden

Oxford Research AB
Norrandsgatan 11
111 43 Stockholm
office@oxfordresearch.se

Finland

Oxford Research Oy
Eteläinen Hesperiankatu 18
LH 2, 00100 Helsinki
office@oxfordresearch.fi

Baltics/Riga

Oxford Research Baltics SIA
Kr.Valdemara 23-37, k.2
LV-1010, Riga
info@oxfordresearch.lv

Belgium/Brussels

Oxford Research c/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
office@oxfordresearch.eu